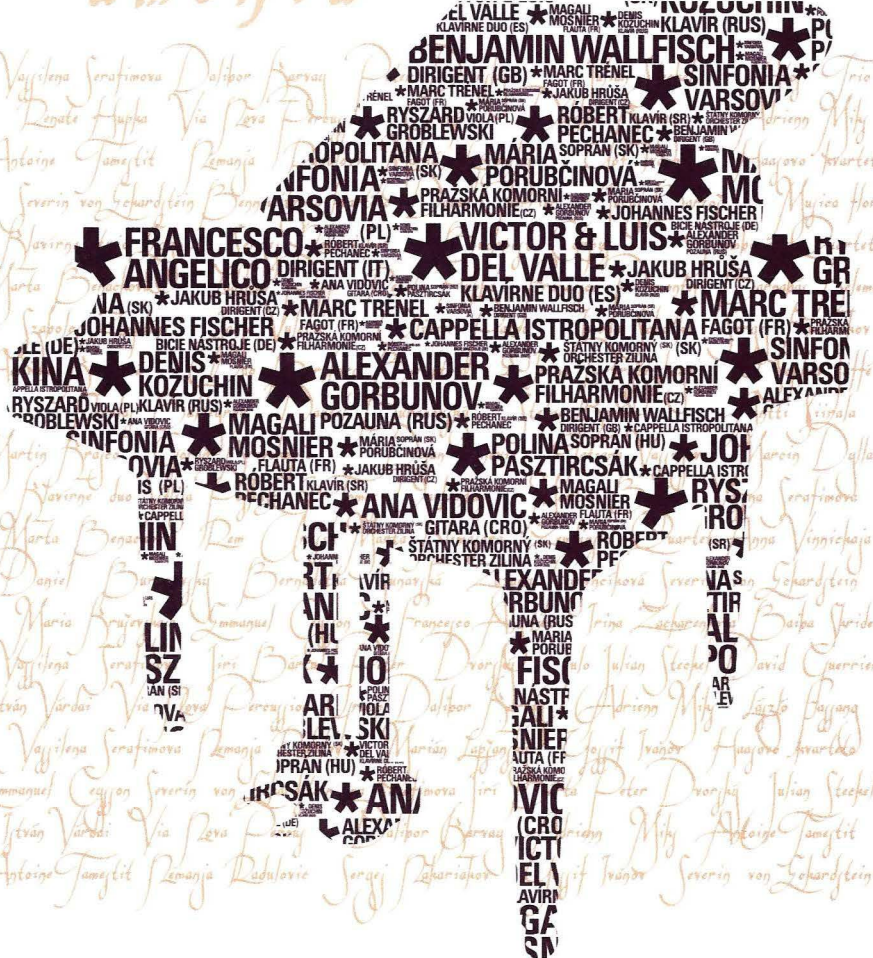

www.hc.sk

festival víťazov prestížnych svetových súťaží pod záštitou ministra kultúry SR Daniela Kraicera

*JOHANNES FISCHER
BICIE NASTROJE (DE)

HUDOBNÉ CENTRUM

V SPOLUPRÁCI SO

**ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTRM ŽILINA
SPOLKOM KONCERTNÝCH UMELCOV
ROZHLASOM A TELEVÍZIOU SLOVENSKA**

S FINANČNOU PODPOROU

MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ORGANIZUJE

**XXI. STREDOEURÓPSKY FESTIVAL
KONCERTNÉHO UMENIA**

11. – 16. APRÍL 2011 ŽILINA, DOM UMENIA FATRA

FESTIVAL SA KONÁ POD ZÁŠTITOU

DANIELA KRAJCERA, MINISTRA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

IN COLLABORATION WITH

SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

RADIO AND TELEVISION OF SLOVAKIA

SPONSORED BY

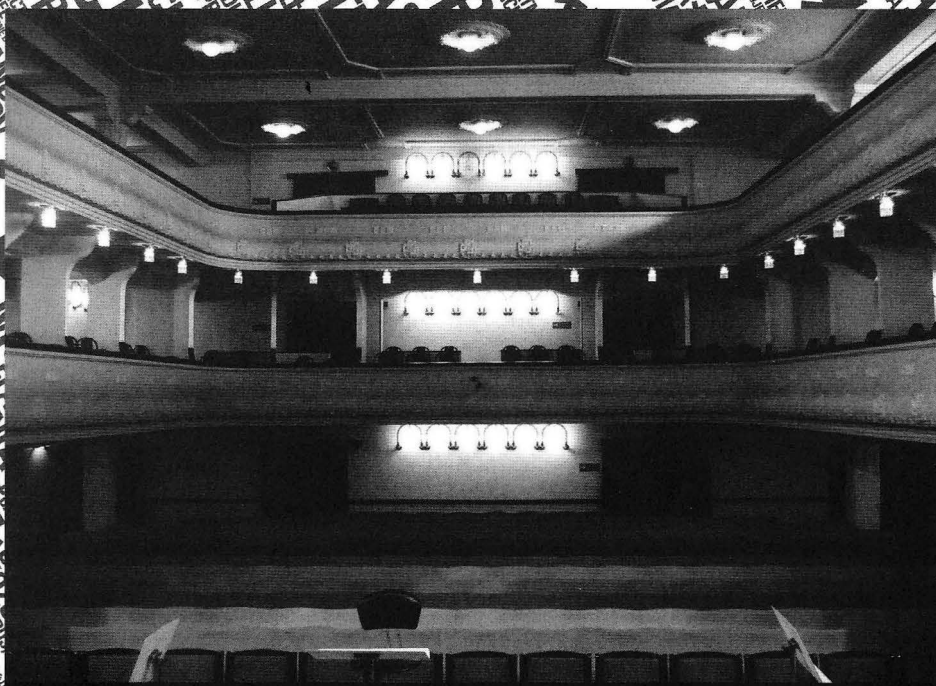
MINISTRY OF CULTURE OF THE SLOVAK REPUBLIC

ORGANIZES

**21ST CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL
11TH – 16TH APRIL, 2011 FATRA HOUSE OF ARTS**

FESTIVAL IS HELD UNDER THE AUSPICES OF

MINISTER OF CULTURE OF THE SLOVAK REPUBLIC

Vydalo

HUDOBNÉ CENTRUM

Michalská 10, 815 36 Bratislava

E-mail: hc@hc.sk

Redakcia a preklad
Autori textov k dielam

Ivana KORBAČKOVÁ

Alena ČIERNA

Grafický design

Karol PRUDIL

Tlač

ORMAN - grafické štúdio

Cena

1,00 €

Published by

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

10, Michalská Street, 815 36 Bratislava

Slovak Republic

E-mail: hc@hc.sk

Edited and Translated by
Authors of writings to works

Ivana KORBAČKOVÁ

Alena ČIERNA

Layout

Karol PRUDIL

Print

Design studio ORMAN, Bratislava

Price

1,00 €

Dear visitors of the Central European Music Festival,

musical talent should be a complex of endeavours and abilities to perceive music, to reproduce it and to create it. However, the gift itself does not mean any success. The Swiss composer Arthur Honegger was talking about talent as a courage to start again and again. About a courage and thus a strong will and moreover a self-discipline to improve talent and natural endowment.

Support of gifted people and improvement of their skills and abilities is a part of European policy in the field of culture and education. One of the means how to achieve this goal lies in support of international competitions of representatives of the young generation of the classical music performers. Cultural centres like Paris, Vienna, Brussels have it so as the cities like Toulon

or Markneukirchen. In Slovakia, the hosting city for Laureates of prestigious international competitions is already for the twenty first time the city of Žilina.

In this context, it came to my mind Solzhenicyn's expression about gifted man who knows what to give out and who likes to share his gift with others. These festival days shall be just about this, about those people who are endowed with talent and about our opportunity to witness their raising mastery. I believe that we can accept this offer and the festival will be as successful as in the last editions as regards interest from side of the public in particular.

Daniel Krajcer

Minister of Culture of the Slovak Republic

Vážení návštevníci Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia,

hudobný talent je vraj komplex daností vnímať hudbu, reprodukovať ju, tvoriť. Samotný talent však nie je zárukou úspechu. Švajčiarsky skladateľ Arthur Honegger hovoril o talente ako o odvahe začínať stále znovu. O odvahe, a teda o vôle a sebadisciplíne rozvíjať svoje nadanie.

Podpora talentovaných a rozvoj ich schopností patrí k zásadám európskej politiky v oblasti kultúry a vzdelávania. Jedným z prostriedkov je aj podpora medzinárodných súťaží predstaviteľov mladej generácie interpretov klasickej hudby. Majú ich metropoly ako Paríž, Viedeň, Brusel, rovnako mestá ako Toulon či Markneukirchen. Na Slovensku je hostiteľským mestom mladých laureátov prestížnych medzinárodných súťaží už po dvadsiaty prvýkrát mesto Žilina.

V tomto kontexte som si spomenul na Solzhenicynov výrok o talentovanom človeku, ktorý vie, čo má rozdávať a rád sa o svoje nadanie podelí s ostatnými. Tieto festivalové dni budú práve o tom: o nositeľoch talentu a našej možnosti byť prítomnými ich rodiacemu sa majstrovstvu. Verím, že túto ponuku prijme a festival bude aj návštevnosťou rovnako úspešný ako predchádzajúce ročníky.

Daniel Krajcer

Minister kultúry Slovenskej republiky

OTVÁRAČÍ KONCERT FESTIVALU

PONDELOK 11. 4.

19:00 H

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

(Slovenská republika)

dirigent: **Benjamin WALLFISCH** (Veľká Británia)sólisti: **Ryszard GROBLEWSKI**, viola (Poľsko)**Magali MOSNIER**, flauta (Francúzsko)

Ján Cikker (1911 – 1989)

Spomienky op. 25, suita pre 5 dychových

nástrojov a sláčikový orchester

*k 100. výročiu narodenia autora**Andantino**Molto moderato. Allegro scherzando. Tempo primo**Adagio. Molto vivo. Allegro moderato. Largamente*

William Walton (1902-1983)

Koncert pre violu a orchester*Andante comodo**Vivo, con molto preciso**Allegro moderato*~~~~~
Jacques Ibert (1890 – 1962)**Koncert pre flautu a orchester***Allegro**Andante**Allegro scherzando*

Sergej Prokofiev (1891-1953)

Symfónia č. 1 D dur op. 25 Klasická*Allegro con brio**Lrghetto**Gavotta**Finale. Molto vivace*

THE OPENING CONCERT OF THE FESTIVAL

MONDAY 11TH APRIL

7:00 P.M.

STATE SINFONIETTA ŽILINA

(Slovak Republic)

conductor: **Benjamin WALLFISCH** (Great Britain)soloists: **Ryszard GROBLEWSKI**, viola (Poland)**Magali MOSNIER**, flute (France)

Ján Cikker (1911 – 1989)

Memories, Op. 25 – suite for five wind

instruments and string orchestra

*to the composers centenary**Andantino**Molto moderato. Allegro scherzando. Tempo primo**Adagio. Molto vivo. Allegro moderato. Largamente*

William Walton (1902-1983)

Concerto for Viola and Orchestra*Andante comodo**Vivo, con molto preciso**Allegro moderato*~~~~~
Jacques Ibert (1890 – 1962)**Concerto for Flute and Orchestra***Allegro**Andante**Allegro scherzando*

Sergej Prokofiev (1891-1953)

Symphony No. 1 in D major, Op. 25 Classical*Allegro con brio**Larghetto**Gavotta**Finale. Molto vivace*

„Ján Cikker, skladateľ, pedagóg... V tomto umelcovi pôsobilo celé univerzum záujmov, podnetov a inšpirácií, vyvierajúcich z národného i všeludského súčasne. Na Cikkeru a jeho tvorbu platil práve tak výrok Vajanského: 'Umenie je vysoká misia národa', ako výrok Leonarda da Vinci: 'Niet veľkého umenia bez opravdivej lásky k celému ľudstvu.' V magnetickom poli týchto polarít sa neustále chvela nepokojná strelka Cikkerovho života, ktorá stále ukazovala k najvyšším metám, duchovnej syntéze v slovenskej hudobnej kultúre i v kultúre tohto národa vôbec...“ tieto slová Ivana Hrušovského snád' najvýstižnejšie charakterizujú tvorbu i osobnosť Jána Cikkeru, vstupujúceho do slovenského hudobného života v rušnom medzivojnovom období minulého storočia. Zakotvenie tohto skladateľa v domácom prostredí sa najčastejšie spája s jeho príslušnosťou ku generácii slovenskej hudobnej moderny, vychádzajúcej z rovnakého základu umeleckej orientácie, z analogických tvorivých zámerov a inšpirujúcej sa obdobnými tematickými okruhmi. Ján Cikker (tak ako jeho súputníci Eugen Suchoň a Alexander Moyzes) štúdiami v Prahe veľmi rýchlo prekonal úroveň hudobnosti pestovanej pod láskavým dohľadom matky a danej malomestským prostredím Banskej Bystrice. Šesťročný pobyt v Prahe Cikkerovi sprostredkoval nielen kontakt s českou hudobnou modernou, ale aj s európskou medzivojnovou hudobnou avantgardou. Bohatá paleta pražských hudobných podnetov a intuitívny príklon k ľudovej piesni sa pretavili do spontánnej expresivity a programovo motivovaného emocionálneho gesta, skrývajúceho silné kontrasty od lyrickosti a meditatívnosti až k živeľnej erupтивности. Bez odzvyv v jeho tvorbe nezostal ani ročný postgraduálny študijný pobyt vo Viedni a následné pohnuté životné osudy. Po návrate na Slovensko (1937) totiž musel Cikker narukovať a vo vojenskej uniforme pobudol takmer tri roky. V nasledujúcich rokoch (1940–1945) v Bratislave premiérovzo zaznelo osem symfonických diel, piesňový cyklus *O mamičke* a klavírný cyklus *V samote*. Účasť v Slovenskom národnom povstaní a práca v Červenom kríži v jarných mesiacoch roku 1945 ešte viac umocnila Cikkerovu vnímavosť k problémom ľudskej existencie a sugestívnot' výpovede odporu voči vojnovému besneniu a ničeniu ľudských životov, odrážajúcu sa

nielen v symfonickom triptychu *O živote*, ale aj v introvertne ladených *Spomienkach*. Pochôdzky po okolí Banskej Bystrice, kde v prvých slobodných letných mesiacoch roku 1945 Cikker nachádzal stopy po vyhlbených zákopoch, vojenskej munícii a výstroji, začali vo vedomí skladateľa formovať novú skladbu. K samotnej realizácii zámeru došlo v lete 1947 v kaštieli na Dubodiel. Tu sa zrodila jedna z najlepších povojnových slovenských symfonických kompozícií inšpirovaná prírodou, láskou, ľudovou piesňou i ostrým vojnovým protestom. Od pôvodného zámeru napísať skladbu len pre sláčikový orchester Cikker nakoniec upustil, nakoľko cítil, že bez päťice dychových nástrojov požadovaný výraz nedosiahne. Prvá z troch častí symfonického cyklu (*Andantino*) sa rozvíja nad ostinatne koncipovaným sprievodom. Expresívne ladená téma je základom gradujúceho hudobného procesu, obohacovaného o ďalšie motivické útvary a výrazné figúry, ktoré prehlbujú a rozširujú obsah časti o nové nuansy. Druhá časť (*Molto moderato*) je založená na kontrastnej jednote dvoch náladových sfér. Úvodnú bukolickú lyrickú tému vystrieda dynamicky vystavaný diel, opierajúci sa o štylizáciu ľudovej hudby s potrhnutím živeľnej rytmiky tanečného prejavu. V závere sa opäť ozve úvodný zastretý hlas flauty s príznačnou idylickou témou, ktorú len fragmentárne naruší tanečný rytmus stredného dielu. Záverečná časť (*Molto vivo*) po krátkom pochmúrnom úvode vyrastá zo široko koncipovanej fúgovej plochy, zobrazujúcej valiace sa vojnové hrôzy a besnenie. *Spomienky*, ktoré po prvý raz zazneli roku 1949 v podaní Symfonického orchestra bratislavského rozhlasu pod taktovkou Ľudovíta Rajtera, si veľmi rýchlo získali pozornosť obecenstva i odbornej verejnosti. Záujem o skladbu čoskoro prejavil aj Václav Talich, ktorý ju popri baletnej hudbe z opery *Juro Jánošík* zaradil medzi najčastejšie uvádzané slovenské skladby.

Menej známa a populárna sestra huslí – viola bola roky odsúdená na podpornú, sprievodnú úlohu v orchestrálnom prave. No už Johann Matheson poukázal na jej význam tvrdiac, že „... v koncertnej harmónii je najdôležitejším nástrojom, pretože tam, kde chýbajú stredné

hlasy, mizne i harmónia, a kde sú nedostatočne obsadené, znejú špatne (disonantne) všetky akordy". Slabší, mierne nazálny tón, ktorý vzhľadom na konštrukčné proporcie nie je možné rozvinúť do plnej sily, neposkytoval pre skladateľov dostatočné impulzy. Jedným z prvých, ktorí sa podujali pre violu komponovať sólové skladby bol Carl Stamitz, ktorý sám bol violistom. Neskôr jej vo svojej symfónii *Harold v Taliansku* sólovú úlohu prisúdil Hector Berlioz a svoj výraz našla i v rozsiahlom diele Maxa Regera či v tvorbe anglického skladateľa *Williamu Waltona*, nadväzujúceho na romantickú estetiku svojich predchodcov. William Walton pochádzal z hudobníckej rodiny a už v desiatich rokoch sa stal zboristom oxfordskej katedrály, kde si jeho hudobný talent všimol dekan Thomas Strong i Hubert Parry, ktorý si prezal mladíkove rané kompozície. Už v šestnástich rokoch pokračoval v štúdiu na Christ Church v Oxforde, kde sa dostal pod kuratelu Hughu Allena (dominantnú osobnosť oxfordského hudobného života). Hugh Allen mladému Waltonovi predstavil diela súdobých skladateľov vrátane Stravinského baletu *Petruška*, ktorý ho nadchol „tajomstvom orchestrácie“. Walton strávil mnoho času v univerzitnej knižnici študujúc diela Debussyho, Roussela, Sibelia a i. Hoci hudobné skúšky absolvoval s ľahkosťou, musel sa s univerzitou predčasne rozlúčiť (1920) vďaka nezvládnutému štúdiu gréčtiny i algebry. Z raných skladieb sa dochovalo veľmi málo. No už zborový hymnus *Litánie* len pätnásťročného skladateľa anticipuje jeho neskorší zrelý rukopis. Po neúspešnom univerzitnom štúdiu sa usadil v Londýne v podkroví domu literárne činných súrodencov Osberta a Edith Sitwellových, ktorí, sprostredkujúc mu hodiny u Ernesta Ansermeta, Feruccia Busoniho a Edwarda J. Denta, dozerali na jeho ďalší umelecký vývoj. Tu sa stretol aj s mladým skladateľom Costantom Lambertom, ktorý sa stal jeho dlhoročným priateľom i dirigentom a prvým kritikom jeho skladieb. Pod vplyvom druhej videnskej školy skomponoval experimentálne *Sláčikové kvarteto* (1919–1922), ktorým vzbudil pozornosť na festivale Medzinárodnej spoločnosti pre súdobú hudbu v Salzburgu (1923). Nasledovali prvé výraznejšie úspechy – *Façaade* na poému Edith Sitwellovej (1922), koncertná predohra *Portsmouth Point* (1925) a *Koncert pre violu a orchester* (1929). Bol to Thomas Beecham, kto uprial

pozornosť mladého Waltona na violu a požiadal ho skomponovať koncert pre vynikajúceho anglického violistu Lionela Tertisa. Walton posmelený úspechmi predchádzajúcich skladieb vyhovel žiadosti a vo februári 1929 napísal svojmu priateľovi Siegfriedovi Sassoonovi: „*Včera som ukončil druhú časť môjho Violového koncertu. V tomto momente si myslím, že to bude moje najlepšie dielo, lepšie než 'Sinfonia', ak tretia a posledná časť diela vyjde dobre.*“ V tom istom čase sa klaviristovi Angusovi Morrisonovi zdôveril, že v koncerte je značný progres a že jeho štýl je už „vyzretý“. Hoci pôvodne sa Morisson pousmial nad týmto vyhlásením mladého skladateľa, neskôr, keď mu skladateľ koncert prehal, pozmienil svoj názor: „*V tomto diele naozaj dosiahol obdivuhodnú zrelosť svojho štýlu a plnú kontrolu, po prvý raz, svojho skutočne osobného lyrického talentu.*“ Napriek tomu koncertné osudy koncertu neboli jednoduché. Lionel Tertis odmietol koncert premiérové. Ako sa neskôr sám priznal, dôvodom bola nielen jeho choroba, ale aj skutočnosť, že sa ... *nenaučil oceniť Waltonov štýl. Inovácie jeho hudobnej reči, ktoré sa dnes zdajú byť tak logické, a tak naozaj v duchu hlavného prúdu hudby, že sa zdali byť prítiahnuté za vlasy*“. Keď Walton začal *Violový koncert* komponovať, vyhlásil, že o vôle nevie takmer nič okrem toho, že má „*skôr hrozny zvuk*“. Preto študoval nielen Berliozovho *Harolda v Taliansku*, ale aj *Kammersmusik No. 5* od Paula Hindemitha. A práve Hindemith, s ktorým sa Walton spriatelil na festivale v Salzburgu (1923), sa stal prvým interpretom koncertu. Premiéra koncertu zaznela 3. októbra 1929 v Queen's Hall v Londýne pod taktovkou samotného autora. Neskôr sa jedným z najlepších i najodhadnejších interpretov koncertu predsa len stal Lionel Tertis a koncert, ktorý je považovaný za jeden z najťažších, sa stal súčasťou repertoáru popredných sólistov (William Primrose, Yuri Bashmet, Nobuko Imai, Paul Neubauer a i.). Koncert, dedikovaný Christabel McLaren, Lady Aberconway a písaný v skutočnosti pod vplyvom Prokofievovho *Husľového koncertu*, samotný skladateľ niekoľkokrát revidoval (posledná verzia pochádza z roku 1961). Staršie verzie Walton však nestiahol, a tak sú si v podstate rovnocenné. Skladateľ však preferoval revidovanú verziu

z roku 1961, ktorú 18. januára 1962 v premiére uviedol John Coulling s London Philhamornic Orchestra pod taktovkou Malcolma Sargeta.

Vďaka svojmu krehkému zvukovému naturelu má flauta vo Francúzsku dodnes mimoriadne pevné pozície. Svedčí o tom rad vynikajúcich výkonných umelcov i súpis koncertných a komorných diel, určených jej striebistému tónu. Do pokladnice flautového repertoáru prispel aj francúzsky skladateľ *Jacques Ibert*, ktorého pôvodným želaním bolo stať sa hercom. Napriek tomu vstúpil na Parížske konzervatórium, kde roku 1919 získal tzv. Rímsku cenu. Hoci bol súčasníkom Parížskej šestky, s členmi ktorej udržiaval priateľské kontakty, držal sa Ibert bokom od všetkých skladateľských skupín. Vo svojich dielach rozvíjal impresionistický odkaz Debussyho a Ravela, obohacujúc ho mimoriadnym zmyslom pre farebnú bohatú orchestráciu, inštrumentálnu virtuozitu a jemné efekty. Jeho rukopis bol jasný, čistý, obratný a ušľachtilo vycibrený. S vtipom a ľahkosťou ruka v ruke kráčala delikátnosť a poetická náladovosť. Hoci sa priblížil tiež Stravinského neoklasicizmu, vždy si zachoval svoj individuálny štýl. Neoklasicistický *Koncert pre flautu a orchester*, venovaný francúzskemu flautistovi Marcelovi Moyesovi, vznikol v rokoch 1932–1933 spolu s náčrtkami ku *Concertinu pre altsaxofón a orchester*. Hoci po prvý raz koncert zasmel už o rok neskôr – 25. februára 1934 v Paríži v interpretácii Marcela Moyesa a pod taktovkou Philippe Gauberta, neskôr na dlhú dobu zostal ukrytý pred pozornosťou iných flautistov. Až po rokoch voči nemu interpreti splatili svoj dlh a dnes zaisťava popredné miesto vo flautovej literatúre. „V mojom koncerte som nástrojom prisúdil také témy, ktoré korešpondujú s ich individuálnou a špecifickou tónovou kvalitou a rešpektujú ich výrazové možnosti,“ povedal na margo koncertu Jacques Ibert. A naozaj, zvuk flauty v podmanivých sólach vyčnieva nad domyselne koncipovaným orchestraľným sprievodom. Úvodné *Allegro* je založené na energetickej hlavnej téme neoklasicistického profilu, ktorú strieda pomalá, ospalá vedľajšia téma. Počas celej časti však dominuje všadeprítomný zvuk flauty. Lyrické a sládkobôľne *Andante* prináša širokodychú flautovú pieseň v sprievode nežných sláčikov, aby nasledujúce záverečné *Allegro scherzando* virtuóznou kadenciou opäť strhlo pozornosť

poslucháčov. Technicky náročné záverečné finále sa stalo nielen výzvou pre výkonných umelcov, ale i povinnou skladbou na Parížskom konzervatóriu. Ibertov *Koncert pre flautu a orchester* sa stal jednou z najcharovnejších skladieb, aké kedy boli pre tento nástroj skomponované.

Niet súčasnosti bez tradície. Na prelome 19. a 20. storočia sa zdalo, že tradícia uviazla v slepej uličke. Prítomné storočie povstalo proti storočiu odchádzajúcemu a európska hudba sa odrazu ocitla na rázcestí. V tomto období napätia a hľadania ponúko Ruskoto tvorivým umelcom ako motto „socialistický realizmus“, v mene ktorého hudba mala byť silná, zdravá, optimistická, zrozumiteľná a hodná minulosti svojej krajiny. V neradostnej, vojnovými a politickými konfliktami zmietajúcej sa dobe, sa formovali aj umelecké a životné osudy *Sergeja Prokofieva*, ktorý sa podobne ako Rachmaninov, Skriabin či Stravinskij, nevyhol konfrontácii s tradíciou. Svojrásnosť talentu mladého Prokofieva sa prejavila veľmi zavčasu. História Prokofieva – skladateľa sa začala odvíjať už v piatom roku života, keď úspešne absolvoval prijímaciu skúšku na Petrohradské konzervatórium. Štúdium na inštitúte, kde sa podľa Asafjeva „duch krčil“, však pre temperamentného a energického mladíka neposkytovalo dostatočné impulzy. Búrlivý vstup sedemnásťročného Prokofieva do petrohradského hudobného života s interpretáciou vlastných klavírných skladieb sa zhodou okolností odohral v čase, keď na koncertoch súčasnej hudby zazneli aj prvé kompozície Igora Stravinského. Od prvých koncertov sa aj napriek škandalom Prokofievovo meno čoraz častejšie objavovalo na programoch v Moskve i v Petrohrade. Neskrtné melodicko-rytmické témy, odvážna harmónia, zásadné odmietanie romantiky, či už ruskej alebo nemeckej, ako aj rytmická vynachádzavosť nestrtili nič zo svojej pôsobivosti ani v klasicistickej línii jeho tvorby. Mal dvadsaťpäť rokov, keď vo svojej prvej symfónii preukázal kompozičné majstrovstvo, aj osobitosť tvorivého prístupu. Od zámeru napísať symfóniu ku konečnému výsledku uplynuli dva roky. Roku 1915 si skladateľ zapísal prvú tému – tému gavoty a až roku 1917 dielo ukončil. Ľahkosť a úsmevný nadhľad, ktorým sa symfónia

vyznačuje, boli vykúpené trpezlivým premýšľaním a zdĺhavým procesom tvorby. *Symfónia č. 1 D dur op. 25 Klasická* je prvým skladateľovým dielom, ktoré napísal bez podpory klavíra. Hudobné nápady, myšlienky a ich spracovanie tak dostávali celkom novú podobu, neovplyvnenú zvukom klavíra a klavírnym myslením. „*Zdalo sa mi, že keby sa bol Haydn dožil našich dní, bol by si zachoval svoj spôsob písania a zároveň by prijal aj niečo z nového umenia. A práve takú symfóniu som chcel napísať; symfóniu v klasickom slohu. Keď sa mi začala dariť, premenoval som ju na Klasickú symfóniu. Za prvé je to jednoduchšie, za druhé som to urobil z uličníctva...*“ prehlásil Prokofiev. Pohyblivé *Allegro* v sonátovej forme, čarokrásny menuet v druhej časti (*Larghetto*), noblesná *Gavota* i iskrivé finále (*Molto vivace*) napriek klasicistickej faktúre a orchestrálnemu obsadeniu však nikoho nenechá na pochybách, že autorom skladby je vtipný šarvanec – Prokofiev. Premiéra symfónie zaznela pod taktovkou autora 21. apríla 1918 v Petrohrade.

★ THE SLOVAK SINFONIETTA OF ŽILINA

was founded in 1974 as the only "Mozart-style" orchestra in Slovakia. Since then the orchestra has continually attained a prominent position in both, the Czech Republic and Slovakia as well as considerable international renown. In 1977 the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after followed appearances at the Prague Spring and the major festivals throughout Europe, including Wiener Festwochen, Frühling and the Haydn Festival in Vienna, Sofia's Musical Weeks, Festa Musica Pro in Assisi, Catalan Festival in Spain, Festival El Djem in Tunis, Festival de Bonaguil in France, Music in Old Cracow, Spring Festival in Budapest, Janáček's May, Bratislava Music Festival, Festival de Manaus in Brasilia, Mozartfest Schwetzingen, Festival of Slavic Music in Cyprus, Schleswig-Holstein Festival, the Flemish Festival in Belgium, International Music Festival in Ankara, Turkey, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival in Vienna, Bodensee Festival in Switzerland, Slovenian Music Days in Ljubljana and many others.

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

vznikol v roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu“ na Slovensku. Odvtedy si budoval významné postavenie nielen na Slovensku a v Čechách, ale v krátkom čase sa mu podarilo dosiahnuť vynikajúce renomé aj v zahraničí. V roku 1977 získal prestížne ocenenie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánsky festival, Festival El Djem v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakove, Jarný festival Budapešť, Bratislavské hudobné slávnosti, Janáčkov máj, Mozartfest Schwetzingen, Festival slovenskej hudby na Cypre, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, Bodensee Festival vo Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival

v Ankare, Slovinské hudobné dni v Ľubľane a iné. Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Dom umelcov v Prahe, Tonhalle Düsseldorf, Komická opera a Konzerthaus v Berlíne, Katedrála Sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Teatro Arriaga v Bilbao, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokiu, Kráľovská opera v Bruseli, Teatro Abadia v Madride, Gasteig v Mníchove, Invalidovňa v Paríži a i. Orchester uskutočnil už bezmála 2500 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Turecku, Arménsku, štyrikrát v Japonsku, dvakrát v USA a v Kanade a ako prvý slovenský orchester vystúpil na juhoamerickom kontinente v Brazílii.

Čestným šéfdirigentom ŠKO Žilina je od roku 1996 japonský dirigent Tsugio Maeda, s orchestrom často spolupracujú dirigenti Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Misha Katz, Christian Pollack, Martin Leginus, Karol Kevický a množstvo renomovaných domácich aj zahraničných sólistov. V marci tohto roka sa opätovne ujal funkcie šéfdirigenta orchestra Oliver Dohnányi.

Orchester sa v máji t.r. predstaví na festivale Le Mans vo Francúzsku

The Sinfonietta played at such prestigious international venues as the Musikverein and Konzerthaus in Vienna, the House of Artists in Prague, the Tonhalle in Düsseldorf, the Komische Oper Berlin, St. Francis' Cathedral in Assisi, the Palau de la Musica in Barcelona, Teatro Arriaga in Bilbao, Concertgebouw in Amsterdam, the Symphony Hall Osaka, Tokyo's Metropolitan Art Hall, and the Great Concert Hall of the St. Petersburg Philharmonic, the Queen's Opera in Brussels, Teatro Abadia in Madrid, Gasteig in Munich, La Salle des Invalides in Paris, Konzerthaus in Berlin among others. Altogether the orchestra has given about 2500 concerts in almost every country of Europe, in Tunisia, Turkey, Armenia, Japan (four-times), Canada (two-times), Brasilia (as the first Slovak orchestra) and in the U.S.A. (two-times). Since 1996 the honorary conductor of the orchestra has been Tsugio Maeda from Japan, the orchestra frequently co-operates with conductors Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Misha Katz, Christian Pollack, Martin Leginus, Karol Kevický and many prominent artists from Slovakia and abroad have performed with them. In the forthcoming season the orchestra gives concert tour at the festival La Mans in France in May.

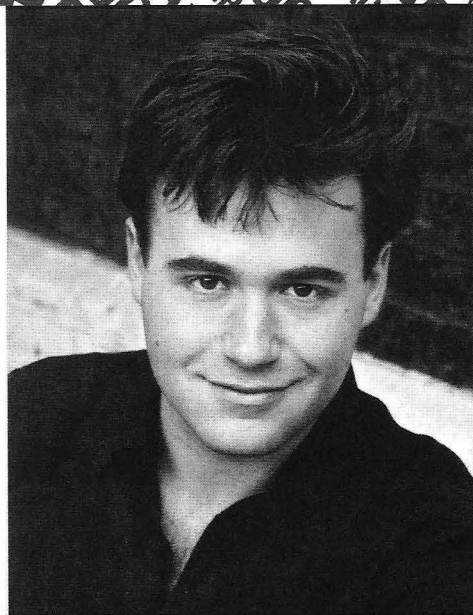
In March 2011, the orchestra's conductor-in chief became again Slovak conductor of international acclaim Oliver Dohnányi.

★ **Benjamin WALLFISCH,**
conductor (Great Britain)

studied conducting in London with Sir Charles Mackerras and Vernon Handley and in Germany with Bruno Weil. His career as a conductor was launched by his First prize in the 2001 Reserve Insurance Conducting Competition and by his prize-winning performance in the following year in the Leeds Conductors' Competition.

At the age of 22, he was appointed Associate Conductor of the English Chamber Orchestra and between 2003 and 2005 was Assistant Conductor of the Netherlands Radio Philharmonic, working alongside some of the world's greatest conductors including Vladimir Ashkenazy, Valery Gergiev, Edo de Waart and Leonard Slatkin and frequently conducted the NRPO in major venues including the Concertgebouw, De Doelen Rotterdam, the Muziekcentrum Vredenburg, Utrecht, and in numerous studio recordings. In the UK, Benjamin has conducted the London Symphony Orchestra, Philharmonia, BBC Symphony, City of London Sinfonia and has performed in venues such as the Barbican, Cadogan Hall, Royal Festival Hall and St. George's Bristol. In 2005, he made his Australian debut conducting the Sydney Symphony Orchestra in a series of critically acclaimed live broadcast Gala performances at the Sydney Opera House. Other guest conducting highlights have included the Bavarian Radio Philharmonic, Orchestre de Bretagne, Tivoli Symphony Orchestra, Ulster Orchestra and an appearance in the 2007 Mecklenburg Festival with the Weimar Staatskapelle.

He has developed a strong relationship with the Hamburg Symphony Orchestra who have re-invited him on several occasions, most recently to lead them in their annual performance of Beethoven's 9th Symphony, and highlights of the 2009/10 season included his acclaimed debut performances with the Los Angeles Philharmonic (at the Hollywood Bowl in 2009), Danish Radio Symphony, Netherlands Symphony Orchestra and the Zagreb Philharmonic. He made his BBC Symphony debut in a recording of the Grieg Symphony for the first time by any orchestra outside Norway, and has recently recorded with the London Symphony Orchestra

★ **Benjamin WALLFISCH**
dirigent (Veľká Británia)

Študoval dirigovanie v Londýne u Sira Charlesa Mackerrasa a Vernona Handleya a v Nemecku u Bruno Weila. Jeho kariéra dirigenta odštartovala získaním 1. ceny na medzinárodnej súťaži dirigentov v Anglicku v roku 2001 "Reserve Insurance Conducting Competition" a získaním jednej z hlavných cien o rok neskôr na súťaži dirigentov v Leeds. Ako 22-ročný sa stal asistentom dirigenta Anglického komorného orchestra a v rokoch 2003-2005 pôsobil v tejto pozícii aj vo Filharmonickom orchestri Holandského rozhlasu, kde asistoval najväčším osobnostiam svetového mena vrátane Vladimira Ashkenazyho, Valerija Gergieva, Edo de Waarta a Leonarda Slatkina, často dostal príležitosť dirigovať Ruský národný filharmonický orchestier v najvýznamnejších koncertných sálach ako amsterdamský Concertgebouw, De Doelen Rotterdam, Muziekcentrum Vredenburg Utrecht, realizoval početné štúdiové nahrávky. Vo Veľkej Británii spolupracoval Benjamin so známymi orchestrami - Londýnskym symfonickým

orchestrom, Londýnskou filharmóniou, Symfonickým orchestrom BBC, Sinfoniou mesta Londýn, vystupoval v slávnych koncertných sálach ako Barbican, Cadogan Hall, Royal Festival Hall a St. George's Bristol. V roku 2005 debutoval v Austrálii dirigovaním Symfonického orchestra Sydney v rámci série živých nahrávok Gala predstavení z Opery v Sydney. Ďalšie vrcholy v jeho hosťovských vystúpeniach zahŕňajú spoluprácu s Filharmonickým orchestrom Bavorského rozhlasu, Orchestre de Bretagne, Symfonickým orchestrom Tivoli, Ulsterským orchestrom, ako aj účinkovanie na Festivale Mecklenburg -Vorpommern s weimarským orchestrom Staatskapelle.

Benjamin Wallfisch si vybudoval silný vzťah s Hamburským symfonickým orchestrom, bol prizývaný k opätovnej spolupráci pri rôznych príležitostiach, nedávno viedol orchestier pri novoročnom koncerte predvedením 9. Beethovenovej symfónie. Vrcholom sezóny 2009-2010 boli premiérové predstavenia s Filharmóniou Los Angeles v Hollywoode v roku 2009, Symfonickým orchestrom Dánskeho rozhlasu, Holandským symfonickým orchestrom a Záhrsbockou filharmóniou. Premiérovú účinkoval aj so symfonickým orchestrom BBC a to realizáciou nahrávky Griegovej symfónie, čo sa stalo po prvýkrát mimo orchestra z Nórska, ďalej nahrával s Londýnskymi symfonikmi a Anglickým komorným orchestrom. Okrem iného nahral CD s fagotovými koncertmi s orchestrom Opera North pre spoločnosť Chandos. Budúce vrcholy zahŕňujú jeho premiérové vystúpenia s SWR Symfonickým orchestrom Stuttgartskeho rozhlasu a Symfonického orchestra Helsingborg (Švédsko).

Odborným periodikom The Strad označovaný za jedného z najlepších sprevádzajúcich umelcov sveta, Benjamin účinkoval s takými svetovými interpretmi súčasnosti ako sú Evelyn Glennie, Pekka Kuusisto, Freddy Kempf, Dame Felicity Lott, Branford Marsalis, Igor Oistrach, Jean-Yves Thibaudet a John Williams. Matthew-Walker z International Record Review sa pri hodnotení najnovšej nahrávky Benjaminu Wallfischu pre spoločnosť Quartz o Šostakovičom Husľovom koncerte č.1 s Ruth Palmerovou a Londýnskou filharmóniou vyjadril: „Ak budem počuť lepšiu

and the English Chamber Orchestra. In addition, he recorded a disc of bassoon concerti with the Orchestra of Opera North for Chandos. Future highlights include his debuts with the SWR Stuttgart Radio Symphony Orchestra and the Helsingborg Symphony Orchestra. Acclaimed by The Strad as "one of the finest accompanists anywhere on the podium", Benjamin has performed concerti with some of the world's finest soloists in including Evelyn Glennie, Pekka Kuusisto, Freddy Kempf, Dame Felicity Lott, Branford Marsalis, Igor Oistrach, Jean-Yves Thibaudet and John Williams. Matthew-Walker of International Record Review of Benjamin's recent Quartz release of Shostakovich's First Violin Concerto with Ruth Palmer and the Philharmonia said "If I hear a greater record of Shostakovich's music this year, I shall be astonished".

Benjamin's work as a composer and film-music maker has earned him multiple international awards and nominations, including an "Ivor Novello" Award Nomination for Best Original Film Score 2009 (for Rupert Wyatt's The Escapist), a nomination in the 2009 Emmy® Awards and two nominations as 'Discovery of the Year' in the 2005 and 2008 World Soundtrack Awards. He made his debut as film composer at the age of 24, scoring Thomas Vinterberg and Lars von Trier's Dear Wendy. His work on this score earned him a nomination for 'Best Original Score' in the 2006 Danish Film Academy Awards. Benjamin orchestrated and conducted Dario Marianelli's Oscar® and Golden Globe® winning score for Atonement and his Oscar® nominated score for Pride and Prejudice. Other orchestration and conducting credits include Agora, Everybody's Fine, The Soloist, The Brave One, The Brothers Grimm, V for Vendetta and Miss Potter. Benjamin has been active as a composer, since 1996 has received over 50 commissions for the concert hall, cinema, ballet and theatre. He made his BBC Proms debut in 2006 conducting the world première of Escape Velocity; the fourth work composed under his ongoing tenure as Associate Composer of the Orchestra of St. John's. He has also written for the BBC Singers, Bath International Festival of Music, Belcea Quartet, Goldberg

Ensemble, Hallé Orchestra, Hamburg Symphony Orchestra, Netherlands Radio Philharmonic, and the Manchester Camerata, and his music has been performed at venues including the Barbican, Berlin Philharmonie, Sadler's Wells, Bridgewater Hall, Cadogan Hall, Royal Opera House Linbury Theatre, and broadcast on BBC Radio 3, BBC Radio 4 and Classic FM. His debut CD was released by Quartz in November 2006 to great critical acclaim and he signed an exclusive publishing agreement with Edition Peters in August 2006.

Born in London in 1979, Benjamin was awarded the Master of Music degree with Distinction in composition from the Royal Academy of Music. He was the recipient of every Academy composition prize including the Theodore Holland Intercollegiate Prize and the Performing Right Society Foundation Scholarship. He graduated from the Joint Course of the Royal Northern College of Music and the University of Manchester with First Class Honours and his composition teachers have included Anthony Gilbert, Michael Finnissy, James MacMillan and Robert Saxton.

nahrávku Šostakovičovej hudby tento rok, budem veľmi prekvapený".

Benjaminovi priniesla veľké medzinárodné uznanie aj skladateľská činnosť, tvorba filmovej hudby, o.i. získal v roku 2009 aj nomináciu na ocenenie "Ivor Novello Award" – čo je každoročne udeľovaná Cena za najlepšiu originálnu filmovú hudbu – za film Ruperta Wyatta Utečenec (The Escapist), nomináciu „Emmy Awards“ 2009 a dve nominácie na titul „Objav roka“ – v rokoch 2005 a 2008 v tvorbe filmových soundtrackov. Ako tvorca filmovej hudby debutoval vo veku 24 rokov, vytvorením hudby k filmu Utečenec. Táto hudba mu priniesla v roku 2006 aj nomináciu za Najlepšiu originálnu hudbu k filmu udeľovanú Dánskou filmovou akadémiou. Benjamin zložil a dirigoval aj hudbu k filmu Daria

Marianelliho *Atonement* Vykúpenie, za ktorú získal Oscara a Zlatý glóbus, za hudbu k ďalšiemu filmu *Pýcha a predsudok* obdržal ďalšiu nomináciu na Oscara. Z jeho tvorby za povšimnutie stoja aj filmy *Agora*, *Všetci sa majú dobre* (Everybody's Fine), *Solista* (The Soloist), *Hrdina* (The Brave One), *Bratia Grimmovci* (The Brothers Grimm), *V ako vendetta* (V for Vendetta) a *Slečna Potterová* (Miss Potte).

Ako skladateľ je Benjamin Wallfisch veľmi aktívny, od roku 1996 dostal viac ako 50 objednávok na hudbu koncertnú, divadelnú či filmovú. V roku 2006 premiérovu uviedol na festivale Proms v Londýne skladbu *Escape Velocity*, štvrté dielo napísané počas jeho pôsobenia v Orchestri St. Johna. Partitúry písal aj pre BBC Singers, Medzinárodný hudobný festival Bath, pre malé komorné telesá - Belcea Quartet, Goldberg Ensemble, symfonické a komorné orchestre – Hallé, Hamburg, Holandské rádio, Manchestereskú Cameratu, jeho hudba zaznela v koncertných sálach ako Barbican, Berlínska filharmónia, Sadler's Wells, Bridgewater Hall, Cadogan Hall, Royal Opera House Linbury Theatre, a bola hraná na rozhlasových vlnách rádií BBC Radio 3, BBC Radio 4 a Classic FM. Jeho debutovému CD, vydanému spoločnosťou Quartz v novembri 2006 sa dostalo vysokého uznania a spoločnosť Edition Peters podpísala s Benjaminom Wallfishom exkluzívne vydavateľskú zmluvu.

Narodený v roku 1979, Benjamin získal aj diplom s vyznamenaním v odbore kompozícia na Kráľovskej hudobnej akadémii v Londýne. Bola mu udelená aj Cena „Theodore Holland Intercollegiate“ a štipendium Nadácie spoločnosti autorských práv. S vynikajúcimi výsledkami absolvoval aj spojený kurz na Kráľovskej „Nothern College of Music“ a Univerzity Manchester. Medzi jeho pedagógmi kompozície figurujú mená Anthony Gilbert, Michael Finnissy, James MacMillan a Robert Saxton.

Ryszard GROBLEWSKI
viola (Poľsko)

Je víťazom 60. ročníka Medzinárodnej interpretačnej súťaže v Ženeve, kde získal okrem 1. ceny a Ceny publika aj špeciálnu cenu nadácie *Breguet*. Narodil sa v roku 1983 vo Varšave (Poľsko) a hudobne vzdelávať sa začal v 7 rokoch. V roku 2007 ukončil s úspechom Hudobnú akadémiu vo Varšave, kde študoval v triede Piotra Reicherta. V súčasnosti pôsobí na tejto hudobnej akadémii ako asistent profesora v hre na violu. V posledných rokoch si Ryszard Groblewski zdokonaľoval svoje interpretačné zručnosti pod vedením medzinárodne uznávaných umeleckých osobností ako sú Tabea Zimmermann, Nobuko Imai, Kim Kashkashian, Gabor Takaës, Wolfgang Marschner, Andrzej Bauer, Emmanuel Ax, Atar Arad, Pamela Frank, Miriam Fried, Ralf Gothoni či Stefan Kamasa.

Ryszard Groblewski je tiež prvý z poľských umelcov, ktorí získali cenu v kategórii hry na violu na jednej z najprestížnejších svetových súťaží - ARD Mníchov, v roku 2004 obsadil 2. miesto za Antoinom Tamestitom. Okrem tohto významného ocenenia sa stal aj víťazom

★ **Ryszard GROBLEWSKI, viola (Poland)**

Is the winner of the 60th Geneva Competition in 2005 being awarded the First prize, the Audience prize as well as the *Breguet* Special Prize). Born in 1983 in Warsaw, Poland, started his musical education at the age of seven. In 2007, he graduated with honours from the Warsaw Academy of Music where he studied with Piotr Reichert. Currently, he holds the assistant viola professor position at the same Academy. In recent years he has been improving his musical skills under leadership of such internationally acclaimed artists as Tabea Zimmermann, Nobuko Imai, Kim Kashkashian, Gabor Takaës, Wolfgang Marschner, Andrzej Bauer, Emmanuel Ax, Atar Arad, Pamela Frank, Miriam Fried, Ralf Gothoni or Stefan Kamasa. Ryszard Groblewski is also the first Polish violist who was awarded the prize at the ARD International Music Competition in Munich (he was placed the 2nd in 2004). In addition, he is winner of international viola competitions in Pörtlach (Austria), Essen (Germany) and Bled (Slovenia).

Ryszard Groblewski performs regularly as a soloist, recitalist and chamber musician in the Switzerland,

Germany, Austria, the Czech Republic, USA, Italy, Spain and France. As a chamber musician, he was a partner of Yuri Bashmet, Gidon Kremer, Heinrich Schiff as well as Frans Helmerson in the project of the *Kronberg Academy* "Chamber Music Connects the World". He has appeared in chamber music festivals in Lockenhaus, Davos, Geneva, Montpellier, Asiago (Italy), Schloss Elmau-Berlin-Munich-Vienna (*ARD Kammermusikfest*) and Ravinia (Chicago).

In February 2009, Goblewski was invited by Krystian Zimerman to undertake the concert tour as a member of the piano quintet. As a part of this project, he made his CD debut for *Deutsche Gramophone* (Piano Quintets no 1 & 2 by Grazyna Bacewicz).

In January 2007 and in February 2008, Ryszard Goblewski was selected from international auditions to take part in the Seiji Ozawa's International Music Academy in Switzerland. During this project (June/July 2007), the young artist was given opportunity to work with such great musicians as Maestro Seiji Ozawa, Pamela Frank, Robert Mann, Nobuko Imai and Sadao Harada.

After winning top prizes at both ARD in Munich and Geneva Music Competitions, Ryszard Goblewski has appeared in prestigious European concert venues: Wiener Konzerthaus, Berliner Konzerthaus, Victoria Hall in Geneva, Tonhalle in Zurich, Lieder Halle in Stuttgart, Rudolfinum in Prague and Schloss Elmau. During his career he has performed with several European orchestras: the Bavarian Radio Symphony in Munich, Munich Chamber Orchestra, SWR Stuttgart, Orchestre de Chambre de Geneve, Warsaw Philharmonic, Philharmonia Hungarica, Collegium Musicum Basel, Sinfonia Varsovia, Capella Istropolitana and most of the Polish radio, philharmonic and symphony orchestras.

In May 2005 Goblewski made the Polish premiere of the revised version of the B. Bartok Viola Concerto, which was edited by Bartok's son, Peter. In April 2006 he was invited for the Music Fest to Geneva to celebrate the 50th Anniversary of the World Federation of International Music Competitions. He made the archive recordings for the radio stations in Germany, Switzerland, Poland and France. In January 2006 was

medzinárodných súťaží violistov v Pörtlach (Rakúsko), Essene (Nemecko) a Blede (Slovinsko).

Ryszard Goblewski koncertuje pravidelne ako sólista aj ako komorný hráč vo Svajčiarsku, Nemecku, Rakúsku, Českej republike, USA, Taliansku, Španielsku a Francúzsku. V interpretácii komornej hudby bol partnerom takých skvelých hudobníkov ako Jurij Bašmet, Gidon Kremer, Heinrich Schiff, ako aj Frans Helmerson - a to v projekte hudobnej akadémie v nemeckom Kronbergu „Komorná hudba spája svet“. Vystúpil na prestížnych festivaloch komornej hudby v Lockenhouse, Davose, Ženeve, Montpellieri, Asiagu (Taliansko), zámku Elmau-Berlin-Mníchov-Viedeň „ARD Kammermusikfest“ a Ravinia (Chicago).

Vo februári 2009 podnikol Ryszard Goblewski na pozvanie poľského klaviristu Krystiana Zimermana koncertné turné ako člen klavirneho kvinteta. Súčasťou projektu bolo aj vydanie premiérového CD pre spoločnosť *Deutsche Gramophone* - Klavírne kvintet č. 1 a 2 Grazyny Bacewicz.

V januári 2007 a februári 2008 bol Ryszard Goblewski vybratý spomedzi účastníkov medzinárodného konkurzu zúčastniť sa medzinárodnej hudobnej akadémie Seiji Ozawu vo Švajčiarsku. Počas tohto projektu (jún/júl 2007), dostal mladý umelec možnosť spolupracovať s prominentnými hudobníkmi súčasnosti ako maestro Seiji Ozawa, Pamela Frank, Robert Mann, Nobuko Imai a Sadao Harada.

Po získaní hlavných cien na medzinárodných súťažiach ARD Mníchov a Ženeva dostal Ryszard Goblewski príležitosť účinkovať v prestížnych koncertných sálach: vo viedenskom a berlínskom Konzerthause, *Victoria Hall* v Ženeve, *Tonhalle* Zürich, *Lieder Halle* v Stuttgarte, Rudolfinu v Prahe a *Schloss Elmau*. Spolupracoval s mnohými orchestrami - Symfonickým orchestrom Bavorského rozhlasu v Mníchove, Mníchovským komorným orchestrom, SWR Stuttgart, Ženevským komorným orchestrom. Varšavskou filharmóniou, Filharmóniou Hungarica, Collegium Musicum Bazilej, Sinfonia Varsovia, Cappella Istropolitana a s väčšinou poľských rozhlasových, filharmonických a symfonických orchestrov.

V máji 2005 uviedol v premiére v Poľsku revidovanú verziu Bartókovho Violového koncertu, ktorý vydal jeho syn Peter. V apríli 2006 bol pozvaný účinkovať na festivale *Music Fest* v Ženeve v rámci osláv 50. výročia založenia Svetovej federácie interpretačných súťaží. Nahrávky z jeho vystúpení sa nachádzajú v archívoch rozhlasových staníc v Nemecku, Švajčiarsku, Poľsku a Francúzsku. V januári 2006 bol nominovaný na cenu „Objav roka“ MIDEM v Cannes.

V novembri 2008 získal pozíciu sólového violistu v Komornom orchestri Zürcher (Švajčiarsko). Ako prvý violista spolupracuje tiež s Komorným orchestrom Verbier a Komorným orchestrom Weinberger pod vedením Gabora Takaës-Nagya. Za vynikajúce výsledky získal Ryszard Groblewski získal v rokoch 2001, 2002, 2004 a 2007 štipendium Ministerstva kultúry Poľska, a v roku 2006 aj podporu Nadácie *Keimyong University Research*.

Magali MOSNIER, flauta
(Francúzsko)

Patrí medzi najvýraznejších a najzaujímavejších umelcov Francúzska, ktorí sa objavili na hudobnej scéne v posledných rokoch. Od jej víťazstva na prestížnej medzinárodnej súťaži ARD Mníchov je jednou z najvyhládavanejších umelcov – flautistov a pravidelne sa objavuje na koncertných pódiiach najvýznamnejších hudobných centier Európy ako sú *Laeiszhalle* v Hamburgu, *Salle Pleyel* a *Théâtre des Champs Elysées* v Paríži, *Concertgebouw* v Amsterdame, *Herkulesaal* v Mníchove, pražskom Rudolfinu, salzburskom Mozarteu, *Sansouci* v Potsdame, na medzinárodných hudobných festivaloch - v Ludwigsburgu, Salzburských hudobných slávnostiach, festivale *Rheingau*, *Mecklenburg-Vorpommern Festival*, *Festival International de Menton*, *La Folle Journée Festival*, spolupracuje s poprednými európskymi orchestrami a umelcami.

V septembri 2004 získala prvú cenu a Cenu publika na Medzinárodnej súťaži ARD Mníchov, predtým už bola držiteľkou viacerých významných

nominácií na MIDEM Special Prize "Revelation of the Year" in Cannes. In November 2008 Ryszard Groblewski won the solo-violola position in Zürcher Kammerorchester. As a principal violist he has also cooperated with Verbier Chamber Orchestra and Weinberger Kammerorchester under Gabor Takaës-Nagy. Ryszard Groblewski was granted The Polish Ministry of Culture Scholarship for the outstanding accomplishment (2001, 2002, 2004, 2007) as well as the Keimyong University Research Foundation 2006.

★ **Magali MOSNIER, flute** (France)

is one of the most exciting artists to emerge from France in the past few years. Since her First prize at the prestigious ARD Music Competition in Munich, Magali Mosnier has established herself as one of the most sought after flautists and regularly appears in major music centres such as the Ludwigsburg festival, Salzburg's *Mozarteum*, Salzburg *Festspiele*, Hamburg's *Laeiszhalle*, *La Folle Journée*, *Rheingau Festival*, *Salle Pleyel* and *Théâtre des Champs Elysées* in Paris, Amsterdam's *Concertgebouw*, Mecklenburg-Vorpommern festival, *Herkulesaal* in Munich, Prague *Rudolfinum*, *Festival International de Menton*, Potsdam *Sansouci*, *Philharmonie Essen* etc..

In September 2004, she was awarded the First prize and the Audience Prize at the ARD Munich International Music Competition. She had already been a prize winner at such prestigious international flute competitions as *Jean-Pierre Rampal* (Paris) and *Leonardo de Lorenzo* (Italy) in 2001. In 2003, she was appointed section principal at the *Orchestre Philharmonique de Radio France* (conductor Myung Whun Chung). Magali has performed with such internationally renowned artists as Renaud Capuçon, Gautier Capuçon, Michel Dalberto, Xavier de Maistre, Antoine Tamestit, Isabelle Moretti, Eric Le Sage, Jean-Claude Pennetier, Nora Gubisch, the Moraguès quintet, Quatuor Ebène, the Modigliani Quartett and others. Magali was invited to perform as a soloist with major European orchestras (*Bayerische Rundfunk, Münchner Rundfunk, Stuttgarter Philharmoniker, Stuttgart Chamber Orchestra, MDR Orchester, Kammerakademie Potsdam, Orchestre Philharmonique de Radio France, English Chamber Orchestra, Collegium Musicum Basel, Ensemble Orchestral de Paris, the Mahler Chamber Orchestra, the Prague Philharmonia*, and conductors like Daniel Harding, Jakub Hruša, Myung-Whun Chung, Andrej Borejko, Stefan Vladar and others. Her strong commitment to contemporary music has led her to collaborate with some of her country's leading composers like Pierre Boulez, Eric Tanguy, Thierry Pécou, Jacques Lenot and Matthias Pintscher. Magali Mosnier has signed an exclusive contract with Sony Classical (Sony-BMG Berlin). Her first album *Fantaisie* with the *Münchner Rundfunk Orchestra* was released in May 2006. She released a J.S Bach album with the *Stuttgarter Kammerorchester* and Michael Hofstetter in the fall 2009.

ocenení z rôznych prestížnych flautových súťaží ako *Jeana-Pierra Rampala* v Paríži a *Leonarda de Lorenza* v Taliansku (2001). V roku 2003 sa stala jednou z prvých flautistiek Filharmonického orchestra Francúzskeho rozhlasu (*Orchestre Philharmonique de Radio France*), jeho šéfdirigentom je. Myung Whun Chung. Magali spolupracovala s takými medzinárodne uznávanými umelcami ako sú Renaud a Gautier Capuçon, Michel Dalberto, Xavier de Maistre, Antoine Tamestit, Isabelle Moretti, Eric Le Sage, Jean-Claude Pennetier, Nora Gubisch, kvinteto Moraguès, sláčikové kvarteto Quatuor Ebène, Modigliani Quartett a d. Ako sólistka účinkovala Magali s poprednými európskymi orchestrami (Bavorský rozhlasový orchester, Stuttgartski filharmonici, Filharmónia Essen, Stuttgartský komorný orchester, MDR Orchester, Kammerakademie Potsdam, Orchestre Philharmonique de Radio France, English Chamber Orchestra, Collegium Musicum Bazilej, Ensemble Orchestral de Paris, Mahlerov komorný orchester, Pražská komorní filharmonie a s dirigentmi ako sú Daniel Harding, Jakub Hruša, Myung-Whun Chung, Andrej Borejko, Stefan Vladar a i. Jej zanievanie v interpretácii súčasnej hudby ju viedlo aj k spolupráci s prominentnými francúzskymi skladateľmi ako Pierre Boulez, Eric Tanguy, Thierry Pécou, Jacques Lenot či Matthias Pintscher. Spoločnosť Sony Classical (Sony-BMG Berlin) podpísala s Magali Mosnier exkluzívnu zmluvu na nahrávanie. Jej prvý album *Fantaisie* s Mníchovským rozhlasovým orchestrom bol vydaný v roku 2006. Na jeseň 2009 vydala druhý album s dielami J. S. Bach v sprievode Stuttgartskeho komorného orchestra pod dirigentským vedením Michaela Hofstettera.

UTOROK 12.4.

19:00 H

SINFONIA VARSOVIA (Poľsko)dirigent: **Francesco ANGELICO** (Taliansko)

držiteľ Ceny hudobnej kritiky SFKU 2010

solisti: **Polina PASZTIRCSÁK**, soprán (Maďarsko)**Alina POGOSTKINA**, husle (Nemecko)

Gustav Mahler (1860-1911)

Blumine zo symfónie č. 1 D dur *Titan*
k 100. výročiu úmrtia autora

Hector Berlioz (1803 - 1869)

Letné noci op. 7 H 81/**Les nuits d'été Villanelle***Le spectre de la rose**Sur les lagunes**Absence**Au cimetière**L'île inconnue*~~~~~
Sergej Prokofiev (1891-1953)**Koncert pre husle a orchester č. 2**
g mol op. 63*Allegro moderato**Andante assai**Allegro con marcato*

Maurice Ravel (1875 - 1937)

Moja matka hus / Ma Mère l' Oye (1911)

- suita pre orchester

Pavana Spiacej krásavice /

*Pavane de la Belle au bois dormant*Janko Hraško / *Petit Poucet*

Špata, cisárovna pagod /

Laideronnette, Impératrice des pagodes

Rozhovory Krásky so Zvieratom /

*Les Entretiens de la Belle et de la Bête*Začarovaná záhrada / *Le Jardin féérique*TUESDAY 12TH APRIL

7:00 P.M.

SINFONIA VARSOVIA (Poland)conductor: **Francesco ANGELICO** (Italy)

Holder of the Music Critics' Prize 2010

soloists: **Polina PASZTIRCSÁK**, soprano (Hungary)**Alina POGOSTKINA**, violin (Germany)

Gustav Mahler (1860-1911)

Blumine from Symphony No. 1 in D major *Titan*
to the centenary of the author's death

Hector Berlioz (1803-1869)

The Summernights' Songs /**Les Nuits d'été, Op. 7 H. 81***Villanelle**Le spectre de la rose**Sur les lagunes**Absence**Au cimetière**L'île inconnue*~~~~~
Sergej Prokofiev (1891-1953)**Concerto for Violin and Orchestra No. 2**
in G minor, Op. 63*Allegro moderato**Andante assai**Allegro con marcato*

Maurice Ravel (1875 - 1937)

Mother Goose / Ma Mère l' Oye (1911)

- suite for orchestra

Pavane of the Sleeping Beauty /

*Pavane de la Belle au bois dormant*Tom Thumb / *Petit Poucet*

Leideronnette, Empress of the Pagodas /

Laideronnette, Impératrice des pagodes

Conversations of the Beauty and the Beast /

*Les Entretiens de la Belle et de la Bête*The Enchanted Garden / *Le Jardin féérique*

V atmosfére *fin de siècle* cestičku do budúcnosti vyšliapali mnohé diela, ku ktorým sa nesporne radí symfonická tvorba **Gustava Mahlera**. Jeho výnimočná hudba a dirigentské nadanie pramenili z tvorivého a nepokojného génia, ktorý kráča životom, poznačeným zničujúcimi údermi, a navzdory osudu napokon zvíťazil. V Mahlerovej tvorbe sa snúbi spoločenská trauma s osobnou traumou človeka nevyrvnaného vlastne s ničím, čo ho obklopovalo. Bol skvelým operným dirigentom, no kolegovia ho kvôli cholerickej povahe skôr nenávideli, ako zbožňovali. Túžil písať symfónie – rodili sa však pomaly, meniac sa na typ psychologické drámy. Mahler postavil symfóniu do stredú kompozičného umenia a konfrontujúcu ju s operou a piesňou nepriamo pôsobil na jej vývoj. Tesnou myšlienkovou väzbou vokálnych cyklov so svetom symfónií priblížil vokálnu melodiku k inštrumentálnej a preklenul rozdiel medzi tzv. absolútnou a programovou symfóniou. V jeho dielach sa strieda vznešeno s trivialitou, maximálne vypäté duševné poryvy s ironizáciou banálnosti tak, ako sa s tým neskôr môžeme stretnúť v zreých symfóniách Dmitrija Šostakoviča či Alfreda Šnitkeho. Striedaním v hudbe nepripravených psychických stavov anticipoval systém kolážovej techniky, čím o svoje symfonické diela vzbudil v 70. rokoch 20. storočia nebyvalý záujem. Oblúk deviatich dokončených symfónií Gustava Mahlera sa začína klenúť od **Symfónie č. 1 D dur Titan**. „Všetko, čo ho charakterizuje, je prítomné už v 1. symfónii. Tu začína melódia jeho života, ktorú ďalej rozvíja do šírky. Nachádza sa tu láska, vášeň k prírode, myšlienky na smrť i boj s osudom...“, napísal Arnold Schönberg. Prvé náčrtky symfónie vznikli už v roku 1884 v Kasseli, kde Mahler pôsobil ako kapelník a ukončil ju v roku 1888 v Lipsku. Symfónia vznikala v susedstve piesňového cyklu *Piesne potulného tovaryša*, ktorého ovzdušie sa citáciami konkrétnych piesní prenieslo aj do prvej symfónie. V prvej časti (*Langsam. Schleppend*) voľnej sonátovej formy bohato využíva pieseň *Ging heut Morgen über Feld*, ktorá sa stáva akousi ústrednou témou celej symfónie. Druhá časť (*Kräftig bewegt*), v ktorej cítiť vplyv Brucknera, má charakter štylizácie rakúskeho ländlera s triom. Bola to jediná časť, ktorú dobové publikum bolo ochotné akceptovať. V tretej časti, ktorá s finálovou časťou tvorí jednoliaty celok, v smútočnom pochode

„à la Callot“ kánonicky spracováva pieseň *Frère Jacques*. Po prvý raz sa tu objavuje autorov zmysel pre satiru, iróniu a paródiu, inšpirujúce sa námietkami z ľudových rozprávok v ironickom vyobrazení Jacquesa Callota. (Slzy roniacie lesné vzborené na ňom odprevádzajú polovníka na poslednej ceste.) Finále (*Stürmisch bewegt – Energisch*) nastúpi attacca s prekvapivo údernou silou a smeruje v gradácii k triumfujúcemu hymnu v závere.

Len ťažko možno posúdiť, ako veľmi ovplyvnil vyznenie skladby prudký, no nakoniec rozumom usmernený vzťah k Marion (manželke baróna von Webers), alebo nakoľko vyjadrenie hudby vyplynulo z Mahlerovej mentality a zážitkov z detstva a prostredia Jihlavy. Sám Mahler osem rokov po vzniku symfónie pripustil, že inšpiráciou k jej vzniku bol intenzívny a nenaplnený ľúbostný cit. Zdôraznil však, že tento bol len východiskom a nemôžno ho preto zamieňať s obsahom skladby. Pôvodkyňou emócií, ktorú skladateľ pretavil do hudby *Prvej symfónie* bola v Kasseli pôsobiacia mladá sopranistka Johanna Richterová, ktorej venoval piesňový cyklus *Piesne potulného tovaryša*. *Symfónia č. 1* bola po prvý raz uvedená v Budapešti v novembri 1889 pod názvom *Symfonická báseň v dvoch častiach*. V októbri 1893 sa v Hamburgu pri príležitosti predvedenia skladby (teraz už pod názvom *Hudobná báseň vo forme symfónie*) objavil podtitul *Titan*, ktorý bol odkazom na aforistický román módného dobového spisovateľa Jeana Paula. Pri tejto príležitosti sa pri skladbe objavil tiež program: 1. diel *Z dní mladosti*: 1. časť *Jar bez konca – prebúdzanie prírody po dlhom zimnom spánku* / 2. časť *Kvetiny (Andante)* / 3. časť *Pod pláchnymi plachtami (Scherzo)*; 2. diel – *Ľudská komédia*: 4. časť *Stroskotaný – smútočný pochod à la Callot* / 5. časť *Z pekla (Allegro furioso)* – náhly výbuch *hlboko zraneného srdca*. Program Mahler neskôr mierne upravil. Pri berlínskom predvedení skladby (1896) sa ho úplne vzdal a zrušil aj členenie na diely. Súčasne vynechal 2. časť *Blumine (Kvetiny; Andante)*, hudba ktorej pochádzala z Mahlerovej scénickej hudby k dramatickej poéme Josepha Viktora von Scheffela *Der Trompeter von Säckingen*. Po konečnej úpravách symfónia získala typický štvorčastoý pôdorys symfónie a pred publikovaním tlačou vo Viedni

(1899) skladateľ zrevidoval tiež inštrumentáciu a na označenie temp a výrazu použil nemecký jazyk. *Blumine*, pôvodná druhá časť symfónie, bola inštrumentovaná pre malé obsadenie orchestra, čím sa vymykala z celkovej koncepcie symfonického cyklu. Táto časť, ktorá bola pravdepodobne napísaná pre Johannu Richterovú a ktorá predstavuje krátky lyrický kus s trúbkovým sólom, poukazuje na Mahlerove ranné diela. *Blumine* (*Kvetiny*) znovu objavil Donald Mitchell v roku 1966 pri skúmaní Mahlerovho životopisu v Osbornovej zbierke na Yalskej univerzite v kópii hamburskej verzie. Po prvý raz ju v obnovennej verzii uviedol Benjamin Britten v roku 1967 a hoci sa mnohí prikláňajú k jej znovuoživeniu a zaraďujú ju aj do novších verzií *Symfónie č. 1*, ani Leonard Bernstein či Bernard Haitink, ktorí sa radia k významným mahlerovským dirigentom, nikdy neuvádzali pôvodnú hamburskú verziu symfónie. *Blumine* na koncertných pódioch oživa skôr ako samostatné repertoárové číslo.

Postavu **Hectora Berlioza**, ktorého ruský skladateľ Milij A. Balakirev označil za „jediného francúzskeho hudobníka“, obklopuje hlboká tragika zneužívaného umelca, bojujúceho s odmietaním vlastnej tvorby prísnyimi strážcami francúzskych hudobných tradícií. Túžba i rezignácia boli dva póly, medzi ktorými sa Berlioz, tripci osamotením a opustením, neustále zmietať. Narodil sa neďaleko Grenoble v La Côte-St-André v rodine lekára, ktorý výchovu syna venoval veľa pozornosti. S výnimkou krátkeho pobytu v latinskom seminári zaspávalo malého Hectora do zemapisu, dejpisu, literatúry a neskôr aj do hudby otec. Vštepoval mu lásku k antickým básnikom Horatiovi, Vergiliovi i ku klasickým francúzskym autorom. Popri štúdiu klasickej literatúry však Hectorovu pozornosť pútali aj neznáme dialky a dobrodružstvá: „*Dlhé hodiny som stál pred mapami a s horúčkovitým záujmom som študoval spleť prúdov ostrovov, mysov a úžin Južného mora a Indického súostrovia [...] keď som sa nejaký čas pýtkal s La Fontainom a Vergiliom, cit pre vznešenú krásu básnického umenia vystriedalo toto snenie o oceánoch.*“ V dobre situovanej rodine sa pochopiteľne pestovala aj hudba, preto mladý Hector dostal aj základy hry na gitare a flaute, nie však základy hry na klavíri: „*Otec nechcel, aby som sa učil hrať na klavír. Pretože zo mňa nechcel mať umelca, bál sa pravdepodobne, aby ma klavír príliš*

nezaujal a nepriblížil mi hudbu viac, ako si to on prijal.“ Život na francúzskom vidieku, spojený s prvými citovými zážitkami, sa stal nevysychajúcim zdrojom nielen Berliozovho ďalšieho citového dozrievania, ale aj tvorivého vzletu. V sedemástich rokoch vyhovel otcovmu želaniu a začal v Paríži študovať medicínu. Rušný život francúzskej metropoly, návšteva operných predstavení definitívne rozhodli o zmene profesionálneho zamerania a Berlioz sa aj za cenu rodinného konfliktu zapísal na parížske konzervatórium do skladateľskej triedy Le Seura a Antonína Rejcha. K jeho umeleckým láskam z hudobníkov pribudol Christoph Willibald Gluck a Carl Maria von Weber, zo spisovateľov William Shakespeare a Johann Wolfgang Goethe, o ktorých neskôr napísal, že boli „tichými spoločníkmi“ jeho utrpenia, „držiac kľúče k jeho životu“. Na Shakespearovu šteklivú komédiu *Sen noci svätéhojána* odkazuje aj názov piesňového cyklu **Letné noci op. 7** (*Les nuits d'été*), ktorý vznikol v rozpätí rokov 1840–1841 na báseň Pierre Julesa Théophilea Gautiera zo zbierky *La Comédie de la Mort* (1838). Šesť piesní, prinášajúcich spektrum emócií od nevinného šťastia vo *Vilanelle* až po zúfalstvo naprostej straty v *Sur les lagunes*, predstavujú autorov intímny konšpekt romantickej lásky zrkadliaci sa o. i. v osobnom vzťahu k jeho *femme inspiratrice* – k írskej herečke Harriet Smithsonovej, ktorá bola skladateľovou Oféliou, Júliou i Desdemonou súčasne. Zo šiestich piesní len *Absence* a *Le Spectre de la rose* (inštrumentované pre malý orchester) boli predvedené počas autorovho života. Dôvodom bola i skutočnosť, že neskoršie orchestrácie si vyžadovali viacero rôznych hlasov, napríklad barytón, kontraalt či mezzosoprán v piesni *Sur les lagunes* alebo mezzosoprán či tenor v piesni *L'île inconnue*. Táto skutočnosť bola tiež dôvodom, prečo odborníci považovali dielo skôr za voľné spojenie samostatných piesní, než za ucelený cyklus. Samotný Berlioz však poradiu piesní venoval veľkú pozornosť. Pôvodne pieseň *L'île inconnue* bola zaradená ako štvrtá v poradí a cyklus uzatvárala tajomná až desivá pieseň *Au cimetière*. V konečnom slede, ktorý poukazuje na majstrovskú ruku autora, nasleduje po omamných až halucinogénnych piesňach v závere hlboko ironická *L'île inconnue* (*Na neznámom ostrove*), „kde jeden miluje navždy“.

Hoci roku 1856 Berlioz upravil piesne pre soprán, každá z nich je dedikovaná inému interpretovi (*L'île inconnue* je venovaná sopranistke Rose von Mild, ktorá sa stala predstaviteľkou Terezy v obnovennej weimarskej premiére Berliozovej opery *Benvenuto Cellini* v roku 1853). O vydanie cyklu sa zaslúžil nemecký vydavateľ Jakob Rieter-Biedermann, ktorý cyklus pod názvom *Die Sommernächte* vydal roku 1857 v nemeckom preklade Petra Corneliusa.

„Prokofiev bol opakom premýšľavého hudobníka. Bol vlastne až prekvapivo naivný v otázkach hudobnej tektoniky. Mal určitú techniku a niektoré veci dokázal výborne urobiť, a naviac – bola to osobnosť: to bolo vidieť na každom jeho geste [...] Taktiež nebol nikdy lacný – prístupnosť a lacnosť nie sú to isté...“ zdôveril sa vo svojich rozhovoroch na margo **Sergeja Prokofieva** jeho súputník Igor Stravinskij. Sergej Prokofiev, ktorého výrazný hudobný talent i náklonnosť k divadlu sa prejavili už v rannom detstve, predstavoval *complexio oppositorum* – zložitú osobnosť plnú protikladov, čo sa pretavilo i do jeho hudby. Bol rodený inštrumentalista (jeho tvorivým laboratóriom i virtuóznym nástrojom bol klavír) a rodený dramatik. Neustála oscilácia medzi týmito dvoma ohniskami predurčila jeho mnohotvárnú vývojovú cestu. Neraz skladby absolútnej hudby riešil na základe zákonitostí dramatickej výstavby, inokedy svoje hudobnodramatické opusy vystavoval na základných formových princípoch inštrumentálnych druhov. S istotou Mozarta sa pohyboval po celom teritóriu hudby, zasahujúc svojimi viac než 130 opusmi do takmer všetkých hudobných žánrov a druhov. Prokofievove tvorivé začiatky, namierené proti prejemnosti impresionizmu a sentimentalizmu romantizmu, možno označiť ako rúcanie starých tradícií. Jeho energické a životnou, robustnou silou i optimizmom plné skladby šokovali publikum motorickým rytmom, disonantnosťou, no i bohatou variétou orchestrálného zvuku. Toto „barbarstvo“ ho radilo k Stravinskému i Bartókovi (ktorého diela však v tých časoch ešte nemal možnosť počuť). Snáď práve preto sa zamiloval do baletu *Svätenie jari* a „po mnoho rokov sa z tohto dojmu nemohol zotaviť“ (I. Stravinskij). Pohľad na Prokofieva však len z tejto strany by bol príliš jednostranný a jednoduchý. S pribúdajúcimi rokmi sa portrét skladateľa obohacoval o lyrické tóny (*Päť básní*

A. Achmatovovej pre hlas a klavír op. 27), inšpirácie odkazom baroka i klasicizmu (*Koncert pre husle a orchestr č. 1 D dur op. 19*, *Klasická symfónia op. 25*), romantické obrazy (*Odhvny anjel*), impulzy dodekafonizmu (*Kvinteta op. 39*, *Symfónia č. 2 op. 40*) atď. Prokofievova originalita, ktorou do európskej hudby vniesol mnoho nových podnetov, v sebe spájala originalitu revolucionára so syntetizujúcimi podnetmi tradície. Vplyv na formovanie hudobnej reči skladateľa nepochybne malo i tvoriť prostredie. Po početných koncertných cestách, po pobyte vo Francúzsku i Spojených štátoch amerických, sa Prokofiev roku 1933 definitívne usadil v Moskve. Kým v posledných rokoch parížskeho pobytu takmer vôbec nekomponoval, po príchode do Ruska zoznam jeho nových diel s prekvapivou rýchlosťou rástol. Roku 1935 začal súbežne pracovať na dvoch opusoch: na baletе *Romeo a Júlia* pre Kirovovo divadlo v Petrohrade a na **Koncerte pre husle a orchestr č. 2 d mol op. 63**. Takmer dvadsať rokov delí *Koncert pre husle a orchestr č. 2 d mol* od prvého husľového koncertantného opusu, no opäť v ňom dominuje lyrizmus. Nie je to už však lyrizmus mladíka, ale skôr v ňom prevažujú meditatívno-filozofické polohy. Kým v prvom koncerte dve malé časti lemujú žartovné scherzo, v druhom husľovom koncerte obe prvé časti plynú v miernom tempe (len uprostred druhej časti sa na okamih rozvinie scherzo) a ostrý kontrast prináša až tretia záverečná časť. Virtuózne nároky nie sú tak vyhranené ako v prvom, no i tak sa v ňom nachádza dostatok technicky náročných miest. Koncert ako celok pôsobí intímnejšie a komornejšie: koncipovaný je pre malý symfonický orchestr s rozšírenou skupinou bicích nástrojov a skladateľ sa v ňom vzdal typických groteskných prvkov, aj zvukovej ostrosti. Motivicky koncert nezaprie svoje susedstvo s baletom *Romeo a Júlia* – názvuky na balet nájdeme nielen vo vedľajšej téme sonátovej prvej časti (*Allegro moderato*), ale aj v pomalej druhej (*Andante assai*) a tanečnej tretej časti (*Allegro ben marcato*). *Koncert pre husle a orchestr č. 2 d mol* skladateľ dedikoval francúzskemu virtuóзовi Robertovi Šoëtensovi, ktorý ho uviedol 1. decembra 1935 v Madride a ktorý mal v prvý rok výhradné právo na jeho interpretáciu. Následne po premiére skladateľ i so sólistom podnikli koncertné turné po Portugalsku,

Maroku, Alžírsku a Tunisku. Neskôr sa nadšeným propagátorom a vynikajúcim interpretom tohto koncertu stal fenomenálny David Oistrach.

Do pokladnice svetovej hudby hojnou mierou prispel i francúzsky skladateľ, ktorého Romain Rolland považoval za „najväčšieho umelca všetkých čias“. **Maurice Ravel**, ktorý svojou zdržanlivou povahou nezaprel baskický pôvod, umeleckým typom nesporene prináležal do parížskeho prostredia, v ktorom prežil celý svoj život. Obdivuhodným spôsobom dokázal spojiť imagináciu a remeslo, všaen a vôľu. Tým sa priblížil k majstrom 18. storočiam ktorých tak obdivoval práve pre toto spojenie zdanlivo nezlučiteľných zložiek. Ravel „*dokázal dostať do svojho obzoru mnoho rozmanitých javov, ktoré napospol podriadil francúzskemu inžinieru a francúzskemu vkusu: pokiaľ sem zasiahla vulgárnosť, stala sa vyberanou, a pokiaľ bolo potrebné vyjadriť opojenosť, dostalo sa jej stylizácie; improvizácia bola nepozorovane riadená, ale nestratila zdanie náhody. Všetko bolo v tomto svete usporiadané s prenikavou inteligenciou a najvyšším vkusom*“ (Jean Zay).

Hoci jeho hudobný odkaz nie je rozsiahly, svojou podivuhodnou syntézou rôznych inšpiračných zdrojov je nesmierne bohatý a inšpiratívny (podnetný). V Ravelovej tvorbe po roku 1890 nájdeme odraz literárnej senzibility či stopy vplyvu Chabrieria, Satieho i ruských skladateľov. Na týmto vplyvom podľahol len na krátky čas. Aj ďalšie nové podnety v ňom vzbudzovali skôr technickú zvedavosť – menili jeho skladateľský rukopis, no nie hudobný jazyk. Ku všetkým inšpiračným zdrojom pristupoval s neochabujúcim vkusom a majstrovskou technikou, ktorá vycizelovala jeho partitúry do posledného detailu. Napriek tomu, že bol majstrom inštrumentácie, len málo jeho diel bolo pôvodne určených orchestrálnemu aparátu. Nie inak tomu je aj v prípade orchestrálnej suity *Moja matka hus*.

Hoci po celý svoj život zostal Ravel slobodný a ani úprimný vzťah k rodičom či priateľom ho nezavil osamelosti, napriek tomu prechovával vreľý cit k deťom, ktorým venoval viaceré svoje skladby. Keď sa v roku 1904 zoznámil s Cyprianom Godebskim, veľmi rýchlo sa spriatelil aj s jeho dvoma deťmi – Mimie a Jeanom, pre ktoré napísal cyklus piatich klavírných skladbičiek pre štyri ruky *Moja matka*

hus, opierajúcich sa o rozprávkovú knihu Charlesa Perraulta. Aj samotný názov pochádza od Perraulta, len exotická cisárovná zavítala do cyklu z rozprávkovej knižky Madame d'Aulnoy (Marie-Catherine Le Jumel de Barneville, Baronne d'Aulnoy). Samotné časti svojím harmonicko-farebným koloritom vychádzajú z úryvkov rozprávok. Ravel všetky časti opatril názvom a k trom z nich pridal aj adekvátne citáty:

„1. *Pavana Spiacej krásavice*; 2. *Janko Hraško*: „Zdalo sa, že ľahko nájde cestu pomocou omrvíniek chleba, ktoré sypal všade, kade prechádzal. Bol však veľmi prekvapený, keď nenašiel ani jedinú omrvinku; prileteli vtáčiky a zjedli všetko.“; 3. *Špata, cisárovná pagoda*: „Vyzliekla sa a vošla do kúpeľa. Hneď všetky pagody začali spievať a hrať na hudobných nástrojoch; jedny mali teorby urobené z orechovej škrupinky, iné mali violy spracované zo škrupiniek mandlí, lebo bolo treba nástroje prispôbiť ich vzrastu.“; 4. *Rozhovory Krásky so Zvieratom*: „Keď myslím na tvoje dobré srdce, nezdáš sa mi taký škaredý“. Ach, mám naozaj dobré srdce, ale som ohavný.“; „Je veľa ľudí, ktorí sú oveľa ohavnejší než ty.“; „Keby som bol múdry, zložil by som ti na poďakovanie krásnu poklonu, ale veď ja som len hlúpe zviera. Umieram šťastný, pretože tá ešte raz vidím.“; „Nie, môj najdrahší, nezomieraš. Budeš žiť, aby si sa mohol stať mojim manželom.“; „A hľa, Zviera zmizlo a ona uvidela pri svojich nohách princa, krásneho ako láska, a princ jej ďakoval za vyslobodenie zo zakliatia.“; 5. *Začarovaná záhrada*.“

Prvé verejné uvedenie klavírneho cyklu v Paríži 20. apríla 1910 však Ravel nakoniec zveril Jeanne Leleu a Geneviève Durony (hoci tiež mali menej ako 10 rokov), nakoľko skladbičky boli pre Mimie a Jeana predsa len príťažké.

O niekoľko mesiacov neskôr Maurice Ravel cyklus piatich skladieb inštrumentoval, upravil poradie orchestrálnej suity a nakoniec v roku 1911 k nim na požiadanie impresária Jacquesa Rouché, ktorý chcel skladbu uviesť ako balet, pridal ďalšiu scénu – *Tanec kolovrátku*, prelúdium a interlúdiá. Balet, autorom scenára ktorého je samotný skladateľ, bol 28. januára 1912 premiérovou uvedený v Théâtre des Arts v Paríži.

★ SINFONIA VARSOVIA (Poland)

In April 1984, the legendary violinist Yehudi Menuhin was invited to Poland to perform as soloist and to conduct the Polish Chamber Orchestra. In order to match the exigencies of the planned repertoire, the orchestra increased the number of its members, inviting Poland's finest musicians to participate in the venture. The first concerts conducted by Menuhin were enthusiastically received by audiences and appreciated by critics. Yehudi Menuhin accepted the proposition of Franciszek Wybrańczyk, the ensemble's general director, without hesitation, becoming the chief guest conductor of the orchestra, which was named *Sinfonia Varsovia*.

Sinfonia Varsovia has performed in the world's most celebrated concert halls, including New York's Carnegie Hall, *Théâtre des Champs Elysées* in Paris, the Barbican Centre in London,

★ SINFONIA VARSOVIA

(Poľsko)

V apríli 1984 bol pozvaný účinkovať s Poľským komorným orchestrom legendárny huslista a dirigent Yehudi Menuhin. Aby bolo možné interpretovať dohovorенý repertoár, orchester rozšíril počet svojich členov prizvaním najlepších poľských hudobníkov k účasti na podujatí. Prvé koncertné vystúpenia pod dirigentskou taktovkou Menuhina sa stretli s obrovským nadšením nielen u publika, ale aj v radoch odbornej kritiky. Yehudi Menuhin sa na pozvanie generálneho riaditeľa a zakladateľa orchestra Franciszka Wybrańczyka, stal jeho prvým šéfdirigentom a orchester prijal názov *Sinfonia Varsovia*.

Orchester Sinfonia Varsovia sa predstavil v najslávnejších koncertných sálach sveta ako sú *Carnegie Hall* v New Yorku, *Théâtre des Champs Elysées* v Paríži, *Barbican Centre* v Londýne, *Musikverein* vo Viedni, *Teatro*

Colon v Buenos Aires, Suntory Hall v Tokiu a *Herkulesaal* v Mníchove. Sinfonia Varsovia účinkovala na prestížnych medzinárodných hudobných festivaloch v Salzburgu, Gstaade (Festival Yehudi Menuhina), Aix-en-Provence, Montreux, *La Roque d'Anthéron*, Schleswig-Holstein, Festival Pablo Casals, Würzburg, *Alte Oper* (Frankfurt nad Mohanom), *Sea Music Festival*, Beethovenov festival v Bonne a na mnohých ďalších. Hudobný festival organizovaný francúzskou asociáciou C.R.E.A. a jeho riaditeľom René Martinom špeciálne určuje termín jeho konania podľa sezónneho kalendára orchestra. Každoročne sa festival tematicky viaže k inej téme a koná sa v inom meste sveta vrátane Nantes, Bilbaa, Tokia či Rio de Janeiro. Festival je jedinečný práve tým, že zahŕňa celú škálu miest sveta. V júni 2010, spoločne s C.R.E.A. Sinfonia Varsovia organizovala vo Varšave *La Folle Journée* / Szalone Dni Muzyki, festival trval od 11 do 13. júna, na 119 koncertoch účinkovalo 450 hudobníkov z 15 krajín celého sveta, s návštevnosťou presahujúcou 26000 ľudí.

Orchester spolupracoval s mnohými prominentnými dirigentmi sveta ako sú Claudio Abbado, Gerd Albrecht, Charles Dutoit, Rafael Frühbeck de Burgos, Valerij Gergiev, Hans Graf, Leopold Hager, Jacek Kasprzyk, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Emmanuel Krivine, Witold Lutoslawski, Paul McCreesh, Jerzy Maksymiuk, Yehudi Menuhin, Marc Minkowski, Grzegorz Nowak, Krzysztof Penderecki, Michel Plasson, Mstislav Rostropovich, Volker Schmidt-Gertenbach, Jerzy Semkow, Antoni Wit a Bruno Weil.

Na nespočetných koncertoch účinkovali s orchestrom poprední svetoví sólisti ako Salvatore Accardo, Piotr Anderszewski, Maurice André, Martha Argerich, Jurij Bašmet, Teresa Berganza, Rafał Blechacz, Alfred Brendel, Piotr Paleczny, José Carreras, Sarah Chang, Kyung-Wha Chung, José Cura, Plácido Domingo, Augustin Dumay, James Galway, Sophie Graf, Fou Ts'ong, Sharon Kam, Kiri Te Kanawa, Nigel Kennedy, Gidon Kremer, Alicia de Larrocha, Elisabeth Leonskaja, Christa Ludwig, Radu Lupu, Albrecht Mayer, Mischa Maisky, Yehudi Menuhin, Shlomo Mintz, Olli Mustonen, Anne-Sophie Mutter, Piotr Paleczny,

Vienna's *Musikverein*, *Teatro Colon* in Buenos Aires, Suntory Hall in Tokyo and *Herkulesaal* in Munich. The orchestra played at renowned festivals in Salzburg, Gstaad (the Yehudi Menuhin Festival), Aix-en-Provence, Montreux, *La Roque d'Anthéron*, Schleswig-Holstein, the Pablo Casals Festival, Würzburg, Alte Oper (Frankfurt am Main), the Sea Music Festival, the Beethoven Festival in Bonn, and many others. The celebrated "*La Folle Journée*" music festival organised by the French C.R.E.A. association and its director René Martin holds a special slot in the orchestra's performing calendar each season. Each year, the festival adopts a different theme and is hosted by a different city around the world, including Nantes, Bilbao, Tokyo and Rio de Janeiro. The festival is a unique undertaking on a world-wide scale. In June 2010, together with the C.R.E.A., the Sinfonia Varsovia Orchestra organised the *La Folle Journée* / Szalone Dni Muzyki Festival in Warsaw. From June 11 to 13, 119 concerts were performed by 450 musicians from 15 countries around the world, all attended by the audience of more than 26 000.

The orchestra has performed with many distinguished conductors, including Claudio Abbado, Gerd Albrecht, Charles Dutoit, Rafael Frühbeck de Burgos, Valery Gergiev, Hans Graf, Leopold Hager, Jacek Kasprzyk, Kazimierz Kord, Jan Krenz, Emmanuel Krivine, Witold Lutoslawski, Paul McCreesh, Jerzy Maksymiuk, Yehudi Menuhin, Marc Minkowski, Grzegorz Nowak, Krzysztof Penderecki, Michel Plasson, Mstislav Rostropovich, Volker Schmidt-Gertenbach, Jerzy Semkow, Antoni Wit and Bruno Weil.

During its numerous concerts, the orchestra has accompanied such renowned soloists as Salvatore Accardo, Piotr Anderszewski, Maurice André, Martha Argerich, Yuri Bashmet, Teresa Berganza, Rafał Blechacz, Alfred Brendel, Piotr Paleczny, José Carreras, Sarah Chang, Kyung-Wha Chung, José Cura, Plácido Domingo, Augustin Dumay, Nelson Freire, James Galway, Sophie Graf, Fou Ts'ong, Sharon Kam, Kiri Te Kanawa, Nigel Kennedy, Gidon Kremer, Alicia de Larrocha, Elisabeth Leonskaya, Christa Ludwig, Radu Lupu, Albrecht Mayer, Mischa Maisky, Yehudi Menuhin,

Shlomo Mintz, Olli Mustonen, Anne-Sophie Mutter, Piotr Paleczny, Olga Pasiecznik, Murray Perahia, Maria João Pires, Ivo Pogorelić, Jean-Pierre Rampal, Vadim Repin, Katia Ricciarelli, Mstislav Rostropovich, Heinrich Schiff, Howard Shelley, Maxim Vengerov, Christian Zacharias, Frank Peter Zimmermann, Tabea Zimmermann and Grigori Zhyslin.

Sinfonia Varsovia has made numerous recordings on compact disc and for radio and television. The orchestra boasts a discography of more than 200 albums, recorded for famous international labels: Decca, Denon Nippon Columbia, Deutsche Grammophon, EMI, Naxos, Sony and Virgin Classics, as well as for Polish labels, including BeArTon, CD Accord, DUX, Polskie Nagrania, and Polskie Radio. Many of these recordings received prestigious music awards, including the *Diapason d'Or*, *Diapason Découverte*, *Grand Prix du Disque*, and on more than one occasion, the Polish *Fryderyk* award.

In 2010 the Sinfonia Varsovia Orchestra devoted most of its regular activity to the celebration of the 200th birthday anniversary of Fryderyk Chopin, by preparing and performing 361 Chopin-related projects in Poland and around the world, for an audience of more than 140 000. Except for the Fryderyk Chopin Institute itself, the Orchestra had the greatest share of all Polish institutions in the celebration of the International Chopin Year.

Krzysztof Penderecki became the orchestra's musical director in 1997 and its artistic director in July 2003, a position he still holds, often also working together with the ensemble as its conductor. The orchestra performs in Poland and abroad, playing many works by the composer. In January 2011, the Sinfonia Varsovia Orchestra played the world premiere performance of Krzysztof Penderecki's *Powiało na mnie morze snów...* [Songs of Reverie and Nostalgia], commissioned by the Fryderyk Chopin Institute to commemorate the Chopin Year. Krzysztof Penderecki has recorded a number of records with the Orchestra, including an album consisting solely of his own works.

Olga Pasiecznik, Murray Perahia, Maria João Pires, Ivo Pogorelić, Jean-Pierre Rampal, Vadim Repin, Katia Ricciarelli, Mstislav Rostropovich, Heinrich Schiff, Howard Shelley, Maxim Vengerov, Christian Zacharias, Frank Peter Zimmermann, Tabea Zimmermann and Grigori Zhyslin.

Sinfonia Varsovia realizovala početné nahrávky pre rozhlas a televíziu. Jej CD nahrávky zahrňujú doteraz viac ako 200 titulov pre najvýznamnejšie svetové vydavateľstvá ako

Decca, Denon Nippon Columbia, Deutsche Grammophon, EMI, Naxos, Sony a Virgin Classics, ako aj poľské vrátane BeArTon, CD Accord, DUX, Polskie Nagrania a Poľský rozhlas (Polskie Radio). Mnohé z týchto nahrávok získali aj prestížne medzinárodné ocenenia ako sú *Diapason d'Or*, *Diapason Découverte*, *Grand Prix du Disque*, a nielen pri jednej príležitosti aj poľský *Cenu Fryderyk*.

V roku 2010 orchester Sinfonia Varsovia venoval väčšinu zo svojich pravidelných aktivít oslave 200. výročia narodenia Fryderyka Chopina, príprave a predvedeniu 361 projektov súvisiacich s týmto výročím v Poľsku aj v zahraničí, pre viac ako 140 000 návštevníkov. Okrem samotného Inštitútu F. Chopina, sa orchester najväčšou mierou podieľal na všetkých aktivitách spojených s Medzinárodným rokom F. Chopina.

Krzysztof Penderecki sa stal hudobným riaditeľom orchestra v roku 1997 a v júli 2003 aj jeho umeleckým riaditeľom. Túto pozíciu zastáva dodnes a spolupracuje s orchestrom aj ako jeho dirigent. Orchester tiež interpretuje doma a v zahraničí mnohé z jeho diel. V januári 2011 Sinfonia Varsovia uviedla v premiére Pendereckého dielo *Powiało na mnie morze snów...* dielo, vypísané Inštitútom F. Chopina na pamiatku Chopinového roka. Krzysztof Penderecki realizoval s orchestrom Sinfonia Varsovia mnoho nahrávok vrátane špeciálneho albumu zostaveného z jeho vlastných kompozícií.

V júni 2008 sa stal hudobným riaditeľom orchestra svetoznámy francúzsky dirigent Marc Minkowski.

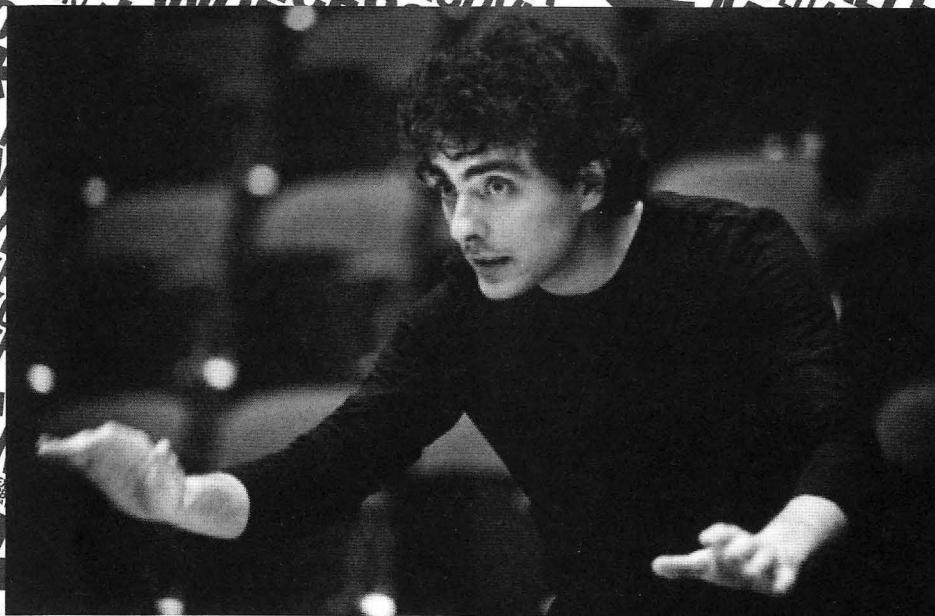
V roku 2000 založil Franciszek Wybrańczyk. Nadáciu Sinfonie Varsovie, ktorá iniciuje a podporuje umelecký rozvoj orchestra, podporuje a propaguje predovšetkým poľských skladateľov a mladých talentovaných umelcov, navyše organizuje každoročne festival vo Varšave *"Sinfonia Varsovia svojmu mestu"*.

Pri príležitosti 25. výročia vzniku orchestra mu bol udelený titul *"Zaslužený dla Warszawy"* (Za zásluhy spojené so službou mestu Varšava). Orchester dostane v roku 2016 k dispozícii aj novú multifunkčnú budovu s koncertnou sálou, realizovanou podľa projektu rakúskych dizajnérov, ktorý zvíťazil v rámci medzinárodnej súťaže. Projekt víťazného ateliéru nesie názov *"The Secret Garden of Music"*.

In June 2008 the post of the orchestra's musical director was given to the world-famous French conductor Marc Minkowski.

In 2000, the Sinfonia Varsovia Foundation was established by Franciszek Wybrańczyk. The foundation initiates and supports the orchestra's artistic endeavours. It promotes particularly Polish composers and young talents and organises the annual *Sinfonia Varsovia to its city festival*.

On the occasion of 25th anniversary of its work, the Sinfonia Varsovia Orchestra was honoured with the title of *"Zaslužený dla Warszawy"* [Distinguished in Service for the City of Warsaw]. The new orchestra concert hall constructed within project titled *"The Secret Garden of Music"* was exceptionally designed by Austrian atelier company and this new orchestra's venue should be finished by year 2016.

★ Francesco ANGELICO

(b. 1977 in Caltagirone, Sicily) completed his studies in playing the violoncello at the Conservatoire in Modena in 2001. Two years later, he began to study conducting with Giorgio Bernasconi at the Conservatoire in Lugano, which he completed in 2006. During this time he was Assistant to Bernasconi in the series for contemporary music "900 Passato e presente", presented by the Swiss Radio in Lugano. Francesco Angelico has participated in numerous master-classes in conducting working with such personalities as Carlo-Maria Giulini, Herbert Blomsted, Jorma Panula in Moscow, Amsterdam and Kuopio (Finland) and with Zoltán Pesko while at the Bartok Festival in Szombathely, Hungary. He completed his studies of conducting at the *Musikhochschule* in Hanover last year. Since April 2007 he has been granted a scholarship by the Forum of Conductors of the German Music Council and has taken part in master-classes with Georg Fritzsche, Sir Colin Metters and Peter Gülke, amongst others.

★ Francesco ANGELICO

(1977, Caltagirone, Sicília)

Študoval najskôr hru na violončele na Konzervatóriu v Modene, ktoré ukončil v roku 2001. O dva roky neskôr sa začal venovať štúdiu dirigovania pod vedením Giorgia Bernasconiho na Konzervatóriu v Lugane, ktoré absolvoval v roku 2006. Počas tohto štúdia bol aj Bernasconiho asistentom v projekte cyklu súčasnej hudby „900 Passato e presente“, organizovanom švajčiarskym rozhlasom *Swiss Radio* v Lugane. Vzdelanie v odbore dirigovania si rozširoval ďalším štúdiom u prominentných osobností Carla-Mariu Giuliniho, Herberta Blomsteda, Jormu Panulu v Moskve, v Amsterdame a v meste Kuopio vo Fínsku, ako aj u Zoltána Peska spoluprácou na Bartókovom festivale v Szombathely v Maďarsku. Štúdium dirigovania ukončil na Vysokej hudobnej škole v Hannoveri v minulom roku. V roku 2007 získal Francesco Angelico štipendium od Fóra dirigentov pri nemeckej Hudobnej rade a zúčastnil sa mnohých majstrovských kurzov,

napríklad pod vedením Georga Fritzscha, Sira Colina Mettersa a Petera Gülkeho. Francesco Angelico dirigoval o. i. orchestre a súbory *Nuovo Studio Focè* Lugano, *Ensemble Opus 21*, Symfonický orchestr *Savaria* v maďarskom Szombathely, orchestr luganského Konzervatória (*Orchestra della Svizzera Italiana*), *Nordwestdeutschen Philharmonie* Herford, Filharmonický orchestr *Altenburg-Gera*, Komornú filharmóniu Bremen, *Rheinische Philharmonie* Koblenz a Symfonický orchestr Hannover, Národný filharmonický orchestr Taiwan, *Orquesta Sinfonica de RTVE* Madrid, Dánsky národný symfonický orchestr v Kodani, koncertoval s akademikmi La Scaly v Miláne a i. V oblasti operného repertoáru dirigoval dielo *Telefón* *Il Telefono* od Gian Carla Menottiho a komornú operu *Dennik Anny Frankovej* od Grigorih Frida. V roku 2007 pôsobil ako asistent dirigenta v hannoverskej *Štátnej opere* pri naštudovaní *Vážňa* od Dallapiccolu. V tom istom roku debutoval s Beethovenovým *Fideliom* v *Štátnej opere* Tirana a v roku 2009 dirigoval Mozartovu *Figarovu svadbu* v Hannoveri. Koncom roku 2009 Francesco Angelico uviedol Straussovu *Ariadnu na Naxe* v Gelsenkirchene a začiatkom roka 2010 sa predstavil v pozícii asistenta dirigenta v *Opere* v Lipsku. V máji minulého roka premiérovlo spolupracoval s *Nordwestdeutschen Philharmonie Herford*. V roku 2009 získal Francesco Angelico druhú cenu na medzinárodnej dirigentskej súťaži „Malko“ v dánskej Kodani, prvú Cenu nemeckej opery pre mladých dirigentov udelenú operou v Lipsku a *Rhein-Mosel-Preis*, cenu, ktorá sa udeľuje mladým dirigentom ako ocenenie výnimočného talentu. Na jubilejnom 20. ročníku Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia v Žiline 2010 získal hlavné ocenenie Cenu hudobnej kritiky.

Francesco Angelico has co-operated with many orchestras in Europe - the *Nuovo Studio Focè* Lugano, Ensemble Opus 21, Savaria Symphony Orchestra Szombathely, the *Nordwestdeutschen Philharmonie* Herford, Philharmonic Orchestra Altenburg-Gera, Rheinische Philharmonie Koblenz and *Symphonieorchester* Hanover, Chamber Philharmonic Bremen, the *Orchestra della Svizzera Italiana* in Lugano, the National Symphony Orchestra of Taiwan, the *Orquesta Sinfonica de RTVE* Madrid, the Danish National Symphony Orchestra as well as giving concert performances with academics of the Scala in Milan among others.

His opera performances include *Il Telefono* by Gian Carlo Menotti in Lugano and the chamber opera *Das Tagebuch der Anne Frank* by Grigori Frid in Hanover. In early 2007, he assisted at the Staatsoper Hanover in Dallapiccola's *Il prigioniero*. In October 2007, he made his debut with Beethoven's *Fidelio* at Staatstheater Tirana, in 2009, conducted Mozart's *Le nozze di Figaro* in Hanover, Strauss' *Ariadne auf Naxos* in Gelsenkirchen and was assisting at the Opera Leipzig in early 2010.

In 2009 Francesco Angelico won the second prize in Copenhagen's "Malko Conducting Competition" and was awarded the First Operetta Prize for Young Conductors awarded by Opera of Leipzig. In the same year, he received the "Rhein-Mosel-Preis", an award recognising excellence in young conductors. At the jubilee 20th edition of the Central European Music Festival in 2010, he was awarded the Music Critics' Prize for the most remarkable performance.

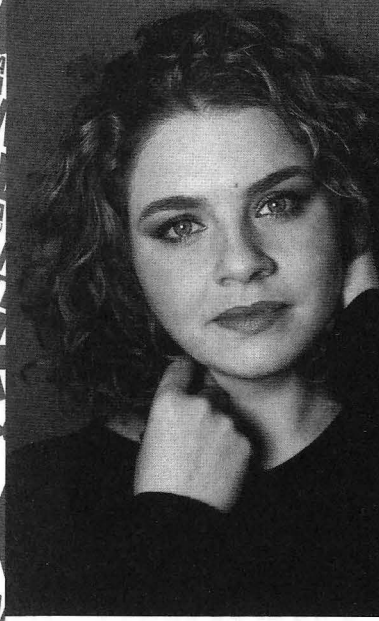

Polina PASZTIRCSÁK
soprán (Maďarsko)

narodila sa do umeleckej rodiny v Budapešti, v medzinárodne zmiešanom manželstve, jej otec je Maďar a matka Ruska. Ako dieťa spievala v detskom zbere a hrala na flaute, napriek tomu v roku 2002 absolvovala Strednú ekonomickú školu so zameraním na zahraničný obchod. Keď mala 19 rokov, vrátila sa k štúdiu hudby a začala navštevovať hodiny spevu u Júlie Bikfalvy na *Etűd* Konzervatóriu v Budapešti. Súčasne bola študentkou kultúrneho manažmentu na Pedagogickej fakulte "West Hungarian" Univerzity. V rokoch 2005 až 2010 navštevovala kurzy spevu u Mirelly Freni na *Centro Universale del Belcanto* v Taliansku, vďaka získanému medzivládne, Maďarsko-talianiskému štipendiu. Popritom absolvovala postgraduálne štúdium na Konzervatóriu Girolamo Frescobaldiho vo Ferrere, diplom získala s vynikajúcimi výsledkami v roku 2010. Svoj operný a koncertný repertoár si budovala postupne štúdiom u ďalších majstrovských osobností v odbore ako sú Adrienne Csengery, Jevgenij Nesterenko, Bernadett Wiedemann, Carol Richardson-Smith a Edda Moser. Jej spevácke umenie bolo po prvýkrát ocenené v roku 2004, keď získala 1. cenu a špeciálnu cenu na speváckej súťaži *Józsefa Simándyho* v Szegede, Maďarsko. V roku 2009 sa jej dostalo aj medzinárodného uznania v podobe víťazstva a získania Ceny publika i dvoch ďalších špeciálnych cien "Cercle du Grand Théâtre de Genève" a „Coup de Coeur Breguet“ na prestížnej 64. medzinárodnej speváckej súťaži v Ženeve. Zisk poslednej z nich jej umožnil realizovať svoje prvé profilové CD v roku 2010. Maďarský rozhlas a *Radio della Svizzera Italiana* vo švajčiarskom Lugane majú vo svojom archíve nahrávky z jej vystúpení. V opere debutovala na scéne divadla slávneho mesta Modena v roku 2007 premiérou v predstavení opery súčasného talianskeho skladateľa Lorenza Ferreru *Le Piccole Storie*. Neskôr dosiahla veľký úspech ako Micaela v opere Carmen predvedenom v tom istom divadle pod dirigentským vedením slovenského dirigenta Juraja Valčuhu. Maďarskému publiku sa po

* Polina PASZTIRCSÁK, soprano (Hungary)
Polina Pasztircsák (Pastirchak) was born into a family of applied artists in Budapest as a daughter of a Hungarian father and a Russian mother. As a child, she sang in a children's choir and played the flute, however, she finished secondary school as a sales clerk in foreign trade in 2002. It was only at that time, at the age of 19, she returned to her music studies and started to take singing lessons with Júlia Bikfalvy at *Etűd* Conservatory in Budapest. During her music studies, she graduated in the field of cultural management at the West Hungarian University's Teacher Training Faculty. From 2005 to 2010, she became an apprentice of Mirella Freni at Centro Universale del Belcanto in Italy, obtaining an Italian-Hungarian interstate scholarship. Polina took on a postgraduate course at *Conservatorio di Girolamo Frescobaldi* in Ferrara, where she was granted diploma in the art of singing with outstanding results in 2010. She has improved her opera and concert repertoire by working together with maestros

prvkrát predstavila ako Mimi v Pucciniho opere *La Bohème*, v produkcii, realizovanej Tamášom Pálom v Národnom divadle v Szegede. V roku 2011 s úspechom stvárnila postavu Penelope na Händlovom festivale v nemeckom Karlsruhe. V súčasnosti Polina Pasztircsák žije a pôsobí v Nemecku.

including Adrienne Csengery, Yevgeny Nesterenko, Bernadett Wiedemann, Carol Richardson-Smith and Edda Moser. Polina's singing performance was at first awarded in 2004, when she won the First prize as well as the special prize at the *Simándy József* Singing Competition in Szeged, Hungary. In 2009, she received international recognition at the 64th Voice Competition in Geneva where she won the First prize together with the Audience prize and two special prizes: the „Cercle du Grand Théâtre de Genève“ and the „Coup de Coeur Breguet“. The latter prize made possible to release her first portrait CD in 2010. The Hungarian Radio and the *Radio della Svizzera Italiana* of Lugano keep in their archives recordings of her performances. She made her first opera début in 2007 in Modena in the opening night performance of *Le Piccole Storie* of Lorenzo Ferrero, the contemporary Italian composer. Later on, she made a great success on the same opera stage casting as Micaela in Bizet's *Carmen* conducted by Juraj Valčuha. She was at first witnessed by the Hungarian audience starring Mimi in Puccini's *La Bohème* staged by Tamás Pál in the National Theatre of Szeged. In 2011, she appeared in the role of Partenope in the Händel Festival in Karlsruhe, Germany. Presently, Polina Pasztircsák lives in Germany.

Alina POGOSTKINA
husle (Nemecko)

Rodáčka z Petrohradu, Alina Pogostkina, sa presťahovala do Nemecka v roku 1992, prvé lekcie z hry na husliach dostala od svojho otca.. Študentka Antje Weithaasa na berlínskej *Hochschule für Musik 'Hanns Eisler'*, dosiahla doteraz mnoho významných ocenení na medzinárodných súťažiach vrátane víťazstiev na Medzinárodnej súťaži *Louisa Spohra* vo Freiburgu v roku 1997, kde bola zároveň aj najmladšou účastníčkou. V roku 1999 jej bola

* Alina POGOSTKINA, violin (Germany)
Born in St. Petersburg, Alina Pogostkina moved to Germany in 1992, receiving her earliest violin lessons from her father. A former student of Antje Weithaas at Berlin's Hochschule für Musik 'Hanns Eisler', Alina Pogostkina has won many important competitions, including the 1997 Louis Spohr Competition in Freiburg, where she was the youngest competitor. In 1999, she received the 'Prix de l'espoir' of the Presidents of the European Council. In 2001, she was among the prize-winners at the Competition of the Queen Elisabeth

in Brussels and in 2002 she was among Laureates of the International Violin Competition in Indianapolis, USA. Winner of the 2005 Jean Sibelius Competition, Alina Pogostkina's recent concert tours have seen her perform at some of the world's most renowned festivals and concert venues. Alina Pogostkina has collaborated with conductors such as Mikhail Pletnev, Gennadi Roshdestvensky, Sir Roger Norrington, Sir Mark Elder, Sakari Oramo, Jukka-Pekka Saraste, Mikko Franck, Paavo Järvi, Andris Nelsons and Andrey Boreyko.

As a soloist, she performed with orchestras such as SWR Sinfonieorchester Stuttgart, hr-Sinfonieorchester Frankfurt, Finnish Radio Symphony Orchestra, Oslo Philharmonic Orchestra, Het Residentie Orkest, Hallé Orchestra, Czech Philharmonic Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Lahti Symphony Orchestra, BBC Scottish Symphony Orchestra as well as Indianapolis and Cincinnati Symphony Orchestras. July 2010 saw her joining forces with violinists Lisa Batiashvili and Baiba Skride for a 'Violin Summit' at Baden-Baden Festspielhaus accompanied by the Mahler Chamber Orchestra. Her great love of chamber music has led her to work with musicians such as Yuri Bashmet, Gidon Kremer, Menahem Pressler, Christoph Eschenbach, Pekka Kuusisto, Maxim Rysanov and Joshua Bell. Numerous radio and television productions document her artistry. Highlights of the current season include engagements with the Orchestre National du Capitole de Toulouse with Mikko Franck, City of Birmingham Symphony Orchestra, Philharmonia Orchestra under the baton of Vladimir Ashkenazy, Bamberger Symphoniker and Royal Stockholm Philharmonic with Sakari Oramo. In the Spring 2011, Alina Pogostkina will embark on a tour of Japan with the NHK Symphony Orchestra and Jonathan Nott. Alina Pogostkina performs frequently at internationally renowned festivals such as Schwetzingen Festspiele, the festivals in Schleswig-Holstein and Mecklenburg-Vorpommern, Bergen and Aspen Festivals, Beethovenfest Bonn, Salzburg Festival where she appeared with Gidon Kremer and Kremerata

udelená 'Prix de l'espoire' od Prezidenta Rady Európy. V roku 2001 bola medzi ocenenými laureátmi najprestížnejšej Medzinárodnej husľovej súťaže Kráľovnej *Elisabeth* v Bruseli a o rok neskôr na ďalšej prestížnej husľovej súťaži v americkom Indianapolise. Ako víťazka Medzinárodnej husľovej súťaže *Jeana Sibella* z roku 2005 dostala príležitosť koncertovať na najvýznamnejších hudobných festivaloch a koncertných pódiiach sveta. Spolupracuje s prominentnými dirigentmi súčasnosti ako sú Michail Pletnev, Gennadij Roždestvenskij, Sir Roger Norrington, Sir Mark Elder, Sakari Oramo, Jukka-Pekka Saraste, Mikko Franck, Paavo Järvi, Andris Nelsons a Andrej Borejko.

Ako sólista účinkovala s poprednými orchestrálnymi telesami ako sú *SWR Sinfonieorchester Stuttgart*, *hr-Sinfonieorchester Frankfurt*, *Symfonický orchester Fínskeho rozhlasu*, *Filharmonickým orchestrom Oslo*, *Het Residentie Orkest*, *Hallé Orchestra*, Českým filharmonickým orchestrom, *Filharmonickým orchestrom Francúzskeho rozhlasu*, *Symfonickým orchestrom Lahti*, *BBC Škótskym symfonickým orchestrom*, ako aj so symfonickými orchestrami *Indianapolis* a *Cincinnati*. V júli 2010 sa objavila spolu s ďalšími skvelými huslistkami Lisou Batiashvili a Baibou Skride v projekte 'Violin Summit' vo *Festspielhause* kúpeľného mesta *Baden-Baden* v sprievode Mahlerovho komorného orchestra.

Jej láska ku komornej hudbe ju zaviedla k spolupráci s hudobníkmi ako Jurij Bašmet, Gidon Kremer, Menahem Pressler, Christoph Eschenbach, Pekka Kuusisto, Maxim Rysanov a Joshua Bell. Mnoho vystúpení v rozhlase a televízii dokumentuje jej výnimočné interpretačné majstrovstvo.

Vrcholmi nadchádzajúcej sezóny pre Alinu Pogostkinu budú koncertné vystúpenia s *Orchestre National du Capitole de Toulouse* s dirigentom Mikkom Franckom, *Symfonickým orchestrom mesta Birmingham* a *Philharmonia Orchestra* pod taktovkou Vladimira Ashkenazyho, *orchestrom Bambergských symfonikov* a *Kráľovskou filharmoniou Stockholm* so Sakari Oramom. Na jar 2011 uskutoční mladá umelkyňa koncertné turné do Japonska spolupracujúc so *Symfonickým*

orchestrom NHK a dirigentom Jonathanom Nottom.

Alina Pogostkina pravidelne účinkuje na renomovaných medzinárodných hudobných festivaloch ako sú *Schwetzingen Festspiele*, festivaly Schleswig-Holstein a Mecklenburg-Vorpommern, Bergen a Aspen, Beethovenovom festivale v Bonne, Festivale v Salzburgu, kde účinkovala spolu s Gidonom Kremerom a jeho orchestrom Kremerata Baltica, ako aj na Drážďanskom hudobnom festivale a Festivale *Lockenhaus*.

Alina Pogostkina hrá na husliach Antonio Stradivari (Cremona 1709), ktoré jej zapožičala nadácia *Deutsche Stiftung Musikleben*.

Baltica as well as the Dresden Musikfestspiele and Lockenhaus Festival.

Alina Pogostkina plays a violin by Antonio Stradivari (Cremona 1709), made available to her by the Deutsche Stiftung Musikleben.

CHAMBER CONCERT

WEDNESDAY 13TH APRIL 7:00P.M.

Johannes FISCHER, percussions (Germany)

„evocative patterns“

Michio Kitazume (b.1948)

Side by Side for 7 drums

Toshio Hosokawa (b. 1955)

Reminiscence for marimba

Georges Aperghis (b. 1945)

Le corps à corps

for speaking percussionist and persian hand drum

Fritz Hauser (b. 1953)

Die Klippe for marimba

Larry Baker (b. 1948)

Rain Music for vibraphone (1983)

Iannis Xenakis (1922-2001)

Rebonds B for several drums and woodblocks

Ana VIDOVIĆ, guitar (Croatia)

Astor Piazzolla (1921-1992)

Four Pieces

Verano Porteno

Milonga del Angel

La Muerte del Angel

Primavera Portena

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895-1968)

Sonata in D major, Op. 77 Hommage à Boccherini

Allegro con spirito

Andantino, quasi canzone

Tempo di Minuetto

Vivo ed energico

Agustin Barrios Mangoré (1885-1944)

La Cathedral

Preludio saudade

Andante religioso

Allegro solemne

KOMORNÝ KONCERT

STREDA 13.4.

19:00 H

Johannes FISCHER, bicie nástroje (Nemecko)

„evocative patterns“

Michio Kitazume (1948)

Side by Side pre 7 bubnov

Toshio Hosokawa (1955)

Reminiscence pre marimbu

Georges Aperghis (1945)

Le corps à corps

pre hovoriaceho hráča na bicie nástroje

a perzský bubienok

Fritz Hauser (1953)

Die Klippe pre marimbu

Larry Baker (1948)

Rain Music pre vibrafón (1983)

Iannis Xenakis (1922-2001)

Rebonds B pre rôzne bubny a woodblock

Ana VIDOVIĆ, gitara (Chorvátsko)

Astor Piazzolla (1921-1992)

Štyri skladby

Verano Porteno

Milonga del Angel

La Muerte del Angel

Primavera Portena

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895-1968)

Sonáta D dur op. 77 Hommage à Boccherini

Allegro con spirito

Andantino, quasi canzone

Tempo di Minuetto

Vivo ed energico

Agustin Barrios Mangoré (1885-1944)

Katedrála / La Cathedral

Preludio saudade

Andante religioso

Allegro solemne

Johannes FISCHER bicie nástroje (Nemecko)

Narodený v roku 1981, Johannes Fischer začal hrať na bicie nástroje a na klavíri vo veku 9 rokov. V rokoch 200-2008 študoval na Vysokej hudobnej škole vo Freiburgu pod vedením Bernharda Wulffa, Tajiro Miyazakiho a Pascala Ponsa. V sezóne 2003/04 spolupracoval s Pierrom Boulezom na Lucernskom hudobnom festivale. V roku 2007 obdržal štipendium od nadácie *Duetchen Stiftung Musikleben* a na jar toho roku dostal možnosť študovať na Californskej univerzite v San Diegu u Stevensa Schicka. Okrem toho pokračoval v štúdiu dirigovania u Francisa Travaisa a kompozície u Dietera Macka. Johannes Fischer je všestranný hudobník, ktorý sa venuje nielen hre na bicie hudobné nástroje (vrátane elektrických), ale aj dirigovaniu a skladateľskej činnosti. Je držiteľom rôznych cien a uznání z mnohých národných a medzinárodných súťaží (vrátane Súťaže

Johannes FISCHER, percussions (Germany)
Born in 1981, started to play the percussions and piano at the age of 9. Johannes studied at the Freiburg University of Music with Bernhard Wulff, Tajiro Miyazaki and Pascal Pons from 2000 to 2008. In season 2003/04, he was invited to Lucern Festival Academy to co-operation with Pierre Boulez. In 2007, he was given grant from *Duetchen Stiftung Musikleben*. In addition, he was artist-in-residence at the University of California in San Diego in the spring 2007 working with Steven Schick. Additionally, he has been pursuing extensive studies in conducting with Francis Travis and in composition with Dieter Mack. Johannes Fischer is a versatile musician, devoted himself not only playing the percussions but studying conducting and composing. As a soloist, chamber music player and composer, he is the prize-holder at various national and international music competitions (including German Competitions 2006 and 2007) and festivals.

Also as a composer, he received several prizes and commissions, e. g. from the Crested Butte Music Festival USA, the Louvre Paris, the Lucerne Festival Academy. His works have been played in Germany, Switzerland, Ukraine, the USA and Korea.

He is the winner of the First prize, the Audience prize and three special prizes at the International ARD Music Competition in Munich 2007. Since then, he has a busy concert schedule as a soloist, with orchestra or chamber musician in venues like the *Musikverein* Vienna, the Berlin Philharmonic Hall, the *Konzerthaus* Berlin, the *Laeiszhalle* Hamburg, Carnegie's Zankel Hall in New York and at numerous music festivals throughout Europe, in Asia and Northern America. He has been working with conductors and composers such as Heinz Holliger, Harrison Birtwhistle, Kirill Petrenko, Peter Eötvös or Pierre Boulez. He has frequently co-operated with philharmonic orchestras of Freiburg and Oldenburg, the *Neuen Philharmonie Westfalen*. Important in his artistic life were tours undertaken with the National Youth Orchestra of Germany as well as within the Forum *Mitte Europa*.

His repertoire includes the most important works by composers of 20th century, among them

Glokobar, Stockhausen, Ferneyhough, Mack, Berio, Kagel, Xenakis, Carter, Lachenmann, N. A. Huber, Cage, Lucier, Aperghis, Reich, Pintscher, Bennett, Tan Dun, HK Gruber, Takemitsu as well as the youngest generation. So far, he has released two CD recordings – one for label OehmsClassics with works by Xenakis, Druckman, Lopez-Lopez, Pintscher und Globokar in 2008 and in 2009, a CD within the series of "Primavera" produced by the German Music Council.

Since 1999, he is professor at the percussion department of the Lübeck University of Music. Prior to this engagement, since 2006, he was teaching at the *Conservatorio della Svizzera Italiana* in Lugano (Switzerland).

inštrumentalistov Nemecka 2006 a 2007), ako aj festivalov. Ako skladateľ získal ďalšie ocenenia napr. na festivale *Crested Butte Music Festival* v USA v Paríži (*Louvre Festival*), vo Švajčiarsku (Lucerne Festival).. Jeho diela už zazneli v Nemecku, vo Švajčiarsku, na Ukrajine, v USA či v Kórei.

Je držiteľom 1. ceny, Ceny publika a 3 ďalších špeciálnych cien z Medzinárodnej súťaže ARD Mnichov z roku 2007. Odvtedy je jeho koncertný kalendár zaplnený vystúpeniami ako sólistu, komorného hráča alebo koncertmi s orchestrom v koncertných sálach ako Musikverein vo Viedni, Koncertnej sále Berlínskej filharmónie, Konzerthaus v Berlín, Laeiszhalle v Hamburgu, Carnegie Zankel Hall v New Yorku, na početných hudobných festivaloch v Európe, Ázii a Severnej Amerike.

Často spolupracuje s dirigentmi a skladateľmi ako sú Heinz Holliger, Harrison Birtwhistle, Kirill Petrenko, Peter Eötvös či Pierre Boulez, s filharmonickými orchestrami Freiburg a Oldenburg, ako aj *Neuen Philharmonie Westfalen*. Dôležitým v jeho umeleckom živote bolo aj účinkovanie na turné s Mládežníckym orchestrom Nemecka a v rámci fóra *Mitte Europa*. Jeho repertoár zahŕňa najdôležitejšie diela skladateľov 20. storočia ako sú Glokobar, Stockhausen, Ferneyhough, Mack, Berio, Kagel, Xenakis, Carter, Lachenmann, N. A. Huber, Cage, Lucier, Aperghis, Reich, Pintscher, Bennett, Tan Dun, HK Gruber, Takemitsu vrátane autorov najmladšej skladateľskej generácie.

Johannes Fischer nahral doteraz dve CD – v roku 2008 pre hudobné vydavateľstvo OehmsClassics s dielami Xenakisa, Druckmana, Lopez-Lopeza, Pintschera a Globokara a v roku 2009 v rámci série "Primavera" vydávanej Nemeckou hudobnou radou.

Od roku 2009 je profesorom hry na bicie nástroje na Hudobnej akadémii v nemeckom Lübecku. Tomuto angažovaniu predchádzalo od roku 2006 jeho pedagogické pôsobenie na konzervatóriu *Conservatorio della Svizzera Italiana* v švajčiarskom Lugane.

„Hudba je viac než žena, pretože so ženou sa môžete rozviesť, s hudbou však nie. Keď sa raz oddáte hudbe, stane sa vašou večnou láskou, ktorá vás bude sprevádzať celý život – až do hrobu,“ vyznal sa zo svojho vzťahu k hudbe roku 1989 skladateľ, virtuózný hráč na bandoneón, zakladateľ a vedúci viacerých hudobných skupín, kráľ argentínskeho tanga – Astor Piazzolla. Piazzollova hudba, svojho času hrábaná súčasne v populárnych rozhlasových reláciách i v koncertných sálach, je v skutku výnimočná. V 80. rokoch 20. storočia bola dokonca dehonestujúco označovaná za komerčnú. „Vôbec mi nevadí, že moju hudbu považujú súčasní skladatelia za komerčnú. Urážalo by ma však, keby ju nazývali triviálnou. Moja hudba je populárna komorná hudba, ktorá sa vyvinula z tanga,“ odpovedal na slová neprajníkov Piazzolla.

Astor Pantaleón Piazzolla sa narodil v Mar del Plata neďaleko Buenos Aires ako jediné dieťa Vicenta „Nonino“ Piazzollu a Asuntuy Mainettiovej. Celý svoj život putoval medzi Argentínou, New Yorkom a Parížom. V ranom detstve vyrastal predovšetkým v uliciach New Yorku, kam sa rodina z rodného Mar del Plata opakovane sťahovala. Tu roku 1929 dostal svoj prvý bandoneón: „Môj prvý bandoneón bol darček od otca. [...] Otec sa posadil, bandoneón mi položil na nohy a povedal: „Astor, toto je hudobný nástroj tanga. Chcem, aby si sa na ňom naučil hrať““. V 40. – 50. rokoch sa vďaka štúdiu u Alberta Ginasteru celkom oddal klasickej hudbe. Komponoval najmä diela pre symfonický orchester, medziiným tri symfonické kusy Buenos Aires pre dva bandoneóny a orchester, vďaka ktorým získal štipendium na štúdiu kompozície v Paríži u Nadjí Boulangerovej. „Astor, tvoje klasicke skladby sú fajny, ale skutočný Piazzolla je tu. Tohto sa drž,“ povedala renomovaná skladateľka tridsaťročnému Piazzollovi po vypočutí si jeho tanga. A tak práve avantgardná Nadjá Boulangerová má zásluhu na tom, že sa Piazzolla vrátil k tangu, s ktorým bol bytostne spojený nielen svojím rodom, tradíciou, ale aj hudobnými skúsenosťami ranej mladosti. Roku 1954 vytvoril typ tzv. *nuevo tango*, v ktorom kompozične spojil prvky tradičného tanga s klasicou hudbou, mestským folklórom i s jazzom. Na domácej pôde však nový štýl vyvolal negatívne reakcie medzi zástancami konzervatívneho tanga: „Prezidenti sa menia a nikto sa nediví?! Biskupi sa menia, futbalisti sa menia, všetko sa mení, len

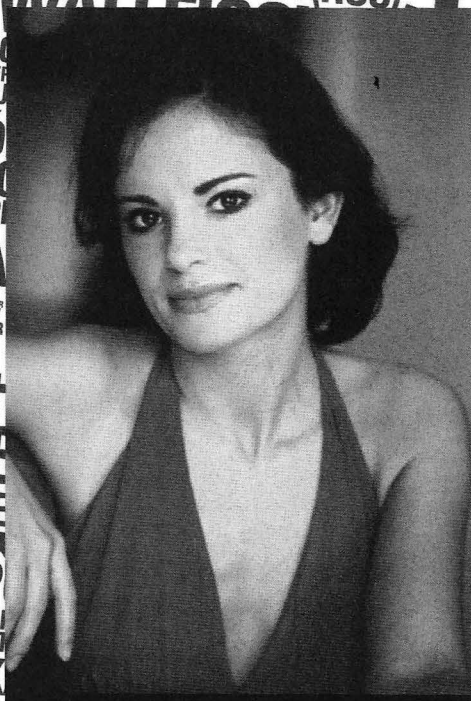
tango by sa nemalo meniť?! Prečo musí tango ostať tak: starým nudným a stále tým istým, donekonečna opakovaným?!“ Nový štýl našiel veľa skoro prívržencov najmä v Európe. Piazzolla, ktorého v posledných desaťročiach objavili významní interpreti z oblasti klasyky (Gidon Kremer, Yo-Yo-Ma a d.) je dnes populárny najmä svojimi krátkymi skladbami pre špecifické komorné zostavy či sólové nástroje, ku ktorým sa radia aj *Štyri skladby pre gitaru*. Okrajové časti cyklu (*Verano Porteño, Primavera Porteña*) sú gitarovou transkripciou dvoch častí známeho Piazzollovho cyklu *Estaciones Porteñas (Štyri ročné obdobia)* evokujúceho nemenej slávnu kompozíciu Antonia Vivaldiho. Treba však poznamenať, že v skutočnosti s cyklom talianskeho majstra nemajú nič spoločné. *Estaciones Porteñas* tvoria štyri samostatné skladby, ktoré vznikali v rozpätí rokov 1964 až 1970 a ktoré pôvodne vôbec neboli menené ako ucelený cyklus. Vnútornej časti (*Milonga del Angel, La Muerte del Angel*) pochádzajú zo scénickej hudby k hre Alberta Rodrígueza Muñoza *Tango del Angel* z roku 1962, v ktorej anjel lieči dušu obyvateľov schrátralého Buenos Aires a ktorý nakoniec v bitke na nože zomiera. Obe časti, v ktorých zaznievajú nielen typické rytmické figúry i nostalgia tanga del nuevo, ale ktoré využívajú i náročnú kontrapunktickú techniku, samotný Piazzolla neskôr zaradil minimálne do dvoch svojich súit.

Gitarovú literatúru obohatil aj taliansky skladateľ Mario Castelnuovo-Tedesco, rodák z Bologne, ktorý krátko pred vypuknutím druhej svetovej vojny pod tlakom Mussoliniho režimu a hrozbou vzťahujúceho sa fašistického Nemecka emigroval do Spojených štátov amerických. Tu sa venoval vyučovaniu na konzervatóriu v Los Angeles a čoskoro si získal povest' znamenitého a rešpektovaného pedagóga, ktorý odchoval rad vynikajúcich dirigentov a skladateľov (o. i. Jerry Goldsmitha a André Previna). Mario Castelnuovo-Tedesco bol nesmierne pohotovým skladateľom, ktorý písal modernú, no nie atónálnu hudbu či experimentálnu hudbu. Vzhľadom na výnimočnú obrazotvornosť a schopnosť promptne sa hudobne vyjadrovať sa zakrátko zaradil k známym autorom filmovej hudby. Na svojom

Na záver večera zaznie gitarová kompozícia *Katedrála* paraguajského skladateľa a fenomenálneho gitaristu *Agustína Pío Barrios*a, známeho pod menom *Mangoré* (meno odvodené od názvu indiánskeho náčelníka juhoamerického domorodého kmeňa Timbo). Agustín Barrios Mangoré sa pravdepodobne narodil v misii blízko mesta Villa Florida, hoci často sa ako miesto jeho narodenia uvádza San Juan Bautista (tu sa však nachádza len zápis v registri katedrály, no nie je tam presne určené miesto jeho narodenia). Už od raných liet sa u neho prejavoval blízky vzťah k dvom umeleckým oblastiam – k hudbe a literatúre. Roku 1901 odišiel do Asunciónu a v pätnástich rokoch vstúpil na univerzitu (Universidad Nacional de Asunción). Stal sa jedným z najmladších vysokoškolákov v histórii paraguajského školstva. Okrem hudby sa venoval tiež matematike, žurnalistike a literatúre. Vo odchode z univerzity zasvätil svoj život hudbe a písaniu básní, ktoré sám i zhudobňoval (na svojom konte má viac než 300 piesní). Tento fenomenálny gitarista býva považovaný za prvého klasického gitaristu, ktorého výkony boli zaznamenané nahrávacou spoločnosť už v rokoch 1909/1910. Mangoré, ktorý na koncertnom pódii roky vystupoval v tradičnom paraguajskom ľudovom odevu, sa vo svojich neskororo-mantických virtuózných skladbách často opieral juhoamerický i stredoamerický folklór. K jeho najznámejším a najhrávanejším kompozíciám

sa radi Bachom inšpirovaná skladba *Katedrála*, o ktorej svetoznámy gitarista André Segovia prehlásil: „*Roku 1921 Buenos Aires som hral v sále La Argentina, známej pre svoju vynikajúcu akustiku vhodnú pre gitaru, kde niekoľko týždňov predtým hral Barrios. [...] Na moje pozvanie ma Barrios navštívil v hoteli, kde na mojej vlastnej gitare hral pre mňa niekoľko svojich skladieb, medzi ktorých na mňa nesmierne zapôsobil veľkolepý koncertný kus „Katedrála, ktorého jedna časť je andante, ako úvod a prelúdiu a druhou virtuóznou kus, ideálny pre repertoár každého gitaristu. Barrios mi sľúbil poslať kópiu skladby (mal som už len desať do pokračovania koncertného turné), no nikdy som túto kópiu nedostal.“*

Ana VIDOVIĆ
gitara (Chorvátsko)

Je obdarená mimoriadnym a ohromujúcim talentom, čo ju radí medzi svetovú elitu hudobníkov súčasnosti. Odkedy sa postavila po prvýkrát na javisko v roku 1988, uskutočnila viac ako tisíc verejných vystúpení. Jej medzinárodná kariéra zahŕňa recitály v New Yorku, Londýne, Paríži, Viedni, Salzburgu, Ríme, Budapešti, Varšave, Tel Avive, Osle, Kodani, Toronte, Baltimore, San Francisco, Houstone, Austine, Dallase, St. Louis a ďalších kultúrnych centrách. Rovnako ohromujúci je aj fakt, že doteraz nahrála 6 CD nosičov – najnovšie pre spoločnosť Naxos s dielami F. Morena Torrobu. Spoločnosť Mel Bay vydala v roku 2009 Ane VidoVIC DVD pod názvom "Guitar Artistry in Concert" – sprievodca hudbou od autorov Torrobu, Piazzollu, Pierra Bensusana, Sergio Assada, Stanley Myersa, Villu-Lobosa a Agustina Barrios Mangorého. „Guitar Virtuoso“ je ďalší titul s dielami Bacha, Torrobu, Paganiniho a Waltona, vydaný

★ **Ana VIDOVIĆ**, guitar (Croatia)

is an extraordinary talent with formidable gifts taking her place amongst the elite musicians of the world today. She has given over one thousand public performances since first taking the stage in 1988. Her international performance career includes recitals in New York, London, Paris, Vienna, Salzburg, Rome, Budapest, Warsaw, Tel Aviv, Oslo, Copenhagen, Toronto, Baltimore, San Francisco, Houston, Austin, Dallas, St. Louis and other centres. Equally impressive is the fact that she has already recorded 6 CDs, the most recent for the Naxos label featuring works by F. Moreno Torroba. Mel Bay Publications released Ana VidoVIC's most recent DVD in 2009 entitled „Guitar Artistry in Concert,” a journey through the music of Torroba, Piazzolla and Pierre Bensusan, Sergio Assad, Stanley Myers, Villa-Lobos and Agustin Barrios Mangoré. „Guitar Virtuoso,” Ana's performance of works by Bach, Torroba, Paganini and Walton, was released on DVD by the Mel Bay label in 2006.

Ana VidoVIC continues to broaden her repertoire and has captivated audiences around the world with her global touring in the 2010-11 season in the U.S.A. and abroad. Following performances in Poland in Summer 2010, she began the season with a tour to Reunion Island (France) and Mauritius in the Indian Ocean. Her schedule, internationally, continued with concerto appearances with the Romanian Radio Symphony in Bucharest, the Zagreb Soloists in Japan and recitals throughout Japan and at festivals in Brazil, Germany, Netherlands and Scotland. Her recital schedule in the USA was highlighted by her debut recital at New York's 92nd Street Y. She has also performed recitals at The Strathmore (Bethesda, MD), Baltimore, Washington (DC), Jacksonville, Greensburg (PA), Boston, Clarksville (TN), Kansas City and Salt Lake City.

Highlights of Ana VidoVIC's previous seasons included tours to Hungary, Croatia, the Netherlands, Korea, Colombia, and the United States engagements e.g. the Interlochen Music Festival in Michigan, concerto performances with the Baltimore Chamber Orchestra conducted by Markand Thakar, with the Asheville Symphony conducted by Daniel Meyer as well as with the West Virginia Symphony conducted by Grant Cooper. She has given

Ana Vidovic comes from the small town of Karlovac near Zagreb, Croatia, and started playing guitar at the age of 5, and by 7 had given her first public performance. At the age of 11, she was performing internationally and at 13, she became the youngest student to attend the prestigious National Musical Academy in Zagreb where she studied with Istvan Romer. Ana's reputation in Europe led to an invitation to study with Manuel Barrueco at the Peabody Conservatory where she graduated from in 2005. She is considered one of the youngest and most talented virtuoso guitarists in the world. Currently, she lives in the USA.

koncertnou udalosťou v USA bol jej debutový recitál na 92. N.Y. Street. Z ďalších vystúpení v USA spomenieme recitály v Baltimore, Washington (DC), Jacksonville, Greensburgu (PA), Bostone, Clarksville (TN), Kansas City a Salt Lake City. Významné koncertné aktivity v doterajšej koncertnej činnosti Any Vidovic zahŕňajú koncertné turné v Maďarsku, Chorvátsku, Holandsku, Kórei, Kolumbii a v USA, napr. účinkovanie na hudobnom festivale *Interlochen* v Michigene, vystúpenia s Komorným orchestrom Baltimore pod vedením diriganta Markanda Thakara, so Symfonickým orchestrom Asheville dirigovaným Danielom Meyerom a so Symfonickým orchestrom Západnej Virginie pod taktovkou Granta Coopera. Početné recitály absolvovala Ana Vidovic vo Francúzsku (Paríž), Brazílii, Švédsku, Nemecku, Švajčiarsku (Bulle), Irsku (Dublin), Mexiku (Monterrey) a v mnohých iných krajinách a mestách.

Ana Vidovic získala neuveriteľné množstvo cien na medzinárodných súťažiach vrátane prvých cien na gitarových súťažiach *Alberta Augustineho* v anglickom Bathe, *Fernanda Sora* v Ríme (Talian-sko), *Francisca Tarregu* v Benicasese (Španielsko). Je držiteľkou ďalších hlavných cien z Eurovíznej súťaže pre mladých hudobníkov, Prehliadky mladých koncertných umelcov v New Yorku, ako aj z gitarových súťaží *Maura Giulianiho* v Taliansku a *Printemps de la Guitare* v Belgicku. V Chorvátsku účinkuje Záhrebskými sólistami, Záhrebskou filharmóniou a Symfonickým orchestrom Chorvátskeho rozhlasu a televízie. Významný chorvátsky filmový režisér Petar Krelja natočil o nej tri dokumentárne filmy. Ana Vidovic pochádza z hudobníckej rodiny z mestačka Karlovac neďaleko Záhrebu. Na gitare začala hrať v 5-tich rokoch a vo veku 7 rokov uskutočnila svoje prvé verejné vystúpenie. O 4 roky neskôr vystupovala už v aj zahraničí a v 13-tich rokoch sa stala najmladšou študentkou na prestížnej Národnej hudobnej akadémii v Záhre-be, kde študovala pod vedením Istvana Romera. Jej dobré meno a výsledky viedli k jej pozvaniu pokračovať v štúdiu u Manuela Barrueca na Kon-zervatóriu *Peabody*, ktoré absolvovala v roku 2005. Ana Vidovic je odborníkmi je označovaná za jednu z najtalentovanejších virtuózných umelkýň spo-me-dzi gitaristov sveta. V súčasnosti žije a pôsobí v USA.

KOMORNÝ KONCERT

ŠTVRTOK 14.4.

19:00 H

Victor & Luis del VALLE, klavirne duo
(Španielsko)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)
Sonáta C dur pre klavír štvorročne KV. 521

Allegro
Andante
Allegretto

John Corigliano (1938)
Chiaroscuro pre dva klavíry

Svetlo
Tiene
Blesk

Manuel de Falla (1876-1946)
Dva španielske tance
La vida breve
Allegremente e vivo, molto ritmico
El amor brujo
Danza del Fuego

CHAMBER CONCERT

THURSDAY 14TH APRIL 7:00 P.M.

Victor & Luis del VALLE, piano duo
(Spain)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)
Sonata in C major for piano four hands, K. 521

Allegro
Andante
Allegretto

John Corigliano (b. 1938)
Chiaroscuro for two pianos

Light
Shadows
Strobe

Manuel de Falla (1876-1946)
Two Spanish Dances
La vida breve
Allegremente e vivo, molto ritmico
El amor brujo
Danza del Fuego

STAT ORCHESTER ZILINA (SK) * SINFONIA * PASZTIRCSÁK
AZSKA KOMORNÍ * VARSOVIA * VICTOR & LUIS * MAGALI
HARMONIE (CZ) * ALEXANDER (PL) * DEL VALLE * MOSNIER
BENJAMIN WALLFISCH * GORBUNOV * MÁRIA SOPRÁN (SK) * VICTOR
DIRIGENT (GB) * CAPPELLA ISTROPOLITANA POZAUNA (RUS) * PORUBČINOVÁ * KLAVIR
(SOPRÁN (HU) * JOHANNES FISCHER * ANA
RCSÁK * CAPPELLA ISTROPOLITANA BICIE NÁSTROJE (DE) * ALEXANDER
MAGALI * RYSZARD VIOLA (PL) * VICTOR & LUIS * CAPPELLA IS
MOSNIER * GROBLEWSKI * DEL VALLE * KLAVIRNE DUO (ES) * POLINA
FLAUTA (FR) * MARIA SOPRÁN (RUS) * PORUBČINOVÁ * PASZTIRCSÁK
ROBERT KLAVÍR (SR) * MAGALI * DENIS * MA
PECHANEC * ALEXANDER * MOSNIER * FLAUTA (FR) * MO
DER * POLINA SOPRÁN (HU) * KOŽUCHIN * SINI
OV * PASZTIRCSÁK * DENIS * KLAVÍR (RUS) * ALEXANDER * VAR
POLINA SOPRÁN (HU) * PASZTIRCSÁK * ALINA HUSLE (DE) * FRANCESCO
SOPRÁN (SK) * POGOŠTKINA * ANGELO

~~~~~

Mária PORUBČINOVÁ, soprano
(Slovak Republic)
Róbert PECHANEC, piano (Slovak Republic)

Yevgeny Irshai (b. 1951)
We outgrow Love - world première
Five songs on the lyrics by Emily Dickinson

No. 1 We outgrow Love
No. 2 I took my Power in my Hand
No. 3 They say that Time assuages
No. 4 Each Life
No. 5 I never lost as much

Antonín Dvořák (1841 - 1904)
Love Songs Op. 83 (B. 160) / 1888/
Song cycle on the words by
Gustav Pfleger - Moravský - selection

No. 1 Oh, our Love does not bloom
No. 2 Death dwells in so many a Heart
No. 4 I know that in sweet Hope
No. 5 Gentle Slumber reigns over the Countryside

Klement Slavický (1910 - 1999)
Oh, my Heart so Wretched / 1954/
Song cycle on the words of Moravian folk poems
for female voice and piano

No. 1 Here the Sky is sunny
No. 2 Sky-blue Eyes
No. 3 Heavy is that weighty Boulder
No. 4 Tell me, my Bonnie lass
No. 5 There was a chilly Dew
No. 6 I was small then and gawky

~~~~~

~ ~ ~ ~ ~

Mária PORUBČINOVÁ, soprán
(Slovenská republika)
Róbert PECHANEC, klavír (Slovenská republika)

Jevgenij Iršai (1951)
We outgrow Love – svetová premiéra
Päť piesní na poéziu Emily Dickinsonovej

1. We outgrow Love
2. I took my Power in my Hand
3. They say Time assuges
4. Each Life
5. I never lost as much

Antonín Dvořák (1841 - 1904)
Písne milostné op. 83 (B 160) / 1888/
Cyklus piesní na text Gustava Pflöggra - Moravského - výber

- č. 1 Ó, naši lásce nekvete
- č. 2 V tak mnohém srdci mrtvo jest
- č..4 Já vím, že v sladké naději
- č. 5 Nad krajem vévodí lehký vánek

Klement Slavický (1910-1999)
Ej, srdenko moje / 1954/
Piesne na slova moravskej ľudovej poézie pre ženský hlas a klavír

1. Nad Strážnicú jasno
2. Šohajku s modrými očima
3. Ťežko temu kameňovi
4. Pověz mi, má milá
5. Studená rosenka
6. Byla sem ešte malá

FLAUTA (FR) * JAKUB HRUŠA DIRIGENT (CZ)
ROBERT KLAVÍR (SR) * ANA VIDO GITARA
PECHANEC * STÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ZILINA
OLITANA * JOHANNES FISCHER DIRIGENT (DE)
ALLFISCH * Mária SOPRÁN (SK) SINFONIA VARSOVIA
RÓBERT KLAVÍR (SR) *
PECHANEC *
OPRAN (HU) *

„Klavír je spoločenský nástroj par excellence. Je to kus nábytku, ktorý sa dáva do salónov na znak buržoaznej prosperity. Je zároveň najväčším vynálezom na mučenie mládeže v mene vzdelávania a a dospelých v mene zábavy,“ vyslovil svoj názor na spoločenské postavenie klavíra roku 1954 Jacques Barzun. Uplýnulo už viac ako tristo rokov, čo košatý nástrojovú rodinu obohatil klavír, ktorý po krátkom časovom období pochybností o vlastnej zmysluplnosti a úspešnosti zvíťazil nad dovtedy vládnucim čembalom. Stal sa prostriedkom na vyjadrenie tých najsobnejších, ale aj najgrandióznejších a najmohutnejších pocitov na koncertných pódiiach, no i v domácnostiach či meštianskych salónoch. V 19. storočí dokonca zaujal pozíciu univerzálneho nástroja, ktorý si prostredníctvom úprav a klavírných výťahov podmanil opery, symfónie i piesne.

Salzburský rodák *Wolfgang Amadeus Mozart* bol už od svojho detstva priam osudovo spojený s klávesmi. Do tajov hry na čembale a klavichorde ho spolu so sestrou Nannerl v ranom detstve zaúčal otec Leopold. V piatich rokoch sa ako interpret po prvý raz verejne predstavil na koncerte na pôde salzburskej univerzity a neskôr (1762) sa spolu so sestrou prezentovali hrou na čembale pred bavorským kurfirstom v Mníchove. Medzníkom v Mozartovom klavírnom vývoji bol pobyt v Londýne (1764–1765, kde sa stretol s vynikajúcim klaviristom i skladateľom Johannom Christianom Bachom. Ako dieťa Mozart hrával predovšetkým na čembale a na rôznych typoch klavichordov, no počas koncertných ciest aj na chrámových organoch. V súvislosti s postupným zdokonaľovaním kladivkového klavíra sa záujem skladateľa presúval na nový, flexibilitnejší a farebnejší nástroj. Kým prvé skladby sú venované ešte čembalu, veľké klavírne koncerty viedenského obdobia sú už spojené s klavírom, schopným väčších výrazových a najmä dynamických nuáns. Mozart sám od roku 1782 vlastnil moderný kladivkový klavír, pre ktorý boli pravdepodobne určené i jeho neskoršie klavírne kompozície. K nim sa radia i dve Mozartove posledné sonáty pre štvorročný klavír (K 497, K 521), ktoré vznikli v období vrcholného vypätia jeho tvorivých síl (1786–1787). Instrumentálne skladby tohto obdobia, písané zväčša pre žiakov, priateľov či priaznivcov, boli určené nie len na koncerty, no tiež pre domáce muzikovanie či nové

subskripčné koncerty. *Sonáta C dur pre klavír štvorročne KV 521*, ktorá odkazuje na Mozartovu ranú štvorročnú *Sonátu C dur K. 19d* z roku 1765 (komponovanú na koncertné účely pre seba a svoju sestru Nannerl), je Mozartovou záverečnou esejou v tomto hudobnom žánri. Do tematického katalógu ju Mozart занiesol 29. mája 1787. V rovnaký deň zaslal kópiu sonáty priateľovi barónovi Gottfriedovi von Jacquinovi so sprievodným listom a žiadosťou, aby ju venoval sestre Franziske (Mozartovej žiačke, ktorej venoval tiež *Trio pre klarinet, violu a klavír Es dur K 498*) „s komplimentmi a povedal jej, aby sa do nej okamžite pustila, pretože je pomerne náročná“. Neskôr Mozart *Sonátu K 521* venoval Babette a Marianne (Nanette) Nortropovým, dcéram bohatého viedenského obchodníka. V manuskripte sonáty je jasne napísané *čembalo primo a čembalo secondo*, no popredný Mozartov životopisec Einstein sa domnieva, že pôvodné určenie bolo pre dva klavíry. *Sonáta K 521*, podobne ako jej predchodkyňa *Sonáta F dur K 497*, počíta s oboma hráčmi ako kompaktným celkom a so širším využitím možností nástroja. Obe krajné časti (*Allegro* i *Allegretto*) sú výnimočne brilantné a technicky náročné, čo podčiarkuje Mozartove tvrdenie, že sonáta je „pomerne náročná“. Dielo, ktoré bolo vydané v rámci série klávesových diel rôznych autorov viedenským nakladateľom Hoffmeisterom niekedy v rozpätí rokov 1785–1787 a neskôr tiež koncom roka 1789 v Paríži, sa zaradilo medzi obľúbené repertoárové čísla klaviristov. Španielsky skladateľ *Manuel de Falla* patrí k najväčším impresionistickým skladateľom, žijúcim mimo Francúzska. Počas sedemročného pobytu v Paríži (1907–1914) mal možnosť zažiť poslednú vlnu impresionizmu, z ktorého prebral všetky významné formotvorné a výrazové impulzy. Výrazne ho ovplyvnila tvorba Debussyho i Ravela, v ktorej našiel spoločné výrazové črty i melodicko-rytmické názvy hudobnej reči svojej vlasti, no neskôr sa vydal svojou vlastnou cestou. Málomktorý skladateľ mal každú notu pod tak prísnou kontrolou ako Manuel de Falla, ktorý aj úpravy svojich hudobno-dramatických útvarov pre koncertné účely zväčša robil sám. Ohnivé melódie a strhujúce rytmy však lákali aj iných autorov, a tak sa dnes v koncertnom repertoári umelcov

môžeme stretnúť napríklad aj s transkripciami Fritza Kreislera a i. Prvý dnes uvádzaný španielsky tanec – *La vida breve. Allegremente e vivo, molto ritmico* odkazuje na Fallovu operu *La vida breve* (libreto Carlos Fernández-Shaw), ktorá dnes len zriedka oživa na divadelnom javisku. No očarujúci, farebný, oduševnený a nápaditý *Španielsky tanec*, inšpirovaný ľúbostným príbehom a metaforicky rozvíjajúci tragický motív ženy opustenej milencom, dodnes oživa v rôznych podobách na koncertných pódiiach. Tanec, využívajúci bohatú hudobnú symboliku, predchádza napäté *Interlúdium* s nádychom melanchólie, ktoré anticipuje motívy tanca. Falla tu majstrovsky splieta kaleidoskopickú tapisériu s charakteristickými tanečnými motívami do pôvabnej, úprimnej, spontánnej, stále sa opakujúcej témy, ktorá takmer hypnoticky pôsobí na poslucháčov. Druhý *Španielsky tanec – El amor brujo. Danza del Fuego* odkazuje zase na druhé Fallovo hudobno-dramatické dielo – balet *Čarodejná láska* s podtitulom *Cigánske scény z Andalúzie*, ktorý vznikol pre andalúzsku tanečnicu Pastoru Imperio (libreto Gregorio Martinez Siera). Námetom Fallovoho baletu je stará tajuplná, mystická legenda z Andalúzie, plná ľudskej vášne, mágie a čarov. Príbeh lásky krásnej cigánky Candelas poskytol Fallovi priestor pre rozohranie všetkých odteňov tragiky a zmyslovej opojnosti. Balet pozostáva z viacerých krátkych, nenásilne logicky pospájaných útvarov, ktoré sú ukážkou Fallovoho majstrovstva drobnokresby. Premiéra baletu v dvoch dejstvách a dvoch obrazoch zaznela v madridskom Divadle Lara 15. apríla 1915. Po premiére však Falla skladbu niekoľkokrát upravil pre rôzne orchestrálné zoskupenia i pre klavír. Tieto koncertné podoby baletu sa napokon dobyli popredné koncertné siene sveta. Americký skladateľ *John Corigliano* sa zaradil k najvýznamnejším osobnostiam amerického hudobného života ostatných štyridsiatich rokov. Na svojom konte má viac než stovku partitúr a tiež významné ocenenia za svoju tvorivú činnosť (Pulitzerova cena, Grawemeyer Award, tri Grammy Awards a Academy Award). Jeho kompozície interpretujú prominentné orchestre a významní interpreti či komorné súbory sveta. Hoci sa pridŕža i tradičných hudobných žánrov, akými sú „symfónie“ či „koncerty“, ich obsah redefiniuje, prikláňajúc sa skôr k pojvojnovej európskej

avantgarde, ako k hudbe amerických predkov. Kompozícia *Chiaroscuro* vznikla na podnet Lorretty Dranoff, ktorá v Miami iniciovala založenie bienále Murray Dranoff International Two Piano Competition. V vzniku kompozície skladateľ hovorí: „*Keď ma Loretta Dranoff požiadala, aby som zložil súťažnú skladbu, bol som spočiatku v rozpakoch. Kedysi som v roku 1959 skomponoval skladbu pre dva klavíry s názvom „Kaleidoskop a nevedel som vymyslieť nič iné, čo by som ešte týmto médiom chcel vypovedať. Nemohol som prísť na to, čo by mohol také zaujímavé robiť druhý klavír. Bol to stále ten istý zvuk; bola to jednoducho záležitosť prídania druhého hráča. Nemohol som sa zmieriť s tým, prečo mám písať pre dvoch klaviristov, keď môžem písať pre jedného. Nakoniec ma uzávierka termínu prinútila nájsť riešenie. Čo mi napadlo, konečne, bola myšlienka zmeniť poňatie konceptu dvoch klavírov, prepravovaním jedného z nich. Nemal som však na mysli prepravovanie na spôsob Johna Cagea, ktorý vkladal medzi struny rôzne objekty. Namiesto toho jeden z nich mal byť naladený o štvrttón nižšie než druhý, inými slovami, každý z nich by bol samostatne perfektne naladený, no tón G jedného klavíra by sa pohyboval medzi tónom G a Fis druhého, čím by sa pri súhre nástrojov vytvárali desivé efekty a disonancie...“.* Prvé dve časti sú snivé až smútočné, no záverečná tretia časť pôsobí abruptívne, hoci obaja klaviristi hrajú v rovnakej tónine c mol, pripomínajúcej Bachove chorály a symbolizujúcej stabilnú, tradičnú harmóniu. Skladba *Chiaroscuro* v premiére zaznela v máji 1997 v podaní Anne Louise a Edwarda Turgeona, víťazov Dranoff Competition v Miami na Floride. Spojenie slova a hudby je tak prirodzené a spontánne ako sám život. Prostredníctvom tohto spojenia človek vospieval svoju odvekú túžbu po harmónii, láske a šťastí v snahe nájsť seba samého v spleť kolobehu života. V dejinách hudby pieseň zaznamenala viaceré premeny, keď slovo a hudba viac alebo menej k sebe inklinovali, keď ich meniaci sa vzťah prekvapoval i dojímal, navracajúc človeka k prapodstate jeho myslenia a ctenia. Umelá pieseň, odvíjajúca sa už od čias renesancie, je vrcholom ľudského úsilia po jednote básnického slova a hudobného prejavu. Zmocňujúc sa básnickej predlohy skladateľ prostredníctvom tónov a harmónií hľadá nové

SOPRÁN (SR)
SCINOVÁ
FAGOT (FR)VICTOR & LUIS
DEL VALLE
(ARGENTINA)ROBERT KLAVÍR (SR)
PECHANECBENJAMIN WALLFISCH
DIRIGENT (GB)VICTOR & LUIS
DEL VALLE
(ARGENTINA)VICTOR & LUIS
DEL VALLE
(ARGENTINA)

DENIS

ALEXANDER

súvislosti, nové kontexty, ktoré by v novom súzvuku lepšie uchopili posolstvo, ukryté v ľahko plynúcich slovách. Tak sa stávame svedkami me:amorfóz slova a hudby v stáročnom zápase o nový súzvu, nové spoluznenie.

Písal sa rok 1888, keď Antonín Dvořák pod vysokým opusovým číslom vydal zbierku ôsmich piesní s názvom *Písne milostné*, ktorej korene však siahajú k začiatkom skladateľových kompozičných snažení. Roku 1865 dvadsaťštyriročný skladateľ skomponoval prvý piesňový cyklus *Cypřiše*, v ktorom vyspieval svoju hlbokú a beznádejnú lásku k významnej českej herečke Josefine Čermákovéj (staršej sestre jeho neskoršej manželky). Prudký milostný záchvev sa neskôr premenil v hlboké priateľstvo a mladické vzplanutie zostalo vyspievané v zbierke piesní, na ktorej skladateľ nikdy nič nezmenil, no ktorú ani nikdy tlačou nevydal. Napriek tomu si však skladateľ bol vedomý hodnoty tejto mladíckej zbierky, tkvejúcej v jej bezprostrednosti, citovej hĺbke a sviežej melodiike.

K vybraným piesňam sa teda vrátil, aby ich obohatený skúsenosťami a vyzbrojený technikou prepracoval a dal im definitívnu podobu. Postupne tieto piesne i uverejňoval a neskôr ich u berlínskeho vydavateľa Simrocka vydal pod súhrnným názvom *Písne milostné*. Napriek početným úpravám, často i zpomienenej melodiickej línii a prepracovanému klavírnemu partu, však Dvořák i v novom cykle uchoval kúzo pôvodnej sviežosti a úprimnosti. Spontánnou zvukovou podmanivosťou a výraznými melodiickými myšlienkami sa vyznačuje i hudba moravského skladateľa Klementa Slavickeho, žiaka K. B. Jiráka a Josefa Suka. Už na prvé počutie rozpoznať v ktorejkoľvek jeho vyzretej kompozícii moravský ľudový pôvod, ktorý si priniesol zo svojho rodného prostredia a s ktorým sa ani na okamih nerozlúčil. Tým sa jeho tvorba približuje k tvorivému odkazu Leoša Janáčka: je rovnako spontánna, citovo vypätá i rapsodicky rozvinutá. Nenachádza sa v nej však janáčkovská skratka, či prudké kontrasty na malých plochách. Klement Slavicý sa dlhý čas venoval najmä malým formám. Až roku 1941 vznikla *Symfonia* a v nasledujúcich vojnových rokoch rad vokálnych skladieb: piesňové cykly *Zpěv rodné země*, *Přírodě* (1942), mužský zbor *Své matce* (1945), mužský dvojbzor *Lidice*. Ľudové názvuky sa nachádzajú i v jeho povojnových kompoziciách (*Moravské taněčné fantázie*, 1951;

Rapsodické variácie, 1953). Piesňový cyklus *Ej, srdenko moje* pochádza z roku 1955 a zaradil sa medzi Slavickeho najčastejšie interpretované kompozície. Komponovaný je na slová moravskej ľudovej poézie – predovšetkým na texty ľudových dievčenských milostných piesní o nešťastnej láske či nenaplnenej túžbe. Skladateľ sa tu prejavil ako neskonaly melodik s citom pre poetické napätie, pričom bohato uplatňuje charakteristické moravské melodiické postupy a tóniny. Harmonické inovácie využíva najmä v klavírnom sprievode. Prvú pieseň *Nad Strážnicí jasno*, prinášajúcu spev opustenej dievčiny túžiacej po vzdialenom mládenkovi, tvorí široká klenutá rapsodická melódia nad rytmicky rušným klavírnym sprievodom. Milostné vyznanie dievčata je obsahom druhej piesne *Šohajku s modrými očima*, plynúcej v rýchлом tempe nad živým klavírnym partom. Takmer tragické vyznenie má tretia pieseň *Těžko temu kameňovi*, kde tok prevažne molových akordov sprevádza smutnú, melodiickými „vzlykmi“ obohatenú melódiu. Štvrtá pieseň *Povez mi, má milá* má dialogickú formu, no piata pieseň *Studená rosenka* opäť prináša sklúčený, v závere až tragicky vypätý spev opustenej dievčiny. Záverečná pieseň *Byla sem ešte malá* má veľké vyhotnenú gradačnú líniu, vrcholiacu v prvej výčitke zradu lásky, čím celé dielo končí. Cyklus *Ej, srdenko moje* skladateľ venoval svojej sestre – speváčke Aši Slavickej. Klavirista, skladateľ, hudobný teoretik i poet *Jevgenij Iršai* pochádza z petrohradskej hudobníckej rodiny. Roku 1969 ukončil štúdium na Špeciálnej desaťročnej hudobnej škole a v štúdiách pokračoval na Konzervatóriu N. Rímskeho Korsakova vo svojom rodnom meste: roku 1975 završil štúdium kompozície (A. A. Černov, V. A. Uspenskij) a roku 1978 aj štúdium hry na klavíri (P. A. Serebrjakov). Ako klavirista koncertoval vo viacerých európskych krajinách a svoje klavírne zručnosti uplatnil aj ako korepetitór opery Štátneho divadla v Banskej Bystrici, kde pôsobil po príchode na Slovensko (1991–1992). Súčasne vyučoval hru na klavíri a kompozíciu na bystrickom Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu a neskôr ako pedagóg prešiel na Katedru hudby Univerzity Mateja Béla. Skladateľ, ktorého tvorba zahŕňa nejednu instrumentálnu, orchestrálnu i vokálnu

ORBUNOV
PAJINA (RUS)

PASZTIRCSAK
POLINA SOPRÁN (HUN)
PASZTIRCSAK

KLAVÍR (RUS)
ALBUNOV
PIJANA (RUS)

ALINA HUSLE (DE)
FRAN

FRANCESCO ANGELICO
POLINA SUPRAN (HU)
PASZTIRCSÁK
VICTOR & LUIS DEL VALLE
ANA VIDOVIC
ALINA HUSLE (DE)
DENIS KOZUCHIN
JOHANNES FISCHER
ANA VIDOVIC

instrumentálnu skladbu, vo svojom diele citlivo a originálne rozvíja podnety európskej i ruskej hudobnej tradície. V kompozíciách, ktoré poslucháča zaujmú intenzitou výrazu, experimentuje s tradičným zvukom, harmóniou, rytmom i melodikou, a inšpirácie nachádza i v pravoslávnej liturgickej hudbe. Dominantnú časť jeho tvorby tvoria diela zborové i kompozície pre sólový hlas so sprievodom rôznych kombinácií nástrojov, v ktorých preukazuje nesmierny cit pre stvárnenie básnického textu. Nie inak tomu bude i v novom piesňovom cykle *We outgrow love* na introvertnú poéziu americkej romantickej poetky Emily Elizabeth Dickinson, o ktorom samotný skladateľ hovorí: „*Už keď som dopisoval posledné takty cyklu piesní na básne E. Dickinson Lost wor(l)ds, vedel som, že sa aspoň ešte raz k jej nádhernej, krehkej a vášnivej poézii vrátim. Stalo sa to oveľa skôr, ako som predpokladal. Keď ma môj dobrý kamarát Róbert Pechanec oslovil, aby som už konečne niečo skomponoval pre Máriu Porubčinovú, okamžite som vedel, že to budú piesne na E. Dickinson. A tak sa zrodil cyklus We outgrow love. Keď komponujem vokálnu hudbu, snažím sa čo najpresnejšie pochopiť atmosféru básne, autorskú intonáciu, rytmiku atď. Ako som už raz písal, som presvedčený, že každé slovo, veta, slovné spojenie majú svoju neopakovateľnú intonáciu. Dôležité je len to pocítiť. Niekedy sa to podarí. Cyklus je venovaný Márii Porubčinovej a Róbertovi Pechancovi.*“

Emily Elizabeth Dickinson - texty

We outgrow love, like other things
And put it in the Drawer
Till it an Antique fashion shows
Like Costumes Grandsires wore.

I Took my Power in my Hand
And went against the World
,T was not so much as David - had
But I - was twice as bold -
I aimed my Pebble - but Myself
Was all the one that fell -
Was it Goliath - was too large -
Or was myself - too small?

*****

They say that „Time assuages“
Time never did assuage -
An actual suffering strengthens
As Sinews do, with age
Time is a Test of Trouble,
But not a Remedy
If such it prove, it prove too
There was no Malady

*****

Each Life Converges to some Centre -
Expressed - or still -
Exists in every Human Nature
A Goal -
Embodied scarcely to itself - it may be -
Too fair
For Credibility's presumption
To mar -
Adored with caution - as a Brittle Heaven -
To reach
Were hopeless, as the Rainbow's Raiment
To touch -
Yet persevered toward - sure - for the Distance -
How high -
Unto the Saint's slow diligence -
The Sky -
Ungained - it may be - by a Life's low Venture -
But then -
Eternity enable the endeavoring
Again.

*****

I never lost as much but twice,
And that was in the sod;
Twice have I stood a gear
Before the door of God!

Angels, twice descending,
Reimbursed my store.
Burglar, banker, father,
I am poor once more!

POLINA SUPRAN (HU)
PASZTIRCSÁK
JOHANNES FISCHER
ANA VIDOVIC

★ Victor & Luis del VALLE klavírne duo (Španielsko)

Od vytvorenia klavírneho dua na Hudobnej škole Kráľovnej Sofie v Madride pod vedením Dimitrija Baširova a Claudia Martinez de Mehnera, Víctor a Luis del Valle (pochádzajúci z Vélez-Málaga v Španielsku), sú v súčasnosti považovaní za jedno z najlepších malých komorných telies Európy.

Ako duo sa premiérovo sa predstavili publiku v koncertnej sále *Auditorio Nacional* v Madride v novembri 2004. V roku 2005 zvíťazili spolu s klavírnym duom z Litvy (Poškutė & Daukantas) na 54. medzinárodnej súťaži ARD Mníchov, kde získali aj Cenu publika a boli ocenení striebornou medailou na prehliadke koncertných umelcov v Barcelone (*Palau de la Música de Catalunya*). Na základe víťazstva na súťaži malých komorných telies v Paríži v roku 2008 dostali Víctor a Luis od Ministerstva zdravotníctva a mládeže

★ Victor & Luis del VALLE, piano duo (Spain)

Since the constitution of this piano duo at the *Escuela Reina Sofía* in Madrid under Dimitri Bashkirov and Claudio Martínez Mehner, Víctor and Luis del Valle (Vélez-Málaga, Spain) have soon been acclaimed as one of Europe's most distinguished young chamber music ensembles. They made their debut in November 2004, in the Auditorio Nacional (Madrid). They have been Top prize and the Audience Prize recipients in the 54th ARD International Music Competition (Munich, 2005), and they were awarded the Silver Medal in the "*Primer Palau programme*" (*Palau de la Música de Catalunya* Barcelona, 2005). Víctor and Luis were obtained a grant in Paris from the French Ministry of Health and Youth, after winning the "*Musiques d'Ensemble 2008*" competition, and they became winners and the Special prize holders for the best Mozart's performance in the 4th International Piano Duo Competition of Białystok (Poland, 2008).

Their recent activities include performances in the Auditorio Nacional, the Monumental Theater (Madrid), the Maestranza Theater (Sevilla), Palau de la Música, Auditori and the Gran Teatre del Liceu (Barcelona), Palacio de Festivales (Santander), Cervantes Theater (Málaga), Auditorium Dom Musiki (Moscow), Herkulessaal, Prinzregententheater and Gasteig (Munich), Liederhalle (Stuttgart), Congress Centrum (Hannover), Theatre des bouffes du Nord (Paris), Teatro Nacional (Panamá), Teatro Metropolitano in Medellín (Colombia), Sibelius Academy Concert Hall, Finlandia Hall and Finnish National Opera (Helsinki).

Amongst their performances, they have played with the RTVE Orchestra, the Real Orquesta Sinfónica de Sevilla, l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC), "Siemens Chamber Orchestra" of the Escuela Superior de Música Reina Sofía, Białystok Philharmonic, Symphony Orchestra of Bavarian Radio, Munich Chamber Orchestra, *Radio-Sinfonieorchester* Stuttgart des SWR, Helsinki Philharmonic, conducted by Bogdan Oledski, Howard Griffiths, James Ross, Miquel Ortega, Manuel Valdívieso, Peter Csaba, Juanjo Mena, Yakov Kreizberg, André de Ridder,

Nacho de Paz, Ralf Gothoni etc.

In 2010, brothers Víctor and Luis del Valle made a recording of music by Tomás Marco in collaboration with the Malaga Philharmonic Orchestra, have also recorded works by the Galician composer José Arriola with the orchestra Real Filharmonía de Galicia. Furthermore, they made recordings for RNE (National Radio of Spain) "Radio Clásica", BR (Bavarian Radio) and SWR (Süd West Radio) and for the SONY recording company in Spain. In addition, they performed as guest artists in the closing ceremony of the 15th Santander International Piano Competition "Paloma O'Shea", in August 2005, broadcast by TVE (Televisión Española).

They have given concerts in the International Piano Festival of Vladimir Spivakov (Moscow), "Sommets Musicaux" in Gstaad (Switzerland), Festival Jeunes Talents (Paris), *Festival Internacional de Cadaqués* (Girona), Perelada International Festival (Catalonia), Santorini International Festival (Greece), *Festival Internazionale "Dino Ciani"* (Italy), *Rheingau Music Festival*, *Ludwigsburger Schlossfestspiele* (Germany), *Silly "Printemps Musical"* in Belgium, Espoo International Piano Festival (Finland).

They have taken counsel from Pierre-Laurent Aimard, Blanca Uribe, Katia & Marielle Labèque, Ferenc Rados, Menahem Pressler, Zoltán Kocsis, Daniel Barenboim and Martha Argerich.

From 2008, Víctor and Luis del Valle combine their artistic activities with their teaching career in Madrid and they are both frequently invited to give piano and chamber music master classes in Spain as well as abroad.

The "Instituto Andaluz de la Juventud" (Andalusian Board for Youth) from the "Junta de Andalucía" (Andalusian Government) has awarded them with the Distinction "Premio Málaga Joven" for promoting Malaga abroad.

Francúzska aj štipendium. V tom istom roku zvíťazili na 4. medzinárodnej súťaži pre klavírne duá v poľskom meste Białystok a zároveň získali aj špeciálnu Cenu za najlepšiu interpretáciu diela Wolfganga Amadea Mozarta.

Ich bohatý koncertný program v súčasnosti zaplňajú recitálové vystúpenia a koncerty v Španielsku (*Auditorio Nacional, Monumental Theater /Madrid/, Maestranza Theater /Sevilla/, Palau de la Música, Auditori a Gran Teatre del Liceu /Barcelona/, Palacio de Festivales /Santander/, Cervantes Theater /Málaga/*) a v kultúrnych metropolách Európy - Moskve (Dom Muziki), Mníchove (Herkulesaal, Prinzregententheater a Gasteig), Štuttgarte (Liederhalle), Hannoveri (Kongresové centrum), Paríži (Theatre des bouffes du Nord), Helsinkách (Koncertná sála Akadémie J. Sibélia, *Finlandia Hall* a Finskej národnej opery), ako aj v Paname (*Teatro Nacional*) a Kolumbii (*Teatro Metropolitano* v Medellín).

Víctor a Luis del Valle účinkovali s orchestrami Rozhlasu a televízie Španielska (RTVE Orchestra), *Real Orquesta Sinfónica de Sevilla*, *l'Orchestra Nacional de Cambra d'Andorra*, Národným mládežníckym orchestrom Katalánska (JONC), Filharmóniou Białystok, Symfonickým orchestrom Bavorského rozhlasu, Symfonickým rozhlasovým orchestrom SWR Stuttgart, Helsinskou filharmóniou, spolupracovali s dirigentmi ako sú Bogdan Oledski, Howard Griffiths, James Ross, Miquel Ortega, Manuel Valdivieso, Peter Csaba, Juanjo Mena, Jakov Kreizberg, André de Ridder, Nacho de Paz, Ralf Gothoni a i.

V roku 2010 realizovali bratia Valleovci nahrávku s hudbou Tomáša Marca v spolupráci s Filharmónickým orchestrom Malagy, nahrali tiež diela skladateľa José Arriolu z Galície v sprievode orchestra *Real Filharmonia de Galicia*. Nahrávali pre Španielsky národný rozhlas, „Radio Clásica“, Bavorský rozhlas a SWR (Süd West Radio), ako aj pre spoločnosť SONY - zastúpenie v Španielsku. V roku 2005, hosťovsky vystupovali na záverečnom koncerte 15. ročníka prestížnej Medzinárodnej klavírnej súťaži Paloma O'Shea v Samtanderi, koncert vysielať aj Španielka televízia.

Mladí umelci účinkovali aj na významných medzinárodných festivaloch ako sú Medzinárodný festival klasickej hudby

DENIS KOZUCHIN
KLAVIR (RUS)

PULINA PASZTIRCSÁK
KLAVIR (HUN)

ITALIA (SK)

Vladimíra Spivakova v Moskve, "Sommets Musicaux" v Gstaade (Švajčiarsko), Festivale mladých talentov v Paríži (Festival *Jeunes Talents*), Medzinárodnom festivale *Cadaqués*, Medzinárodnom festivale *Perelada* v Katalánsku, na Festivale v Santorini (Grécko), Medzinárodnom festivale „Dino Ciani“ v Taliansku, medzinárodných festivaloch *Rheingau a Ludwigsburger Schlossfestspiele* v Nemecku, „*Printemps Musical*“ v Belgicku, Medzinárodnom klavírnom festivale *Espoo* vo Fínsku a i.

Svoje interpretačné majstrovstvo si zdokonaľovali pod vedením ďalších osobností klavírnej hry ako Pierre-Laurent Aimard, Blanca Uribe, Katia & Marielle Labèque, Ferenc Rados, Menahem Pressler, Zoltán Kocsis, Daniel Barenboim a Martha Argerich.

Od roku 2008 bratia Víctor a Luis kombinujú svoju aktívnu umeleckú a koncertnú činnosť s pedagogickým pôsobením v Madride, ako aj realizovaním majstrovských kurzov pre klavír i komornú hudbu v Španielsku a v zahraničí. Andalúzska vláda ocenila ich prínos v oblasti umenia a propagácie Malagy v zahraničí udelením vyznamenania "Premio Málaga Joven".

✱ Mária PORUBČINOVÁ, soprán (Slovenská republika)

Je ďalšou v rade mladých slovenských vokálnych umelkyň reprezentujúcich vynikajúcu úroveň slovenskej vokálnej školy vo svete. Vyštudovala spev na Vysokej škole múzických umení v Bratislave u Zlaticy Livorovej. Svoje interpretačné majstrovstvo si rozvíjala aj absolvovaním majstrovských kurzov u významných speváckych osobností (M. Hajóssyová, N. Kniplová, P. Dvorský) a účasťou na viacerých medzinárodných súťažiach. V roku 2008 bola finalistkou Medzinárodnej speváckej súťaže Montserrat Caballé v Zaragoze (Španielsko), o rok neskôr si vybojovala 3. miesto na prestížnej Medzinárodnej speváckej súťaži Hans Gabor Belvedere vo Viedni a napokon aj víťazstvo a Cenu publika na *Competizione dell'opera* v Drážďanoch (Nemecko). Jej javiskový debut sa odohral v roku 2005 v Janáčkovej opere v Brne stvárnením roly Rusalky v rovnomennej

✱ Mária PORUBČINOVÁ, soprano (Slovak Republic)

Is one of the young Slovak vocal artists representing distinguished Slovak vocal school in the world.

She studied singing at the Academy of Music and Performing Arts in Bratislava with Zlatica Livorová. She has improved her artistic skills and mastery taking part in a few master-classes led by prominent vocal personalities (M. Hajóssyová, N. Kniplová, P. Dvorský) and participating in several singing competitions, taking place at home and abroad. In 2008, she became the finalist of the International Vocal Competition of Montserrat Caballé in Zagagoza (Spain), one year later, she won the 3rd place at the prestigious Hans Gabor Belvedere Singing Competition in Vienna. In addition to these achievements, she was awarded the First prize and the Audience Prize at the international Opera Competition *Competizione dell'opera* in Dresden (Germany) in the same year. She made her opera

debut in 2005 on the stage of Janáček Opera House in Brno featuring the role of Rusalka in the opera of the same name by Antonín Dvořák. She appeared in the Slovak National Theatre Opera House as Katrena in Jakubisko's production of opera by Eugene. Suchoň the Whirlpool, Mimi in La Bohème by Giacomo Puccini and Mařenka in the opera the Bartered Bride by Bedřich Smetana (for his performance, she was awarded by Literary Fund Prize and was nominated for the Theatre Award "Divadelné dosky" Nitra in 2009). She regularly co-operates with the Janáček Opera in Brno (Czech Republic), the Slovak National Theatre Opera House in Bratislava and the State Theatre in Braunschweig *Staatstheater Braunschweig* in Germany. In the forthcoming season (2011/2012), Mária Porubčinová prepares her performance for the prestigious Opera Festival in Glyndebourne featuring the role of Rusalka in the Opera of the same name by Antonín Dvořák. She has performed in the Czech Republic, Poland, Germany, Austria, Italy and the USA.

★ **Róbert PECHANEC, piano** (Slovak Republic)
Born in Žilina, studied playing the piano at the Conservatoire in his native city with Anton Kállay and Darina Švárna and at the Faculty of Music of the Academy of Music and Performing Arts in Bratislava in the class of Daniel Buranovský. He started to devote himself to co-operation and piano coaching with vocal artists in year 1990, at the time of his studies at Conservatoire. He has participated actively in master classes in piano accompaniment under the guidance of Brigitte Fassbaender and Wolfram Rieger in Bern (Switzerland). His excellent performances in singing coaching at many international vocal competitions including Mikuláš Schneider-Trnavský in Trnava (Slovakia), 2nd International Vocal Competition of Lucia Popp in Bratislava and prestigious Hans Gabor Belvedere Singing Competition in Vienna serve as evidence of this fruitful co-operation. In year 2004 and 2005, he was awarded the Special prize for the best

opere Antonína Dvořáka. Na scéně Opery SND našťudovala postavy Katreny v Jakubiskovej inscenácii Suchoňovej opery Krútnava, Mimi v Pucciniho opere La Bohème a Mařenky v Predanej neveste Bedřicha Smetanu (za ktorú získala aj Cenu Literárneho fondu a nomináciu Divadelné Dosky 2009). Mária Porubčinová pravidelne spolupracuje s Janáčkovou operou v Brne, Operou Slovenského národného divadla a so *Staatstheater Braunschweig* (Nemecko). V sezóne 2011/2012 pripravuje pre prestížny operný festival v Glyndebourne rolu Rusalky v rovnomennej Dvořákovskej opere. Účinkovala v Českej republike, Poľsku, Taliansku, Nemecku, Rakúsku a USA.

★ **Róbert PECHANEC, klavír**
(Slovenská republika)

Narodený v Žiline, študoval hru na klavíri na tamojšom Konzervatóriu u Antona Kállaya a Dariny Švárnej a na Vysokej škole

múzických umení v Bratislave v triede Daniela Buranovského. Už počas štúdiá na konzervatóriu sa v roku 1990 začal venovať spolupráci so spevákmi, aktívne absolvoval Majstrovské kurzy pre spev so sprievodom klavíra pod vedením Brigitte Fassbänder a Wolframa Riegera vo švajčiarskom Berne. Dôkazom tejto úspešnej spolupráce sú mnohé ocenenia z domáчих i zahraničných speváckych súťaží (súťaž M. Schneidera-Trnavského, súťaž Hansa Gabora Belvedere vo Viedni, 2. medzinárodná súťaž Lucie Popp). V rokoch 2004 a 2005 získal Cenu pre najlepšieho korepetítora na medzinárodnej speváckej súťaži Antonína Dvořáka v Karlových Varoch, v roku 2008 rovnaké ocenenie na Medzinárodnej speváckej súťaži Mikuláša Schneidera - Trnavského, v Trnave. Koncertoval v Belgicku, Českej republike, Dánsku, Francúzsku, Maďarsku, Nemecku, Poľsku, Rakúsku, Švajčiarsku, Taliansku a i. V rokoch 2000 až 2004 pôsobil na Wexfordskom opernom festivale (Írsko) ako korepetítor a šéf naštudovania vo viacerých produkciách. Taktiež v rámci festivalu účinkoval na piesňových recitáloch s poprednými sólistami tohto festivalu (Daniela Bruera, Igor Tarassov, Konstantin Andreev, Jekaterina Gubanova, Tatiana Monogarova, Larisa Kostyuk, Markus Werba, Brandon Jovanovich a i.). Z pravidelných komorných partnerov spomenieme sopranistku Adrianu Kučerovú, s ktorou vystúpil na viacerých koncertoch doma i v zahraničí (Paríž, Monte Carlo, Brusel, Salzburg, Malta, festival *Toulouse d'ete* v Toulouse), tenoristu Pavla Bršlíka s ktorým úspešne vystúpili v roku 2007 na koncertoch v berlínskej Státnej opere, Kráľovskej opere *La Monnaie* v Bruseli, v roku 2008 spoločne s Adrianou Kučerovou na koncerte v Národnej opere v Bordeaux a v marci tohto roku na recitáli v opere v Štrasburgu. Ďalším stálym partnerom je basista Štefan Kocán, s ktorým vystupoval vo Viedni, Paríži a v roku 2007 aj na medzinárodnom festivale Pražská jar. Spoločne so sólistkou pražského Národného divadla, sopranistkou Mariji Fajtovou absolvoval v roku 2009 úspešný cyklus koncertov v Kambodži, na počesť osláv 50 narodenín Kambodžského kráľa Norodoma Sihamoniho a v novembri toho istého roka so sólistami

piano accompanist at International Singing Competition of Antonin Dvořák in Carlsbad (Czech Republic) and in 2008 he reached the same acknowledgement at International Voice Competition of M. Schneider-Trnavský. His concert activities include performances in Belgium, the Czech Republic, Denmark, France, Hungary, Germany, Poland, Austria, the Switzerland, Italy, among others. In years 2000-2004, Róbert Pechanec worked as a piano accompanist and music director of several productions at the Wexford Opera Festival in Ireland. In the course of this Festival, he also gave recital performances with distinguished soloists (e. g. Daniela Bruera, Igor Tarassov, Konstantin Andreev, Yekaterina Gubanova, Tatiana Monogarova, Larisa Kostyuk, Markus Werba, Brandon Jovanovich). He has been in a high demand as a partner of singers of international renown from homeland and abroad. He regularly co-operates especially with topmost Slovak soprano Adriana Kučerová, they have given number of performances in Slovakia and abroad (Paris, Monte Carlo, Brussels, Salzburg, Malta, at the festival *Toulouse d'ete* in Toulouse etc.), tenor Pavol Bršlík, with whom he appeared successfully in concerts at the State Opera in Berlin, in the Royal Opera House *La Monnaie* in Brussels in 2007 and in the following year, with both of them at the concert in National Opera of Bordeaux as well as in recital performance in Strasbourg's Opera. Indeed, his keeps permanent artistic partnership with distinguished Slovak bass Štefan Kocán, with whom he performed e.g. in Vienna, Paris and in 2007, at the prestigious Prague Spring International Music Festival. In 2009, on the occasion of the 50th birthday celebration of Cambodian King Norodom Sihamoni, Róbert Pechanec together with the soloist of the Prague National Opera Theatre, soprano Marie Fajtová, undertook successful tour in Cambodia and in November of the same year, he toured Mexico with soloists Sabrina Morales and Frenand Ciuff. In the years 2002, 2003, 2005 and 2009, he was engaged at *Opernwerkstatt Laubach* and *Sigriswil* co-operating with Verena Keller.

Sabrinou Morales a Frenandom Ciuffom absolvoval turné v Mexiku. V rokoch 2002, 2003, 2005 a 2009 pôsobil na *Opernwerkstatt* Laubach a Sigriswil s Verenu Keller, čo mu prinieslo ďalšiu spoluprácu s operou vo Frankfurt nad Mohanom v produkciách opier Kaťa Kabanova, Jenůfa, Piková dáma a Chovanština. V posledných rokoch je častým hosťujúcim umelcom aj na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia, kde sprevádza slovenských vokálnych umelcov. Venue sa aj pedagogickej činnosti, od roku 1999 pôsobí na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

[illegible]

PIATOK 15.4.

19:00 H

CAPPELLA ISTROPOLITANA

komorný orchester mesta Bratislavy

Robert MAREČEK, umelecký vedúci

(Slovenská republika)

solisti: Alexander GORBUNOV, pozauna

(Rusko)

Marc TRÉNEL, fagot (Francúzsko)

Joseph Martin Kraus (1756 – 1792)

Symfónia c mol VB 142

*Larghetto**Allegro**Andante**Finale. Allegro assai*

Leopold Mozart (1719 – 1767)

Koncert pre altovú pozaunu

a orchester D dur

*Allegro**Adagio**Presto*

Carl Maria von Weber (1786 – 1826)

Koncert pre fagot a orchester F dur

op. 75 J 127 (1811)

*Allegro ma non troppo**Adagio**Rondo. Allegro*

Ignaz Pleyel (1757 – 1831)

Symfónia f mol (Ben 138)

*Allegro con spirito**Andante grazioso**Minuetto. Allegretto**Finale. Rondo*FRIDAY 15TH APRIL

7:00 P.M.

CAPPELLA ISTROPOLITANA

chamber orchestra of the city of Bratislava

Robert MAREČEK, artistic leader

(Slovak Republic)

soloists: Alexander GORBUNOV, trombone

(Russia)

Marc TRÉNEL, bassoon (France)

Joseph Martin Kraus (1756 – 1792)

Symphony in C minor VB 142

*Larghetto**Allegro**Andante**Finale. Allegro assai*

Leopold Mozart (1719 – 1767)

Concerto for Alt trombone and Orchestra

in D major

*Allegro**Adagio**Presto*

Carl Maria von Weber (1786 – 1826)

Concerto for Bassoon and Orchestra in F major,

Op. 75 J 127 (1811)

*Allegro ma non troppo**Adagio**Rondo. Allegro*

Ignaz Pleyel (1757 – 1831)

Symphony in F minor (Ben.138)

*Allegro con spirito**Andante grazioso**Minuetto. Allegretto**Finale. Rondo*

Na konci 17. storočia sa upevnením tonálnych vzťahov, ktoré definitívne nahradili modus, vytvorili podmienky pre rozvoj rozsiahlejších druhov inštrumentálnej hudby. Z tohoročného systému čerpalí novú silu všetky inštrumentálne formy, v ktorých sa širokodyché plochy bez opory v texte rozvíjali zložitejšími postupmi než len ornamentálnou variáciou či kontrastmi tempa, dynamiky alebo protipostavením nástrojových skupín. Postupne sa kryštalizovala sonátová forma a upevnil sa sonátový cyklus, nachádzajúc svoj mnohoraký výraz v sólových i komorných druhoch, v symfóniách i koncertoch. Zdroil sa hudobný klasicizmus, v ktorom sa popri hviezdnych menách do hudobnej histórie zapísali i mená dnes menej známych, no z aspektu hudobného vývoja nie zanedbateľných skladateľov. K nim prináleží i *Joseph Martin Kraus*, ktorý vzhľadom na rovnaký rok narodenia i krátky, no plodný život bol často prezývaný „švédskym Mozartom“. Joseph Martin Kraus pochádzajúci z Miltenbergu nad Mohanom imigroval do Švédska v čase vlády meniamilovného kráľa Gustava III., ktorý v prvom roku svojej vlády (1771) založil Hudobnú akadémiu a o niekoľko rokov neskôr i prvé hudobné divadlo vo Švédsku – Kráľovskú švédsku operu (1773). Vzhľadom na nedostatok domácich hudobných umelcov zapojil Gustav III. do revitalizácie koncertného umenia viacerých zahraničných umelcov, výsledkom čoho bola vo švédskom hudobnom živote prejavujúca sa plodná zmes francúzskych, talianskych a nemeckých inšpirácií. K tým najznámejším patrili Johann Gottlieb Naumann, Georg Joseph Vogler, Johann Christoph Haefner a Joseph Martin Kraus, ktorý už v ranom detstve prejavoval výrazné hudobné nadanie; v dvanástich rokoch navštevoval jezuitské gymnázium a hudobné semináre v Mannheime. Na žiadosť rodičov však začal študovať právo na univerzitách v Mainzi, Erfurte a nakoniec v Göttingene, kde získal tiež bohaté podnety pre svoju záľubu v literatúre i hudbe. Počas pobytu na univerzite v Göttingene skomponoval operu, duchovné skladby, rad symfónií, a pod vplyvom kontaktu so spisovateľmi, známymi ako *Göttinger Hainbund* a udržiavajúcimi kontakty s hnutím *Sturm und Drang*, publikoval i svoje prvé beletristické pokusy. Bol to Göttingen, kde sa Kraus od švédskych študentov dozvedel o možnosti uchádzať sa o miesto v opernom dome v Štokholme.

Hoci prvé roky pobytu skladateľa vo Švédsku boli poznačené neúspechom a biedou, od koncertného uvedenia opery *Proserpina* na zámku v Ulrikdsdale sa jeho situácia podstatne zlepšila a roku 1781 bol menovaný dirigentom Kráľovskej švédskej opery. Súčasne ako prejav kráľovej priazne získal privilégium vzdelávať sa počas piatich rokov v zahraničí. Vo Viedni sa stretol s Christophom Willibaldom Gluckom a v Esterháze s Josephom Haydnom – skladateľmi, ktorí mali výrazný vplyv na jeho ďalší skladateľský rast. V zahraničí vznikol rad Krausových symfónií, niektoré priamo pre známe parížske *Concerts spirituels*. Mnohé z nich tu boli uvedené i vydané (v Paríži boli však často vydávané pod menami iných, známejších dobových skladateľov v záujme zvýšenia edičného nákladu). Z početnej tvorby skladateľa sa zachovalo celkom dvanásť symfónií (pravdepodobne napísal 15 symfónií). Ďalšie sú uvedené v listoch a poznámkach Krausa či ďalších autorov, no dnes je už nesmierne ťažké zistiť, ktoré z nich sa celkom stratili a ktoré sú asimilované v dielach iných autorov, či existujú v nejakej inej podobe. Takmer všetky Krausove symfónie sú trojčasťové bez tradičného *Menuetu* (tanečný charakter pravdepodobne nevyhovoval Krausovmu dôstojnému kompozičnému štýlu). Jednou z najznámejších a najčastejšie interpretovaných je *Symfónia c mol BV 142*, ktorá vznikla počas skladateľovho päťročného študijného voľna a ktorá svojim charakterom odkazuje na staršiu *Symfóniu cis mol*. Obe symfónie sa zachovali, a tak dnes možno skonštatovať, že *Symfónia c mol* je z aspektu spracovania materiálu a kompozičnej techniky výrazne prepracovanejšia. Predpokladá sa, že *Symfónia c mol BV 142* po prvý raz zaznela pred Josephom Haydnom počas Krausovej návštevy v Esterháze v roku 1783. Rovnako však to mohla byť i Krausova *Symfónia D dur*, ktorá bola neskôr publikovaná pod Haydnovým menom. V každom prípade však Joseph Haydn o niekoľko rokov neskôr pred švédskym diplomatom Frederikom Samuelom Silfverstolpom o ich spoločnom priateľovi poznal: „*Symfóniu, ktorú napísal vo Viedni, najmä ja považujem za majstrovský kus nasledujúcich storočí; verte mi, existuje len málo ľudí, ktorí dokážu skomponovať niečo také.*“ Temná a vášnivá *Symfónia c mol*, pripomínajúca svojim

charakterom Haydnove symfónie obdobia *Sturm und Drang* (cca 1770) v molových tóninách (č. 44, 45 a 49), je štýlisticky blízka tiež Gluckovej predohre k opere *Ifigénia v Aulide* (ktorá bola predstavovaná Kráľovskou švédskou operou v roku príchodu Krausa do Štokholmu). Svoj postoj k tvorbe mladého skladateľa vyjadril i Gluck poznamenajúc: „*Ten človek má veľký štýl.*“ Ktovie, ako by sa švédska hudba vyvíjala ďalej, keby Joseph Martin Kraus neodišiel tak skoro – vo veku 36 rokov, len rok pod úmrti Wolfganga Amadea Mozarta a deväť mesiacov po atentáte na švédskeho mecéna umenia, kráľa Gustava III.

Mozartovský rod pochádzal z juhonemeckého mesta Augsburg a bol známy ako rod prostých remeselníkov, väčšinou knihviazačov. Aj *Leopold Mozart* (narodený roku 1719), ktorého domovom sa roku 1737 stal Salzburg, pochádzal z rodiny knihviazača. Osemnásťročný mladík, ktorý vstúpil na salzburskú benediktínsku univerzitu a zapísal sa medzi najlepších študentov, sa knihovníckemu remeslu vyhol vďaka kmetovi kanovníkovi. Malý Leopold bol vychovaný ako choralista v klástore, kde okrem všeobecného získal i dôkladné hudobné vzdelanie, prax v cirkevnom speve a tiež vo svet-skej hudbe. Roku 1739 však, pravdepodobne z nutnosti hľadať si obživu a vzhľadom na nechuť ku knižskému povolaniu, Leopold univerzitu predčasne opustil. Roku 1743 bol prijatý ako huslista do služieb salzburských arcibiskupov, kde zotrval až do svojej smrti roku 1787. Hoci dvorný orchester salzburských arcibiskupov sa čo do svojho významu či umeleckej úrovne nemohol rovnať s Mannheimom či Viedňou, predsa mal dobrú úroveň. Najmä hráči na dychových nástrojoch – v Mozartovej dobe tu okrem iných pôsobili aj dvaja vynikajúci českí hornisti Sádlo a Drašil – boli známi ako majstri svojich nástrojov. Roku 1744 Leopold Mozart prevzal vyučovanie žiakov dvorného orchestra a roku 1763 bol menovaný zástupcom dirigenta. Bol to rýchly postup, ktorý bezpochyby zodpovedal Mozartovým schopnostiam. No Leopold Mozart v dvornom orchestri nikdy nedosiahol vedúce postavenie a až do svojej smrti bol nútený podrobovať sa talianskym hudobníkom. Leopold Mozart bol vo svojej dobe človekom rozhodne neobyčajným, a to nielen charakterovými vlastnosťami, pracovitosťou, čestnosťou a láskou

k rodine, ale aj svojím všeobecným a hudobným vzdelaním, aké v tej dobe dosiahol len máloktoý hudobník. Bol vynikajúcim huslistom a pedagógom. Bol autorom jednej z najlepších škôl husľovej hry v 18. storočí, kde sa zaoberal nielen technickými otázkami husľovej hry, ale dôkladne si všimol aj problémy estetické, najmä otázky prednesu. Hoci ako skladateľ vychádzal z konzervatívnej hudobnej praxe, neuzatváral sa ani pred novými smermi. Počtom bohaté dielo, obsahujúce skladby komorné, chrámové, symfonické i koncertantné, vzniklo najmä v ranom období, kým sa naplno neoddal výchove svojich dvoch detí – Márii Wallburge Ignatii („Nannerl“) a Johannovi Chrisostomovi Gottliebovi Wolfgangovi (Wolfgang Amadeus). Keď mal malý Wolfgang Amadeus len šesť rokov, vznikol tiež *Koncert pre altovú pozuunu a orchester D dur* (1762), ktorý je svedectvom mimoriadnej imaginácie a kompozičnej zručnosti skladateľa, a to najmä v spôsobe, akým rozvíja melodicky prítiažlivé témy limitované zvukovými a rozsahovými možnosťami tohto nástroja. Rozjarený, radostný, bezstarostný a melodicky prítiažlivý koncert je dodnes stálicou repertoáru pozuunistov.

Významnou postavou medzi ranými romantikmi a možno povedať, že prvým skutočným romantikom v hudbe bol *Carl Maria von Weber*, zomierajúci rok pred Beethovenom a dva roky pred Schubertom. Z jeho bohatého hudobného odkazu dnes na scéne oživa opera *Čarostrelec* a na koncertných pódiiach najmä predohry k operám *Oberon* a *Euryanta*, *Konzertstück pre klavír a orchester* a dve symfónie. Bežnému poslucháčovi je známe najmä *Vyzvanie do tanca*, ktoré sa však takmer nikdy nehrá vo svojej pôvodnej klavírnej verzii. Preto si dnes len ťažko môžeme predstaviť, aký dosah mala Weberova hudba na nastupujúcu generáciu mladých hudobných skladateľov – Mendelssohna, Berliozu, Lisztu, Marschnera a aj Wagnera. Okolo roku 1840 anglický konzervatívny kritik Henry Forthergill Chorley napísal, že Weberova hudba je „*naplnená duchom starých čias, keď sa ešte lesmi niesli ticho šepkané kľatby a zlé znamenia a bitky boli prorokované krvavými fantómami, ktorí hrozivo rozpínali ruky a mávali svojimi zástavami smerom*

na západ. Táto fantázia nie je tak celkom nedotknutá poverčivosťou; farebný závoj, ktorý sa nad ňou klenie, je buď prevzácne šapito z krajiny snov, alebo ono úžasné svetlo zvláštneho odtrhania, ktoré prúdi z okna akéhosi starobylého domu, ktorého štít nesie prastaré erby a je vyzdobený mnohými prapodivnými znakmi".

Hoci toto zhodnotenie už uzavrejte Weberovej tvorby dýcha typickým archaicko-romantickým pátosom, i z neho je jasné, že romantici formovali svoje názory i hudobné umenie pod „zástavou“ Weberovej hudby. Úloha Webera v dejinách hudobného umenia však bola nepomerne širšia – bol vynikajúcim dirigentom, na ktorého zásadu vernej a citlivej interpretácie nadväzovali všetci mladší hudobníci vrátane Wagnera. Bol zručným klaviristom a v otázkach techniky a štýlu otvoril nemeckej hudbe nové cesty. Ako scestovaný a rozhladený človek s citom pre aktuálnosť a odkrytie problémov stál tiež pri začiatkoch hudobnej žurnalistiky. Samozrejme bol aj skladateľom a zisom jeho diel je bohatý, i keď nemilosrdným sozom času neprešli všetky ako hodnotný, významný a zaujímavý odkaz pre budúcnosť. K tým, ktoré si zaslúžia pozornosť interpretov aj poslucháčov však patrí *Koncert pre fagot a orchester F dur op. 75 (1811)*. Weber mal len 25 rokov, keď ho oslovil dvorný fagotista Georg Friedrich Brandt. Hoci skladateľ prijal výzvu a vytvoril jedno z najznámejších diel inak obmedzeného koncertného repertoáru pre fagot (druhým je fagotový koncert W. A. Mozarta), prešlo ešte jedenásť rokov, kým sa po revízii z roku 1922 odhodlal koncert vydať (koncert v tlači napokon vyšiel až roku 1924). Samotná revízia sa dotkla len niektorých detailov v sólovom parte a v orchestrálnom parte zasiahla niektoré pasáže. Podstatnejším zásahom bolo rozhodnutie uviesť druhú tému v molovom tónorode. Niektorí interpreti však naďalej oživujú pôvodnú verziu s odôvodnením, že tento zásah uberá hudbe potrebnú atmosféru. *Koncert pre fagot a orchester F dur* je z hľadiska formovej štruktúry koncipovaný tradične. Prvá časť (*Allegro ma non troppo*) v sonátovej forme prináša dve kontrastné témy, ktoré po úvodnej tutti prezentácii prevezme sólový nástroj len za skromnej podpory orchestra. V rozvedení sa skladateľ s chuťou pustil do tematickej práce, nešetiac bravúrnymi pasážami ani sólistu, ktorý nakoniec rekapituluje obe témy ústiac do cody bez výraznejšej sólistickej kadencie. Lyrické *Adagio*

prináša názvuky na Weberovu operu *Čarostrelec*, a to najmä v strednom dieli v sekcii lesných rohov. Koncert uzatvára Rondo, kde sólový nástroj uvádza bezstarostnú hlavnú tému, sledujúc a komentujúc ju aj v epizódnych úsekoch.

Záverečné číslo dramaturgie dnešného večera nás opäť vracia do čias Josepha Haydna a hnutia *Sturm und Drang*, a to prostredníctvom *Symfónie f mol B 138* od Haydnovho žiaka – rakúskeho skladateľa Ignaza Pleyela, ktorý sa do hudobnej histórie zapísal nielen svojimi kompozíciami, ale aj podnikateľskými aktivitami v edičnej oblasti (*Maison Pleyel*, 1797) a v oblasti výroby hudobných nástrojov (*Pleyel et Cie*, 1807). Narodil sa v Ruppertstale v Dolnom Rakúsku v kantorskej rodine ako dvadsiate štvrté z tridsiatich ôsmich detí a pravdepodobne v roku 1772 sa stal talentovaným žiakom Josepha Haydna v Eisenstadte. Už z učňovských liet pochádza bábková opera *Die Fee Urgele*, ktorá bola premiérovaná v Esterháze (november 1776) a neskôr aj v Nationaltheatre vo Viedni. Z pera Ignaza Pleyela pochádza pravdepodobne aj predhorka k Haydnovej bábkovej opere *Die Feuerbrunst* (1776–1777, Hob. XXIXb:A). Prvým profesionálnym postom mladého skladateľa bolo s najväčšou pravdepodobnosťou miesto kapelmajstra na dvore kniežaťa Erdödyho, hoci o tom nie sú priame indicie. Po krátkom pobyte v Taliansku Pleyel získal miesto asistenta u Františka Xavera Richetra, kapelmajstra štrasburskej katedrály, kde mal k dispozícii veľký orchester i zbor a dostatočný rozpočet na hudobné produkcie. Z tohto obdobia (1783–1793) pochádza najviac jeho kompozícií, vrátane koncertných symfónií. Po smrti Richetra prevzal Pleyel funkciu kapelmajstra (1789), no francúzska revolúcia prerušila sľubne sa rozvíjajúcu koncertnú činnosť v štrasburskej katedrále. Pleyel hľadal nové uplatnenie. Odcestoval do Londýna, kde organizoval a dirigoval sériu *Profesionálnych koncertov*, ktoré boli konkurenčnými vo vzťahu k sérii koncertov J. P. Salomona, propagujúcimi tvorbu o. i. Josepha Haydna. Napriek konkurenčnému boju však Josepha Haydna a Ignaza Pleyela naďalej spájalo úprimné priateľstvo. Roku 1795 sa presťahoval do Francúzska, kde začal prevádzkovať veľmi

úspešné vydavateľstvo – počas 39 rokov vydal na 4 000 diel súdobých skladateľov (Afolphe Adam, Luigi Boccherrini, Ludwig van Beethoven, Munzio Clementi, Johann Baptist Cramer, Johann Nepomuk Hummel a i.). Ignaz Pleyel bol vo svojej dobe nesmierne populárnym a tiež veľmi plodným skladateľom – zanechal 41 symfónií, 70 sláčikových kvartet, niekoľko opier a ďalšie skladby. *Symfónia f mol B 138* sa radí k raným kompozíciám skladateľa, pochádza zo štrasburského obdobia pravdepodobne z roku 1786. Podobne ako i ďalšie symfónie z tohto obdobia, vyznačuje sa zmyslom pre kantabilitu i dramatickú výstavbu. Dôkazom toho je kontrast jednotlivých častí symfónií – kým prvá časť (*Allegro co spirito*) sa ohnivo rozvíjajúcimi, neodbytnými motívmi vyznačuje naliehavosťou, nasledujúce *Andante* upúta pozornosťou výraznou expresivitou. Hoci sa dnes Pleyelovo meno v dramaturgii koncertov nezjavuje tak často, mnohí jeho súputníci (1780–1800) boli priam posadnutí jeho hudbou. Dôkazom toho je i výrok François Josepha Fétisa: „*Ktorý skladateľ bol viac posadnutý tvorivosťou než Pleyel? Kto sa tešil takej univerzálnej reputácii a absolútnej dominantnosti v oblasti inštrumentálnej hudby? Počas dvadsiatich rokov sa nenašiel amatérsky či profesionálny hudobník, ktorý by sa netešil z jeho génia.*“

CAPPELLA ISTROPOLITANA

komorný orchester mesta Bratislavy, založený v roku 1983, patrí k prominentným európskym komorným orchestrom najmä vďaka instrumentálnej virtuozite svojich členov, hudobnej kultúre a a vysokej miere presvedčivosti umeleckého výrazu. V roku 1991 sa Cappella Istropolitana stala komorným orchestrom mesta Bratislavy, čím magistrát vyjadril súboru uznanie za umelecké kvality a za prínos k obohateniu hudobného života slovenskej metropoly. Od počiatkov umeleckej činnosti sa Cappella Istropolitana aktívne zúčastňuje na domácom a zahraničnom koncertnom dianí. Účinkovala takmer vo všetkých európskych štátoch, v USA, Kanade, Izraeli, Egypte, Japonsku, Kórei, Turecku, Číne, Macau, Hong Kongu, na Novom Zélande, je častým hosťom významných medzinárodných hudobných festivalov (Pražská jar, *Schleswig-Holstein Musik Festival* a i.). Pravidelne spolupracuje s renomovanými dirigentmi a sólistami. Má vlastný cyklus komorných koncertov, ktorý prebieha v príjemnom historickom prostredí Zrkadlovej siene Primaciálneho paláca v Bratislave. Každoročne organizuje spomienkový koncert *Hommage á Lucia Popp* ako uctenie

★ **CAPPELLA ISTROPOLITANA**, chamber orchestra of the City of Bratislava, founded in 1983, has achieved its place among prominent chamber orchestras of Europe especially thanks to the instrumental virtuosity of its members, rich musical culture and extremely convincing artistic impression. Bratislava's municipality acknowledged the ensemble's quality and contribution to musical life of Slovakia's capital by bestowing on it the title of the City of Bratislava's chamber orchestra in 1991. Since its start, Cappella Istropolitana has played an important role both, in Slovak and international concert lives. They performed in almost all European countries, in the USA, Canada, Israel, Egypt, Japan, Korea, Turkey, China, Macao, Hong Kong, New Zealand, and in a number of international festival events, they are frequent guests at the Prague Spring International Music Festival, *Schleswig-Holstein Festival* among others. They regularly co-operate with conductors and soloists of international renown. The historic Mirror Hall of the Primate's Palace in Bratislava with its charming atmosphere is a venue of the Orchestra's own series of chamber concerts. Every year, they have been organising a memorial concert *Hommage á Lucia Popp* to commemorate

si pamiatky jednej z najvýraznejších umeleckých osobností operného sveta. Popri koncertnej činnosti sa Cappella Istropolitana s úspechom venuje aj práci v nahrávacích štúdiách pre rôzne hudobné vydavateľstvá. Doteraz realizoval súbor vyše 90 CD (vrátane spoločnosti EMI) a získal dve platínové CD. Osobitnú pozornosť vzbudila nahrávka symfónii Ignaza Pleyela, ktorú v roku 2000 ocenili v odbornom časopise *BBC Music Magazine* a zaradili medzi 60 najlepších nahrávok roka.

one of the leading personalities of the opera world. Apart from their concert activities, Cappella Istropolitana has rich history of work in recording studios. So far, they have realised over 90 CDs (including EMI label) and gained two Platinum CDs. One of their recordings, which was particularly acclaimed were symphonies by Ignaz Pleyel, which ranked among the top 60 recordings of 2000 in the *BBC Music Magazine* chart.

Alexander GORBUNOV
(1978)

pochádza z Kaliningradu z hudobníckej rodiny. Prvé lekcie hry na trúbke dostal na Hudobnej škole Glier, neskôr sa jeho záujem preniesol na pozaunu a v roku 1993 začal študovať tento nástroj na hudobnej akadémii Sergeja Rachmaninova. Už počas štúdia pôsobil v pozícii druhého pozaunistu v Kaliningradskom symfonickom orchestri. Po úspešnom vystúpení na celoštátnnej súťaži hráčov na plechových dychových nástrojoch v Krasnodare v roku

* Alexander GORBUNOV (b. in 1978)

Presently the principal trombonist of the Russian National Philharmonic Orchestra conducted and directed by Vladimir Spivakov. He is one of the founders of the Russian National Brass Quintet and its artistic leader. He was born in Kaliningrad to a family of musicians. At the age of nine, he started to take trumpet lessons at the Glier School of Music. While studying trumpet, he fell in love with trombone which led him to switch his studies to trombone. In 1993, he entered the trombone department at the Rakhmaninov Music College. In the course of his studies, he played as a second trombonist in the Kaliningrad Symphony Orchestra. After his successful participation at the All-Russia Brass Instrument Competition in Krasnodar, he was engaged for three years in the General Staff Orchestra of the Baltic Fleet. In 1998, Alexander went on with his education at the St. Petersburg State Conservatoire named after N. A. Rimsky-Korsakov, where he studied with an outstanding musician and professor Victor Sumerkin, winner of the *Humfeld award* 2003.

Gorbunov is the First prize-winner of several competitions such as Rimsky-Korsakov Open Competition for Brass Wind Instruments in St. Petersburg (Russia 2000), prestigious International Competition for Instrumentalists in Markneukirchen (Germany 2002) and the International Trombone Competition in Budapest (Hungary 2005). In addition, he perfected his rendition skills in Zürich studying for one year at the *Opernhaus* Orchestra Academy with professors Helmut Egli and Sergio Jordan.

After graduation from the Conservatoire, he was on a position of co-principal trombonist

of the Mariinsky Theatre Orchestra under Valery Gergiev. He performed with such renowned conductors as Yuri Temirkanov, Nello Santi, Christoph Eschenbach, James Conlon and others. Alexander Gorbunov has played his solo concertos in Russia, Ukraine, Austria, Germany, Hungary etc. He appears at concerts as a soloist with a piano, as a chamber music player and with symphony orchestras as well.

★ **Marc TRÉNEL** (b. 1979 in Bethone, France) studied playing the bassoon at the Lille Conservatoire with Jean-Louis Ollé before entering the Conservatoire National Supérieur de Musique at Danse in Paris, where he worked with Pascal Gallois and David Walter. He won the first prizes in number of competitions for bassoon and chamber music already in the year 1997. He also studied with Gilbert Audin at Paris Conservatoire and with Sergio Azzolini at the Musikhochschule in Basel. Marc Trénel won the first prizes

1994, získal trojročné angažmán v orchestri *Baltic Fleet*. V roku 1998 sa stal poslucháčom Konzervatória v Petrohrade, kde študoval v triede vynikajúceho hudobníka a profesora Viktora Sumerkina, víťaza prestížnej Humfeldovej ceny. Gorbunov je víťazom mnohých medzinárodných súťaží, medzi ktorými najvýznamnejšie sú Súťaž pre hráčov na dychové plechové nástroje Rímskeho-Korsakova v Petrohrade (Rusko 2000), Medzinárodná súťaž instrumentalistov v Markneukirchene (Nemecko 2002) a Medzinárodná súťaž pozaunistov v Budapešti (Maďarsko 2005). Po úspechu v Markneukirchene dostal možnosť rozvíjať svoje interpretačné zručnosti ročným angažmánom v akademickom orchestri Opery v Zürichu pod vedením Helmuta Egliho a Sergia Jordana.

Po ukončení štúdiá na konzervatóriu pôsobil v pozícii druhého trombonistu v orchestri Marijinského divadla v Petrohrade pod vedením Valerija Gergieva. Spolupracoval aj s ďalšími dirigentskými osobnosťami akými sú Jurij Temirkanov, Nello Santi, Christoph Eschenbach, James Conlon a i.

Alexander Gorbunov účinkoval ako sólista v Rusku, na Ukrajine, v Rakúsku, Nemecku, Maďarsku a v iných krajinách. Na pódium sa objavuje ako sólista v sprievode klavíra, orchestra, ako komorný hráč i ako člen symfonického orchestra. V súčasnosti je prvým pozaunistom Ruského národného filharmonického orchestra vedeného Vladimirom Spivakovom. Je jedným zo zakladateľov a umeleckým vedúcim Ruského národného dychového kvinteta.

★ **Marc TRÉNEL**
(1979 v Bethone, Francúzsko)

študoval hru na fagote na Konzervatóriu v Lille u Jeana-Louisa Ollého a neskôr aj na Hudobnej akadémii v Paríži, kde boli jeho pedagógmi Pascal Gallois a David Walter. Marc vyhral prvé súťaže v hre na fagote už v roku 1997. Na parížskej hudobnej akadémii (*Conservatoire National Supérieur*) pracoval aj pod vedením Gilberta Audina a na Vysokej škole múzických

umení v Bazileji bol jeho učiteľom Sergio Azzolini. Marc Trénel zvíťazil na najvýznamnejších medzinárodných súťažiach v hre na dychových nástrojoch ako sú *Pacem in terris* v Bayreuthe (Nemecko 1998), v Toulone (Francúzsko 1999) Buenos Aires (Brazília 2000), ako aj na prestížnej Medzinárodnej hudobnej súťaži ARD Mníchov v roku 2008, pri svojej prvej účasti na tejto súťaži v roku 2002 získal špeciálnu cenu vydavateľstva Bärenreuter.

V rokoch 2008 a 2009 pôsobil Marc Trénel na pozícii prvého fagotistu v Orchestri Tonhalle Zürich. Od koncertnej sezóny 2009/10 pokračuje na tejto pozícii v Orchestri mesta Paríž (*Orchestre de Paris*). Ako sólista účinkoval Marc Trénel o.i. s Parížskym národným orchestrom, s bazilejským orchestrom Collegium Musicum v bazilejskom mestskom kasíne, so Symfonickým orchestrom Lipska v Gewandhause a Rozhlasovým komorným orchestrom Holandska v slávnej Concertgebouw. Pravidelne hosťuje ako prvý fagotista v Mahlerovom komornom orchestri a Komornom orchestri Európy.

V súčasnosti pôsobí Marc Trénel aj ako pedagóg na parížskom *Conservatoire National de Musique et de Danse*.

Realizoval aj tri CD nahrávky, jednu pre spoločnosť BIS, kde o.i. diel uviedol aj Sonátu pre fagot od Nikosa Skalkottasa. S klaviristom Pascalom Godartom nahral komorné diela francúzskej hudby pre fagot a dychové nástroje skladateľov Poulenca, Dutilleuxa, Saint-Saënsa a i. pre vydavateľstvo INDESENS.

at the greatest international competitions for wind instruments such as in Bayreuth – Pacem in terris (Germany, 1998), Toulon (France, 1999), Buenos Aires (Brazil, 2000) as well as at the International Music Competition of ARD Munich – in 2002, he got special Bärenreuter prize and he was awarded the first prize in 2008. In the years 2008 and 2009, he occupied the position of principal bassoon player in the Orchestra Tonhalle Zurich.

Since 2009, he is principal bassoon player of the Paris Philharmonic Orchestra (Orchestre de Paris). As a soloist, Marc Trénel has appeared e.g. with the Orchestre National de Paris, the Collegium Musicum Basel in Basel's Stadtcasino, the MDR Sinfonieorchester in Leipzig's Gewandhaus, the Radio Chamber Philharmonic of Netherlands in Amsterdam's Concertgebouw. He is also regularly invited to perform as principal bassoonist with the Mahler Chamber Orchestra and the Chamber Orchestra of Europe.

Presently, Marc Trénel has been acting as a pedagogue at the Paris Conservatoire. He has already made three CDs recordings – one of them with is the Nikos Skalkottas' Sonata for Bassoon for label BIS. With the pianist Pascal Godart he made recordings of the French music pieces for bassoon and the French chamber music for winds with pieces by Poulenc, Dutilleux, Saint-Saëns for label INDESENS.

THE CLOSING CONCERT OF THE FESTIVAL

SATURDAY 16TH APRIL 7:00 P.M.

PRAGUE PHILHARMONIA (Czech Republic)

conductor: Jakub HRŮŠA (Czech Republic)

soloist: Denis KOZHUKHIN, piano (Russia)

Pavel Haas (1899 – 1944)

Study for Strings (1943)

Frédéric Chopin (1810-1849)

Concerto for Piano and Orchestra No. 1

in E minor, Op. 11

*Allegro maestoso**Romanca. Larghetto**Rondo. Vivace*

~~~~~

Announcement of Holder of the *Music Critics' Prize* 2010 and other prizes

Jan Václav Hugo Voříšek (1791 – 1825)

Symphony in D major, Op. 23

*Allegro con siritto**Andante**Scher. Allegro ma non troppo**Finále. Allegro con brio*

ZÁVEREČNÝ KONCERT FESTIVALU

SOBOTA 16.4.

19:00 H

PRAŽSKÁ KOMORNÍ FILHARMONIE

(Česká republika)

dirigent: Jakub HRŮŠA (Česká republika)

sólista: Denis KOZUCHIN, klavír (Rusko)

Pavel Haas (1899 – 1944)

Stúdia pre sláčikové nástroje (1943)

Fryderyk Chopin (1810 – 1849)

Koncert pre klavír a orchester č. 1
e mol op. 11*Allegro maestoso**Romanca. Larghetto**Rondo. Vivace*

~~~~~

Vyhlasenie držiteľa *Ceny hudobnej kritiky*
SFKU 2010 a ďalších ocenení

Jan Václav Hugo Voříšek (1791 – 1825)

Symfónia D dur op. 23

*Allegro con siritto**Andante**Scher. Allegro ma non troppo**Finále. Allegro con brio*

Český skladateľ **Pavel Haas** sa zaradil k miliónom tých, ktorým Hitlerova chorobná túžba po opanovaní sveta zničila život. No zostalo dielo, či skôr torzo diela, ktoré sa stalo svedectvom svojej doby, svedectvom zmareného talentu a burcujúcim mementom.

Pavel Haas, pochádzajúci z obchodníckej rodiny, bol umelecky spätý so svojim rodným mestom Brnom. Narodil sa roku 1899 a o dva roky neskôr do rodiny k nemu pribudol rovnako umelecky nadaný brat Hugo (neskôr významný český herec). K dobrej výchove stredných meštiackych vrstiev patrilo hudobné vzdelanie, a tak obaja bratia navštevovali hodiny hry na klavíri. Už v trinásť rokoch malý Pavel skomponoval svoju prvú kompozíciu a o tri roky neskôr sa rozhodol naplno venovať hudbe. Roku 1919 sa spolu s bratom stali študentmi brnianskeho konzervatória, kde Pavel študoval skladbu pod vedením Jana Kunca a Viléma Petrželku. No rozhodujúci vplyv na formovanie jeho umeleckej osobnosti mal Leoš Janáček, u ktorého študoval na majstrovskej škole v rokoch 1920–1922. Pred Janáčkovým temperamentom si žiaden adept kompozitického umenia nebol istý a po rokoch Pavel Haas na Janáčka spomínal: „Dnes zničil hustými čiarami problematickú prácu mladého postrašeného mozgu a neskôr sa vášnivo rozzúrnil nad vlastnými hieroglyfmi. [...] Majster nepochválil takmer nikdy. Buď odsúdil alebo mlčal.“ Z týchto čias pochádza *Sláckikové kvarteto č. 1*, niekoľko úprav ľudových piesní a tiež nedokončená opera, či dnes stratená scénická hudba k Čapkovkej dráme *R.U.R.* Nesporne zaujímavým je piesňový cyklus *Čínske piesne op. 4*, ktorých pandantom sa neskorší cyklus *Štyroch čínskych piesní*, skomponovaných pre basistu Karla Bermanna v Terezíne. Kým Janáček mal vplyv na výstavbu kompozície, Igor Stravinskij mladého skladateľa inšpiroval majstrovstvom inštrumentácie. Už v polovici 20. rokov 20. storočia sa Pavel Haas zaradil k avantgardne orientovaným skladateľom. S každým novým dielom prichádzal štýlový posun, pričom svojou brilantnosťou, vtípom a rytmickou pôsobivosťou jeho skladby nič nestrácali na širšej komunikatívosti. Po ukončení štúdií (1922) Pavel Haas vypomáhal otcovi v obchode

a súčasne sa venoval komponovaniu scénickej hudby pre divadlo. Z množstva scénických kompozícií za zmienku stojí hudba s názvom *Čierny trubadúr* k hre *Jazzový spevák* z roku 1928. A hoci sa pôvodná hudba stratila, na základe inscenácie môžeme usudzovať, že Pavel Haas sa s ľahkosťou pohyboval v rôznych hudobných žánroch. Možno skonštatovať, že podobne ako iní skladatelia tejto doby, prešiel Haas od romantických základov cez očarenie secesiou, jazzom, ľudovou piesňou i novými technológiami (film, rozhlas) po uvedomelé a hlbavé hľadanie vlastnej umeleckej výpovede. K vrcholným kompozíciám tohto obdobia sa nesporne radí *Sláckikové kvarteto č. 2, Z opičích hôr, Dychové kvinteto, Žalm 29, Klavírna suita* a konečne opera *Šarlatán*. Rok 1939 poznamenal život i tvorbu nádejného skladateľa. Pavel Haas sa musel siahnuť z verejného života, opustiť rodinu a po márných pokusoch o emigrovanie sa nakoniec v decembri 1941 dostal do koncentračného tábora v Terezíne. Hoci o tejto kapitole života Pavla Haasa sa veľa popisalo, v mnohom si konkrétne svedectvá i pokusy o rekonštrukciu odporujú, a to v závislosti od uhla pohľadu a interpretácie strohých faktov. Objektívnu výpoveďnou hodnotou sú však diela, ktoré v Terezíne vznikli (zvláštnosťou terezinského tábora bolo, že väzni tu mohli prevádzať kultúrne aktivity). V nich skladateľ s obľubou ako symbol používal svatováclavský i husitský chorál, či prvky moravského folklóru. V Terezíne pre vynikajúceho brnianskeho klaviristu B. Kaffu skomponoval Haas *Partitu v starom slohu a Variácie pre klavír a sláckikový orchester*. Symbolom pretrhnutého a zmareného života sa stali *Štyri čínske piesne* (1944), ktoré basista Karl Bermann (neskôr národný umelec) v Terezíne viackrát predviedol a ktoré vzbudili značný ohlas. V Terezíne tiež vznikla *Štúdia pre sláckikové nástroje* – symbol krehkosti i sily a trvácnosti umeleckého diela, ktorú Haas napísal pre Terezínsky sláckikový orchester založený Karlom Ančerlom roku 1943. *Štúdia* mala v Terezíne dve premiéry – prvú bez prítomnosti obecenstva počas natáčania filmu Kurta Gerraona o „rajskom živote“ terezinských väzňov a o „skvelom zaobchádzaní“ zo Židmi v Tretej ríši. (Kurt Gerraon sa neskôr tiež stal obeťou nacistického režimu.) Druhá premiéra

bola verejná a konala sa necelý mesiac pred transportom väzňov do Osvienčimu, ktorému za obeť padli takmer všetci terezínski umelci. Hoci skladateľ 17. októbra 1944 zahynul v plynovej komore, dirigent Karel Ančerl (ktorý bol tiež deportovaný do Osvienčimu spolu so skladateľom, no ktorý deportáciu prežil) zachránil party a na ich základe Lubomir Peduzzi zrekonštruoval partitúru. Tak sa táto Haasova terezínska skladba stala dnes súčasťou koncertného repertoáru.

Poľského skladateľa *Fryderyka Chopina*, ktorého dátum narodenia dodnes nie je presne známy (všeobecne sa uznáva 1. marec 1810), vychovávala Varšava prvých desaťročí 19. storočia: Varšava v období zrodu revolučných a demokratických tendencií, Varšava plná hlučných kaviarenských hovorov i podzemného rinčania zbraní, Varšava provincionálna a plná poburujúcich kontrastov, reagujúca na každú udalosť. Varšavské kniežstvo, ktorého trvanie bolo príliš krátke (1807–1815), však nemohlo naplno vzkriesiť kultúrny život, a tak iba umenie vytváralo reálne predpoklady pre rast národného uvedomenia. Chopin srdcom umelca citlivo vstrebával revolučnú varšavskú atmosféru, ktorú neoslabilo ani potlačenie povstania roku 1830, hoci významné postavy poľského umenia – Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński – mohli vo svojej tvorbe pokračovať iba v zahraničí. Fryderyk Chopin, ktorého výchova bola veľmi starostlivá, sa už od raných liet stretával s významnými osobnosťami kultúrneho života, čo ovplyvnilo jeho umelecký vývoj. V šiestich rokoch písal básne, v siedmich rokoch skomponoval prvú polonézu. Jeho prvým učiteľom hry na klavír bol šesťdesiattriročný výstredný český emigrant Vojtěch Živný, ktorý malému Chopinovi sprostredkoval kontakt s dielom Johanna Sebastiana Bacha a priviedol ho k nemeckému klasicizmu. V hudobnej teórii sa vzdelával u riaditeľa nového varšavského Konzervatória Józefa Elsnera a už v prvých skladbičkách z tohto obdobia sa zreteľne črtalo Chopinove mimoriadne plynulé a pružné narábanie s melódiou pevne zasadenéj v rámci klaviatúry. Chopinovo profesionálny debut sa nakoniec odohral mimo vlasti počas

pobytu vo Viedni 11. augusta 1829, keď v Kärntnertheater predviedol *Variácie na tému L'ci darem mano* z Mozartovej opery *Don Giovanni* a koncertné rondo *Krakowiak*. Prijatie oboch skladieb bolo búrlivé a Chopinov mladý vrstovník Schumann ich verejne označil za diela génia. O týždeň neskôr, po druhom úspešnom vystúpení, sa Chopin vrátil naspäť do Varšavy. Oba klavírne koncerty vznikli v jednom z najšťastnejších období jeho života v rozpätí rokov 1829 až 1830 v krátkej dobe za sebou. *Koncert f mol*, signatúrou označovaný ako druhý v poradí s opusovým číslom 21, však prišiel na svet skôr ako *Koncert pre klavír a orchester č. 1 e mol op. 11*, ktorý skladateľ dokončil až 21. augusta 1830. Zámenu ich číselovou spôsobila postupnosť vo vydávaní oboch diel – *Koncert e mol* tlačou vyšiel roku 1833, *Koncert f mol* až roku 1836. V oboch koncertoch, ktoré spája jednota ideí, štýlu (až tak, že by ich bolo možné označiť spoločným opusovým číslom) a poľské tanečné rytmy vo finálnych častiach, Chopin kládol mimoriadny dôraz na stredné pomalé časti. V liste Tytovi Woyciechowskému z 15. mája 1830 sa zdôveril: „*Adagio nového Koncertu je v E dur. Nemá byť mohutné, je skôr romancové, kludné, melancholické, malo by pôsobiť dojemom milého pohľadu na miesto, ktoré v duši vyvoláva tisíc drahých spomienok. – Je to akési zadumanie v krásny jarný čas, ale pri mesiaci. Preto ho taktiež sprevádzam sordinami...*“. Energické a brilantné záverečné rondo v rytme poľského krakoviaka odkazuje na ľudové aspirácie v tvorbe Chopina, ktoré ho v očiach súdobých skladateľov pasovali na veľkého revolucionára tónov. *Koncert pre klavír a orchester č. 1 e mol op. 11* bol po prvý raz uvedený v súkromí 22. septembra 1830, oficiálna premiéra 11. októbra 1830 vo Varšave bola Chopinovým rozlúčkovým koncertom pred definitívnym odchodom z rodnej vlasti.

Retrospektívna dramaturgia dnešného koncertu nás na záver večera zavedie do východočeského Vamberku, kde sa v rodine kantora a organistu 11. mája 1791 narodil *Jan Hugo Voříšek*. Vďaka talentu, ktorý sa u neho prejavil už v ranom detstve, dostal od vrchnosti možnosť študovať na jezuitskom gymnáziu v Prahe. Počas gymnaziálnych štúdií si na živobytie zarábala

kondíciami, no nezostávalo mu dosť na učiteľa hudby. Po absolvovaní gymnaziálnych štúdií sa dostal na univerzitu a súčasne ho pcd svoju kuratelu prijal pražský „hudobný pápež“ Václav Jan Tomášek. Viac ako nepravideľné vyučovanie však na mladého Voříška zapôsobil osobný vzor učiteľa, a tak prvé diela anticipujúce budúci vývoj českej hudby nesú stopy pokrokového vplyvu Tomáška. Spolu so svojím učiteľom tiež zdieľal záľubu v kompozícii lyrických klavírných skladieb. Keďže v Prahe po ukončení štúdií nenašiel uplatnenie, odišiel na jeseň 1813 do Viedne. Súkromne vyučoval a súčasne sa sám ďalej hudobne vzdelával u Ignaza Moschelesa a Johanna Nepomuka Hummela, no tiež sa venoval štúdiu práva a pripravoval sa na dráhu úradníka. Silný vplyv na ďalší umelecký vývoj Jana Huga Voříška mal tiež Ludwig van Beethoven, ktorému bol skladateľ vo Viedni predstavený. Roku 1822 dokončil právnické štúdiá a nastúpil na miesto praktikanta u dvorného vojnového radcu vo Viedni, no ani s týmto miestom nebol spokojný. Ešte v tom istom roku sa zúčastnil konkurzu na miesto druhého dvorného organistu (spolu s Franzom Schubertom, ktorý toto miesto nezískal).

Voříšek konečne dosiahol uznanie ako organista i klavirista, no dlho sa z tohto úspechu netešil. Tuberkulóza v necelých 34 rokoch predčasne ukončila život mladého talentovaného skladateľa, ktorý dokázal pretaviť vo svojej duši a do svojej hudby mohutné podnety Beethovenovej epochy. Dôkazom toho je i Voříškova jediná *Symfónia D dur op. 23*, ktorú skladateľ ukončil v 21. januára 1923 a ktorá bola o necelý mesiac predvedená na koncerte Gesellschaft der Musikfreunde spolu s Beethovenovým oratóriom *Christus am Ölberge*. Voříškova *Symfónia D dur* je pozoruhodným dôkazom prieniku ducha beethovenovského heroizmu so základným lyrickým ladením skladateľovej osobnosti. Je dôkazom dramatického vzruchu a ušľachtilej pátosu, dôkazom brilancie a kompozičnej suverenity vo všetkých zložkách. Možno povedať, že Voříšek je romantickejší než Beethoven a klasickejší než Schubert. Partitúra symfónie je vyvážená vo zvuku, forme aj vo výraze, je plná vrúcnosti, romantickej túžby i búrlivej vášne. Ak zoberieme do úvahy, že ide o prvý kompozičný pokus

skladateľa v symfonickom žánri, jej zrelosť je nesmierne prekvapujúca. Voříšek sa nezdržiava pomalou introdukciou, ktorá bola v tých časoch ešte častým javom. Prvá časť *Allegro con spirito* začína bezprostredne hlavnou témou a vyznačuje sa strhujúcim spádom. Podobne sú riešené tiež nasledujúce časti, ktoré sú nesmierne dobre inštrumentované, čo im dodáva hĺbkú. Druhá pomalá časť (*Andante*) v trojdielnej forme snád najvýraznejšie odkazuje na Beethovenovu symfonickú tvorbu rovnako, ako nasledujúce *Scherzo (Allegro ma non troppo)*, v ktorom si skladateľ dovolil malý experiment v podobe 9/8 metra (možno práve preto si *Scherzo* od dobovej kritiky vyslúžilo najviac výčitiek). Napriek tomu však u Voříška popri beethovenovskom heroizme a pompe nachádzame lapidárnosť a efektívnosť využitých prostriedkov a miestami akoby prebleskovali ešte staršie – barokové vrstvy: úvod druhej časti či prechod od rozvedenia k repríze v prvej časti. O majstrovstve *Symfónie D dur* dnes niet pochyb, a preto je na škodu českej i svetovej hudby, že tento nesmierne talentovaný hudobný skladateľ tak predčasne skončil.

* THE PRAGUE PHILHARMONIA

(Czech Republic)

was founded by the world's renowned conductor Jiří Bělohlávek and under his leadership soon after became one of the best Czech orchestras with an international reputation. This has been confirmed by the orchestra's long-term success with the audiences and critics alike, regular invitations for tours abroad and recording contracts with major international labels. Since its foundation in 1994, the Prague Philharmonia has remained a versatile and dynamic ensemble performing with genuine enthusiasm and vigour. The orchestra enters its new concert season as one of the top Czech orchestras with an international reputation. This has been confirmed by the orchestra's long-term success with audiences and critics alike, regular invitations for tours abroad and recording contracts with major labels. The Prague Philharmonia maintains the formation of the classical Viennese orchestra, altering and expanding the layout as required by the orchestra's broad repertoire, which

PRAŽSKÁ KOMORNÍ FILHARMONIE

(Česká republika)

vznikla v roku 1994 ako všestranné a dynamické teleso, hrajúce so skutočným zaujatím a nasadením a čoskoro sa etablovala ako jeden z najprestížnejších českých orchestrov s vysokým renomé v zahraničí. Dokladom toho je dlhodobý úspech u poslucháčov a kritiky, pravidelné pozvania na zahraničné zájazdy a nahrávacími kontraktmi s poprednými hudobnými vydavateľstvami.

Základné obsadenie Pražskej komorní filharmonie, vychádzajúce z typu orchestra obdobia viedenského klasicizmu, je podľa potreby dopĺňované a obmeňované, a to jej umožňuje zaradiť do svojho repertoáru k vrcholným dielam klasickej a romantickej epochy tiež významné diela 20. storočia a kompozície súčasných autorov. Pražská komorní filharmonie dokáže úspešne vystupovať niekedy ako malý sláčikový orchester a inokedy hrať v obsadení všetkých nástrojových skupín symfonické a operné diela neskorého romantizmu. Nezanedbateľný je

tiež záujem, ktorým členovia Pražskej komorní filharmonie venujú komornej hre, predovšetkým v rámci vlastných komorných cyklov. Ich dramaturgiu určujú do veľkej miery hráči sami výberom interpretovaných diel.

Pražská komorná filharmonie vznikla z iniciatívy svetovo presláveného dirigenta Jiřího Bělohlávka, krorý ju výrazne formoval po dvanásť rokov až do sezóny 2005-2006, kedy sa stal šéfdirigentom Symfonického orchestra BBC v Londýne.

Umelecké vedenie orchestra vtedy prevzal švajčiarsky dirigent Kaspar Zehnder a pôsobil na jeho čele do augusta 2008. Šéfdirigentom Pražské komorní filharmonie je od sezóny 2008-2009 Jakub Hrůša.

S Pražskou komorní filharmonií spolupracujú významní českí a zahraniční interpreti, medzi ktorými sú klaviristi Ivan Moravec, Jefim Bronfman, András Schiff, Elizabeth Leonskaja a Martha Argerich, huslisti Shlomo Mintz, Sarah Chang, Isabelle Faust a Pavel Šporcl, violončelisti Mischa Maisky, Jean-Guihen Queyras a Jiří Barta. K popredným dirigentom, spolupracujúcim s orchestrom patria Jiří Bělohlávek, Christopher Hogwood, Marco Zambelli, Kaspar Zehnder, Daniele Callegari, Marco Armiliato, Milan Turković, Paul McCreesh či Michel Swierczewski. Orchester dokáže zaujať svojimi výkonomi nielen skúsených poslucháčov, ale obľúbeným sa stal i u detí. Sobotné koncerty pre mladé publikum patria už niekoľko sezón medzi veľmi žiadané. Na rozdiel od bežných „výchovných koncertov“ majú formu komponovaných programov s vtipnou dramaturgiou. Túto úspešnú činnosť Pražská komorní filharmonie ďalej rozšírila založením Detského klubu NOTÍČKA, kde deti vo veku od štyroch do trinásť rokov môžu spoznávať hudobné nástroje, stretávať sa s muzikantmi, ale tiež rozvíjať ďalšie estetické záujmy vrátane kreslenia a dramatickej činnosti a v neposlednom rade ziskávať nových kamarátov.

Pražská komorní filharmonie vystupuje v popredných svetových koncertných sálach (Konzerthaus v Berlíne, Royal Albert Hall a Barbican Centre v Londýne, Suntory Hall v Tokiu, Musikverein vo Viedni, Théâtre des Champs-Élysées v Paríži, Opera v Los Angeles, Philharmonie Gasteig v Mníchove, La Scala v Miláne a ď.) a pravidelne je požívaná

includes major chamber, symphonic and operatic works of the Classical and Romantic periods, music by leading 20th century composers as well as new works by contemporary authors. Members of the orchestra also devote their attention to chamber music and perform within the framework of the Prague Philharmonia's chamber music series, the programming of which is largely decided by the players themselves. The Prague Philharmonia not only attracts the attention of seasoned concert-goers but has also become popular with young listeners. The regular Saturday concerts for children and their parents have been drawing large audiences for ten years. Their aim is both to educate and to entertain. Building on this successful platform, the Prague Philharmonia has launched the "NOTÍČKA" club for children between four and thirteen years of age. The club members have the opportunity to get to know various musical instruments, meet the musicians, develop other aesthetic interests including drawing and dramatic arts, and, last but not least, to make new friends.

In the forthcoming season, the Prague Philharmonia will be continuing the unique Orchestral Academy project that enables young musicians to gain practical experience of playing in an orchestra. Students of the Orchestral Academy undergo a comprehensive educational programme that includes individual teaching of parts under the tutelage of concert masters and leading orchestra players and are also provided with the practical experience of performing at concerts both in the Czech Republic and abroad, as well recording CDs and numerous other activities, such as seminars with soloists, conductors and other internationally renowned guest artists. Renowned Czech and foreign artists who have performed with the Prague Philharmonia include the pianists Ivan Moravec, Yefim Bronfman, András Schiff, Elizabeth Leonskaja and Martha Argerich; the violinists Shlomo Mintz, Sarah Chang, Isabelle Faust and Pavel Šporcl; the cellists Mischa Maisky, Jean-Guihen Queyras and Jiří Barta. The orchestra co-operates with such conductors as Jiří Bělohlávek, Christopher Hogwood, Marco Zambelli, Daniele Callegari,

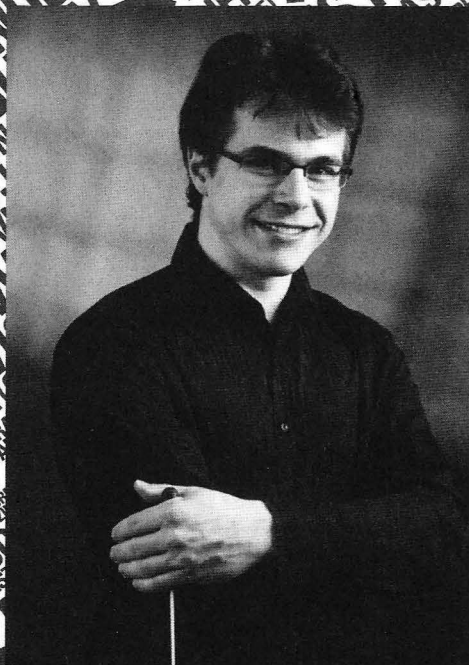
Marco Armiliato, Milan Turković, Paul McCreesh and Michel Swierczewski. The orchestra regularly accompanies the singers Magdalena Kožená, Nino Machaidze, Rolando Villazón, José Cura etc. In July 2008 the Prague Philharmonia performed at a joint recital of Juan Diego Flórez and Rolando Villazón at the *Théâtre des Champs-Élysées* in Paris; and in October 2008 it accompanied the music stars Plácido Domingo, José Carreras, Angela Gheorgiu, Andrea Bocelli, Sting and others at the Pavarotti Tribute in Petra, Jordan. The Prague Philharmonia performs in some of the world's most famous concert halls – Konzerthaus Berlin, Royal Albert Hall and Barbican Centre in London, Suntory Hall in Tokyo, Musikverein Wien, Théâtre des Champs-Élysées in Paris, Los Angeles Opera and La Scala in Milan among others – and appears at prestigious festivals such as the Prague Spring Festival, BBC Proms and Mostly Mozart in London, *Settimane Musicali Meranesi*, *La Roque d'Anthéron*, festivals in Bad Kissingen and Schleswig-Holstein. Since its foundation, the orchestra has recorded over 60 titles for such labels as Deutsche Grammophon, Harmonia Mundi, Decca, EMI, Naxos and Supraphon. The orchestra has also participated in the recording "Souvenirs", featuring the celebrated soprano Anna Netrebko and released by Deutsche Grammophon. The most recent Prague Philharmonia recordings are album with the cellist Jiří Barta containing works by 20th-century Czech composers and live album *My Country* of Bedřich Smetana from the opening concert of the Prague Spring Festival 2010. They received many awards including RAC Canada Gold Record 2000, Prize of *Harmonie* 2001 "Cena Harmonie 2001" and Diapason d'Or in September 2007.

The Prague Philharmonia was founded by the renowned Czech maestro Jiří Bělohlávek, who was shaping the orchestra until the 2005-2006 season when he was appointed chief conductor of the BBC Symphony Orchestra in London. He was then replaced by the Swiss conductor Kaspar Zehnder (until August 2008). The young Czech conductor Jakub Hrůša became the orchestra's new chief conductor at the beginning of the 2008-2009 season.

na prestižné festivaly, o.i. na Pražskou jar, BBC Proms a *Mostly Mozart* v Londýne, *Settimane Musicali Meranesi*, *La Roque d'Anthéron* či na festivaly v Šlesvicku-Holsteinsku, Bad Kissingenu a Rheingau (Nemecko). Orchester je pravidelným partnerom popredných českých vokálnych umelkyň Magdalény Koženej, Evy Urbanovej, Dagmar Peckovej a tiež svetových operných hviezd Josého Carrerasa, Rolanda Villazóna, Bryna Terfela, Josého Curu, Ramóna Vargasa, Dmitrija Hvorostovského, Jennifer Larmore či Danielle de Niese. Orchester sa podieľal na spoločnom vystúpení Juana Diega Flóreza a Rolanda Villazóna v Théâtre des Champs-Élysées v Paríži a sprevádzal hudobné hviezdy Plácida Dominga, Josého Carrerasa, Angelu Gheorgiu, Andreu Bocelliho, Stinga a d. pri Pocte Pavarottimu v jordánskej Petre. V septembri 2009 vystúpil orchester spoločne s Annou Netrebko, Jekaterinou Semenučuk a Brynom Terflem na koncerte v Hamburgu. V tomto roku zahajovala Pražská komorná filharmonie 65. ročník festivalu Pražská jar. Za dobu svojej činnosti orchester natočil viac ako 60 CD pre svetové hudobné vydavateľstvá, napr. Deutsche Grammophon, Harmonia Mundi, Decca, EMI, Naxos a Supraphon. Orchester sa tiež podieľal na nahrávke slávnej sopranistky Anny Netrebko s názvom *Souvenirs* vydanom firmou Deutsche Grammophon. Najnovší album Pražské komorní filharmonie s violončelistom Jiřím Bártom obsahuje diela českých skladateľov 20. storočia.

V Pražskej komorní filharmonii pokračuje i v novej sezóne ojedinelý projekt „Orchestraľna akadémia“, ktorý umožňuje mladým hudobníkom získať praktické skúsenosti v orchestraľnej hre. Študenti Orchestraľnej akadémie PKF prechádzajú uceleným vzdelávacím programom, ktorý zahŕňa individuálnu výuku partov pod vedením koncertných majstrov a vedúcich hráčov orchestra, zároveň absolvujú orchestraľnú prax vo forme umeleckej účasti na koncertoch doma i zahraničí, natáčanie CD a radu ďalších aktivít, ako sú semináre so sólistami, dirigentmi či inými hosťujúcimi, medzinárodne uznávanými umelcami.

Jakub HRŮŠA
dirigent (Česká republika)

Narodený v roku 1981 v Brne, je šéfdirigentom a umeleckým riaditeľom orchestra Pražská komorní filharmonia, umeleckým riaditeľom operného festivalu *Glyndebourne on Tour* a aktuálne aj šéfdirigentom Tokijského metropolitného symfonického orchestra (Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra). Nadviazal na svoju pozíciu stáleho dirigenta Pražskej komornej filharmonie z rokov 2005-2008, kedy bol zároveň aj umeleckým riaditeľom Filharmonie Bohuslava Martinů v Zlíne, v rokoch 2002-2005 spolupracoval aj s Českou filharmóniou - bol asistentom dirigentov Vladimíra Ashkenazyho a Zdenka Mácala a ako mladý asistent dirigenta aj s Filharmonickým orchestrom Francúzskeho rozhlasu (sezóna 2005-2006). V roku 2006 podpísal exkluzívnu zmluvu s vydavateľstvom „Supraphon Music“ a doteraz vydal päť CD titulov, z toho štyri s orchestrom Pražskej komorní filharmonie, všetky sa stretli s vysokým hodnotením u kritiky.

★ **Jakub HRŮŠA, conductor** (Czech Republic)
Born in the Czech Republic in 1981, Jakub Hrůša is Music Director and Chief Conductor of the Prague Philharmonia, Music Director of Glyndebourne on Tour and Principal Guest Conductor of Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra.. Previously, he was Principal Conductor of the Prague Philharmonia (2005-08), Music Director of the Bohuslav Martinů Philharmonic (2005-08), Associate Conductor of the Czech Philharmonic (2002-05) and Young Associate Conductor with the Orchestre *Philharmonique de Radio France* (2005-06). In 2006, he signed an exclusive recording contract with Supraphon Music and has so far released five CDs – four with the Prague Philharmonia – with high critical acclaim. Jakub Hrůša studied conducting at the Academy of Performing Arts in Prague where his teachers included Jiří Bělohlávek, Radomil Eliška and Leoš Svárovský. Since his graduation in 2004, he has built a strong reputation in his home country - conducting all the major Czech orchestras and appearing regularly at the Prague National Theatre – and internationally. In 2000, he was awarded honorary mention at the Prague Spring International Music Competition and was the youngest participant and the best performer of the Czech Republic. In 2003, he became laureate of international *Lovro von Matačić* Competition in Zagreb and was given opportunity to give concert with Croatian Philharmonic. In the year 2005, Jakub Hrůša pursued his conducting studies at *Universität der Künste* in Berlin in a framework of a post-graduate study-stay in the class of Lutz Köhler. In recent seasons Jakub Hrůša has made debuts with many of Europe's leading orchestras, including the Leipzig Gewandhaus Orchestra, SWR Symphony Stuttgart, WDR Symphony Cologne, *Deutsches Symphonie Orchester* Berlin, Frankfurt Radio Symphony, *Orchestre Philharmonique de Radio France*, Finnish Radio Symphony, Czech Philharmonic, BBC Symphony Orchestra, Academy of St. Martin-in-the-Fields, City of Birmingham Symphony Orchestra, Royal Scottish National Orchestra, Rotterdam Philharmonic, Strasbourg Philharmonic, and the Verdi Orchestra Milan. He is also a regular

visitor to Asia and has appeared with the Hong Kong Philharmonic, New Japan Philharmonic, Osaka Philharmonic, Seoul Philharmonic and the Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra. 2008/09 saw his American debut with the Milwaukee and Indianapolis Symphonies, followed by his debut with Washington National Symphony in 2009/10. In 2009 he made his Australian debut conducting the West Australia Symphony Orchestra. In the field of opera, Hrůša has conducted *Carmen* and *Don Giovanni* for Glyndebourne Festival, *Carmen* for Glyndebourne on Tour, a new production of *Rusalka* for the Prague National Theatre and *Werther* for Opera Hong Kong. Highlights in 2010/11 include debuts with the Philharmonia Orchestra, NDR Symphony Hamburg, Melbourne Symphony, Atlanta Symphony, Seattle Symphony, Royal Flemish Philharmonic and the *Residentie Orchestra*; *The Turn of the Screw* for Glyndebourne Festival, a new production of *Boris Godunov* for Royal Danish Opera, and *Don Giovanni* for Glyndebourne on Tour; his first concerts as Principal Guest Conductor of Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra; the release (for Supraphon label) a live recording of *Má Vlast* with the Prague Philharmonia taken from the opening concert of the 2010 Prague Spring Festival and (for Universal) a disc of the Tchaikovsky and Bruch violin concertos recorded with Nicola Benedetti and the Czech Philharmonic. In addition, he continues a busy schedule of subscription concerts, tours and recordings with the Prague Philharmonia.

Jakub Hrůša študoval dirigovanie na Hudobnej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe pod vedením Jiřího Bělohlávka, Radomila Eliška a Leoša Svárovského. Odtedy ukončil svoju štúdiu v roku 2004, postupne si vybudoval veľký rešpekt doma - dirigovaním popredných českých orchestrov vrátane pravidelného pôsobenia v Pražskom Národnom divadle, ako aj v zahraničí. V roku 2000 sa zúčastnil medzinárodnej

dirigentskej súťaže Pražská jar, na ktorej získal Čestné uznanie poroty a ďalšie ceny - pre najmladšieho účastníka i najlepšieho českého kandidáta. V roku 2003 sa stal laureátom Medzinárodnej súťaže dirigentov *Lavro van Matačiča* v chorvátskom Záhrebe, kde zároveň vystúpil s orchestrom Záhrebskej filharmónie. V roku 2005 bol stážistom na *Universität der Künste* v Berlíne v triede Lutza Köhlera. V posledných sezónach spolupracoval Jakub Hrůša s mnohými poprednými orchestrami vrátane lípskeho *Gewandhausu*, rozhlasových symfonických orchestrov v Stuttgarte a Kolíne (*SWR Symphony Stuttgart*, *WDR Sinfonieorchester Köln*), *Deutsches Symphonie Orchester* Berlín, Frankfurtským rozhlasovým symfonickým orchestrom, Filharmonickým orchestrom Francúzskeho rozhlasu, Symfonickým orchestrom Fínskeho rozhlasu, Českou filharmóniou, Symfonickým orchestrom BBC, *Academy of St. Martin-in-the-Fields*, *Bournemouth Symphony Orchestra*, Symfonickým orchestrom mesta Birmingham (*City of Birmingham Symphony Orchestra*), Kráľovským národným orchestrom Škótska (*Royal Scottish National Orchestra*), Filharmóniou Rotterdam, Štrasburskou filharmóniou, orchestrom *La Monnaie* v Bruseli, ako aj Orchestrom G. Verdiho v Miláne. Pravidelne hostuje aj v Ázii - s Filharmóniou Hong Kong, Novou japonskou filharmóniou (New Japan Philharmonic), Filharmóniou Osaka a Soulu, ako aj Tokijským metropolitným symfonickým orchestrom. V sezóne 2008-2009 debutoval v USA dirigovaním symfonických orchestrov v Milwaukee a Indianapolis, v nasledujúcej sezóne pokračoval v účinkovaní v USA s Národnou filharmóniou Washington. V roku 2009 premiérovo dirigoval Symfonický orchester Symfonický orchester Západnej Austrálie. V oblasti opery Jakub Hrůša dirigoval operné produkcie *Carmen* a *Dona Giovanniho* na opernom festivale v juhoanglickom Glyndebourne, v Opere Národného divadla v Prahe naštudoval Dvořákovu *Rusalku* a pre operu v Hong Kongu Massenetovu operu *Werther*. V rokoch 2009 a 2010 bol menovaný riaditeľom operného projektu Glyndebourne on Tour. Vrcholmi v pôsobení mladého dirigenta v prebiehajúcej sezóne 2010-2011 sú

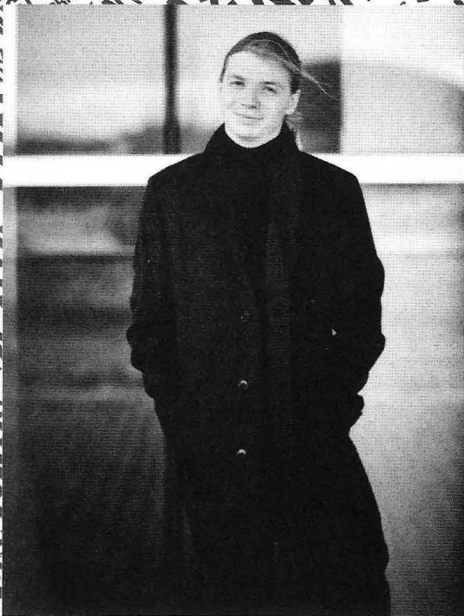
účinkovania s Londýnskou filharmóniou, Symfonickým orchestrom NDR Hamburg, symfonickými orchestrami Melbourne, Atlanta, Seattle, Flámskou Kráľovskou filharmóniou a orchestrom Residentie, naštudovanie Borisa Godunova pre Kráľovskú operu Dánska a novej produkcie Dona Giovannioho pre putovný festival Glyndebourne, debutové koncertné vystúpenia s Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra, realizácia nahrávky symfonickej básne Má vlast pre spoločnosť Supraphon – z otváracieho koncertu medzinárodného hudobného festivalu Pražská jar 2010 a pre spoločnosť Universal – CD s husľovými koncertmi P. I. Čajkovského a M. Brucha v podaní Nicolý Benedetti a Českej filharmónie. K tomu aj pravidelné vystúpenia, koncertné turné a nahrávky s orchestrom Pražská komorná filharmonie.

✱ Denis KOŽUCHIN klavír (Rusko)

vstúpil na medzinárodnú scénu veľkolepo ako víťaz najprestížnejšej medzinárodnej klavírnej súťaže Kráľovnej *Elisabeth* v Bruseli v máji 2010. Tomuto výraznému úspechu predchádzali víťazstvo, získanie *Vendome* ceny na medzinárodnej klavírnej súťaži v Lisabone (Portugalsko 2009) a 3. ceny na tradične vysoko hodnotenej medzinárodnej klavírnej súťaži v anglickom Leeds (2006). Narodil sa v roku 1986 do hudobníckej rodiny v Nižnom Novgorode (Rusko). Denis Kozhukhin začal hrať na klavíri už v štyroch rokoch pod vedením svojej matky. Ako chlapec navštevoval Balakirevovu hudobnú školu, kde bol žiakom Natalie Fish. V rokoch 2000-2007 bol študentom Hudobnej školy Kráľovnej Sofie v Madride, kde boli jeho pedagógmi Dmitrij Baškirov a Claudio Martinez-Mehner. Počas štúdia sa pravidelne zúčastňoval aj majstrovských kurzov, ktoré viedli o. i. aj Rosalin Tureck, Leon Fleischer a Alicia de Larrocha. Po ukončení štúdia prebral diplom priamo z rúk Kráľovnej Španielska a získal titul najlepšieho študenta v ročníku a to nielen ako sólista, ale aj v komorne hre s triom Cervantes. Po ukončení štúdia v Madride viedla jeho cesta na základe pozvania na klavírnú akadémiu *Lake Como* (Taliansko), kde sa zdokonaľoval vo svojom majstrovstve pod vedením Dmitrija Baškirova,

✱ Denis KOZHUKHIN, piano (Russia) was launched onto the international scene after winning the First prize in the 2010 Queen Elisabeth Competition in Brussels. Previous awards include the 1st Prize at the Vendome Prize in Lisbon in 2009 and the 3rd Prize at the Leeds International Piano Competition in 2006. Born in Nizhni Novgorod, Russia, in 1986 into a family of musicians, Denis Kozhukhin began his piano studies at the age of four with his mother. As a boy, he attended the Balakirev School of Music where he studied under Natalia Fish. From 2000 to 2007, Kozhukhin was a pupil at the *Reine Sofia* School of Music in Madrid studying with Dimitri Bashkirov and Claudio Martinez-Mehner. During this period, he took part in master-classes with, amongst others, Rosalin Tureck, Leon Fleisher and Alicia de Larrocha. Upon graduating, he received his diploma personally from the Queen of Spain and was named best student in his year and twice best chamber group with his own Cervantes Trio. After his studies in Madrid, Kozhukhin was invited to study at the Piano Academy at Lake Como where he received tuition from Dimitri Bashkirov, Fou Ts'ong, Stanislav Yudenitch, Peter Frankl, William G. Nabore, John Perry, Boris Berman, Charles Rosen and Andreas Staier. Denis Kozhukhin has appeared in many of the most prestigious festivals and concert halls including the *Verbier* Festival, where he won the Prix d'Honneur in 2003, Progetto Martha Argerich in Lugano, *Klavier-Festival* Ruhr, Rheingau Music Festival, Jerusalem International Chamber Music Festival, Santander International Festival, Carnegie Hall, Munich *Herkulesaal*, *Auditorio Nacional* Madrid, *Accademia Nazionale di Santa Cecilia* Milan, *Palau de la Musica* Valencia, *Théâtre du Châtelet* and *Auditorium du Louvre* Paris. On the personal invitation of Marin Alsop, who conducted Kozhukhin at the Queen Elisabeth Competition, Kozhukhin will make his debut with the Bournemouth Symphony Orchestra in the 2011/12 season. Other forthcoming orchestral concerts include Luxembourg Philharmonic with Vassily Sinaisky, Netherlands Philharmonic with Kirill Karabits, Hungarian National Philharmonic Orchestra with Zoltán Kocsis and Hamburg Symphony with Jeffrey Tate.

Recent recitals have included appearances at the Leipzig *Gewandhaus*, *Palais des Beaux-Arts* Brussels, Louisiana in Denmark, *MDR Musiksommer* and *Théâtre des Bouffes du Nord* Paris. Next year, he will appear in the *Klavier Festival Ruhr* and undertake tour in Japan and South America.

Kozhukhin is also a committed chamber musician and with the Cervantes Trio, he taken master-classes from Ralph Gothóni, Bruno Canino, Eldar Nebolsin, Ferenc Rados and Menahem Pressler. He has also worked as a chamber musician with, amongst others, Radovan Vlatkovic, Dora Schwarzberg, Alisa Weilerstein, Jacob Koranyi and Alissa Margulis.

Denis Kozhukhin is currently studying at the *Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst* in Stuttgart with Kirill Gerstein. He gratefully acknowledges the support of the Solti Foundation from whom he received an award in 2010.

Fou Ts'onga, Stanislava Judeniča, Petera Frankla, Williama G. Naboreho, Johna Perryho, Borisa Bermana, Charlesa Rosena a Andreasa Staiera. Denis Kozhukhin sa predstavil na mnohých prestížnych festivaloch a koncertných sálach vrátane festivalu *Verbier*, kde v roku 2003 získal ak *Prix d'Honneur*, *Progetto* Martha Argerich vo švajčiarskom Lugane, Klavírnom festivale Ruhr, Hudobnom festivale Rheingau, Medzinárodnom festivale komornej hudby v Jeruzaleme, Medzinárodnom festivale v Santanderi, vystupoval v *Carnegie hall* v New Yorku, *Herkulesaal* v Mnichove, *Auditorio Nacional* v Madride, *Accademia Nazionale di Santa Cecilia* v Miláne, *Palau de la Musica* vo Valencii, *Théâtre du Châtelet* a *Auditorium du Louvre* v Paríži. Na osobné pozvanie Marina Alsopa, ktorý dirigoval Kozhukhinov koncert na súťaži Kráľovnej *Elisabeth*, mladý klavirista dostal ponuku debutovať v sezóne 2011/12 so Symfonickým orchestrom Bournemouth. Ďalšie koncerty s orchestrami zahŕňajú Filharmonický orchester Luxemburg s Vasilijom Sinaiskym, Holandský filharmonický orchester s Kirillom Karabicom, Maďarským národným filharmonickým orchestrom pod vedením Zoltána Kocsisa a Symfonickým orchestrom Hamburg s Jeffrey Tatem.

Denis Kozhukhin v najbližšej dobe čakajú recitálové vystúpenia v lipskom *Gewandhause*, v *Palais des Beaux-Arts* v Brusseli, *Louisiane* v Dánsku, na *MDR Musiksommer* a v *Théâtre des Bouffes du Nord* v Paríži. V roku 2012 sa predstaví na klavírnom festivale *Ruhr* (Nemecko) a absolvuje koncertné turné v Japonsku a Južnej Amerike. Kozhukhin sa venuje aj interpretácii komornej hudby ako partner inštrumentalistov, aj ako člen klavírneho tria Cervantes. V oblasti komornej hudby absolvoval majstrovské kurzy pod odborným vedením Ralpha Gothóniho, Bruna Canina, Eldara Nebolsina, Ferencu Radosa a Menahema Presslera. Medzi prominentnými inštrumentalistami, s ktorými doteraz Denis Kozhukhin spolupracoval, nájdeme aj Radovana Vlatkovicu, Doru Schwarzberg, Alisu Weilerstein, Jacoba Koranyiho a Alissu Margulis. V súčasnosti Denis Kozhukhin študuje na *Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst* v Stuttgarte u Kirilla Gersteina. Od roku 2010 je zaradený do programu podpory mladých umelcov udeľovanej Nadáciou G. Soltiho.

Dom umenia Fatra, Žilina 11. – 16. apríl 2011

Fatra House of Arts in Žilina 11th – 16th April, 2011

FESTIVALOVÝ VÝBOR / FESTIVAL COMMITTEE

ZA HUDOBNÉ CENTRUM / MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Oľga SMETANOVÁ

ZA ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA / SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

Vladimír ŠALAGA

ZA SPOLOK KONCERTNÝCH UMELCOV / ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVIČ
Ján Vladimír MICHALKO
Jozef PODHORANSKY

POROTA / JURY

Lenka KILIČ, Česká republika (Czech Republic)

Melánia PUŠKAŠOVÁ, Slovenská republika (Slovak Republic)

Péter TÓTH, Maďarsko (Hungary)

CENA HUDOBNEJ KRITIKY

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon na 21. ročníku Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia

- držiteľ získa ponuku účinkovania na 22. ročníku festivalu

THE MUSIC CRITICS' PRIZE

is awarded for the most distinguished performance at the 21st Central European Music Festival - the holder of the prize will be offered an opportunity to give a concert at the next edition of the festival

PRIDRUŽENÉ AKTIVITY

Stretnutia, semináre vybraných umelcov so študentmi, pedagógmi konzervatória a návštevníkmi festivalu

FRINGE EVENTS

Meetings or seminars of students, teachers and guests of the CEMF with the selected artists

tel. +421 (2) 2047 0111. fax +421 (2) 2047 0110. hc@hc.sk. www.hc.sk

Hudobné centrum je pracovisko pre hudobnú kultúru s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého poslaním je podporovať slovenské hudobné umenie doma a v zahraničí.

Hudobné centrum je členom medzinárodných mimovládnych organizácií

**IAMIC (The International Association
of Music Information Centres)**

ECPNM (European Conference of Promoters of New Music)

EFA (European Festivals Association)

- spravuje a dopĺňa fonotéku, notový archív a videotéku slovenských a zahraničných skladateľov a buduje databázu informácií o súčasnej hudobnej kultúre
- záujemcom z radov odborníkov i hudbomilovnej verejnosti poskytuje prístup k archívu ako aj k periodickej a neperiodickej odbornej tlači v študovni pre verejnosť
- vydáva noty, knihy o hudbe, CD, DVD a časopis **HUDBNÝ ŽIVOT**, ktorý prináša informácie o hudobnom živote na Slovensku a v zahraničí

- organizuje vybrané hudobné festivaly – medzinárodný festival súčasnej hudby Melos-Étos, Stredoeurópsky festival koncertného umenia
- sprostredkúva koncerty slovenských a zahraničných umelcov doma a v zahraničí, propaguje slovenské hudobné umenie na Slovensku a v zahraničí
- organizuje cyklus koncertov NEDEĽNÉ HUDBNÉ MATINÉ v Mirbachovom paláci v Bratislave
- organizuje medzinárodné festivaly MELOS-ÉTOS a STREDOEURÓPSKY FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA ŽILINA

ČÍ AJTE O STREDO EURÓPSKOM FES TIVALE KONCERTNÉHO UMENIA

V ČASOPISE

hudobný život

hudobný život: recenzie koncertov, rozhovory, reportáže, portréty, štúdie...

hudobný život: história, súčasnosť a interpretácia hudby...

hudobný život: klasická hudba a jazz...

...pod lupou

HUDEBNÍ ROZHLEDY :

ROZHOVORY

UDÁLOSTI

FESTIVALY

KONCERTY

HORIZONT

OPERA

BALET

MUZIKÁL

ZAHRAŇIČÍ

STUDIE

KOMENTÁŘE

KNIHY

SVĚT HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

REVUE HUDEBNÍCH NOSIČŮ

Adresa redakce:

Radlická 99

150 00 Praha 5

tel.: 251 552 425, 251 554 089

e-mail: rozhledy@volny.cz

www.hudebnirozhledy.cz

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudobné centrum
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk, hc@hc.sk
hlavný organizátor festivalu

Booking office:

Information office of the State Chamber Orchestra Žilina, Dolný val 47
Phone numbers: 00421-(0)41-2451111, 00421-(0)41-5620979, 00421-(0)41-2451115
Mo - Fri from 7:00 a.m. till 7:00 p.m.
Tickets reservation: e-mail: vstupenky@skozilina.sk, Fax: 00421-(0)41-5626972

Predpredaj vstupeniek:

Predpredaj vstupeniek: Informácia kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný val 47
tel.: 00421-(0)41-2451111, 00421-(0)41-5620979, 00421-(0)41-2451115; Po - Pi od 7:00 do 19:00 h
Objednávky: e-mail: vstupenky@skozilina.sk, fax: 00421-(0)41-5626972, www.skozilina.sk

